

วารสารสมาคมครุภำพร่วมเคลหงปะ:เกคไย

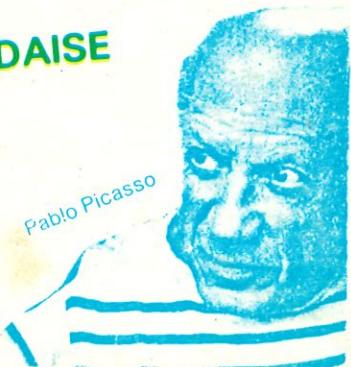
ฉบับที่ 25 ปีที่ 7 เล่มที่ 1 มกราคม - มีนาคม พ.ศ. 2527

ISSN 0857—0604

BULLETIN DE L'ASSOCIATION THAÏLANDAISE
DES PROFESSEURS DE FRANÇAIS

Vol. 25 7e ANNÉE No.1 JANVIER—MARS 1984

Pablo Picasso

กรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย

BANGKOK BUSINESS COLLEGE

588 ถนนเพชรบุรี กรุงเทพฯ 10400 ครองข้ามไปรษณีย์ โทรทัศน์ 251-9852, 252-0067, 252-7049
588 PETCHBURI ROAD, BANGKOK 10400. THAILAND TELEPHONE 251-9852, 252-0067, 252-7049

เปิดสอนหลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.)

บัญชีไทย รอบค่ำ

เลขานุการ รอบค่ำ

คอมพิวเตอร์

วารสารสมาคมครุภัณฑ์แห่งประเทศไทย

BULLETIN DE L' A.T.P.F.

ฉบับที่ 25 ปีที่ 7 เล่มที่ 1 เดือนมกราคม—มีนาคม พ.ศ. 2527 ISSN 0857—0604

คณะกรรมการ

ที่ปรึกษา สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา^๑
นางลัดดา วงศ์สายัณห์
นางธิดา บุญธรรม
นายเดช ตะละภัณ

กองบรรณาธิการ

นางสิทธา พินิจกุวดล	บรรณาธิการ
นางกุลศักดิ์ ฉายางาม	บรรณาธิการผู้ช่วย
นายไม่ตรี เด่นอุดม	
นางสาวอัจฉรา โชคบุตร	
นางสาวเพญศิริ เจริญพจน์	
นางสาวสมใจ อ่องสกุล	
นางสาวจิรังลักษณ์ ศกุนตะลักษณ์	
นางสาวชนวันี เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา	
นางสาวพิมพา ฐานิสสรณ์	

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสและฝรั่งเศสศึกษา
2. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก
3. เพื่อส่งเสริมการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับวิชาภาษาฝรั่งเศส วิชาฝรั่งเศสศึกษา และระเบียบวิธีสอน

สำนักงานวารสาร เลขที่ 30/9 พหลโยธิน 2 กรุงเทพฯ
10400 ติดต่อบรรณาธิการ โทร. 4241552, 3140664

กำหนดออกวารสาร ปีละ 4 ฉบับ ราคา 30 บาท
สนใจอกรับการสารเป็นรายปีได้ที่ นางสิทธา พินิจกุวดล

พิมพ์ที่ บริษัทสำนักพิมพ์ วัฒนาพาณิช จำกัด 31/1-32/2
ถนนมหาไชย กรุงเทพฯ 10200 นายริงชัย จงพิพัฒน์สุข
ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา โทร. 2224722-2222788.

เจ้าของ :

สมาคมครุภัณฑ์แห่งประเทศไทย

รายงานคณะกรรมการบริหาร สม芬ก. ชุดที่ 4 ประจำปี 2527—2529

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา^๑
องค์นายกิตติมศักดิ์

นางwangjinthr พินัยนิติศาสตร์	อุปนายก
นางสาวประมาณ สีศิริเสริญ	เลขานุการ
นางสาวอรวรรณี ป้านสวัสดิ์	ผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวจิระพรชัย บุณยเกียรติ	เหรัญญิก
นายกรกช อุปถัมภ์นรากร	นายทะเบียน
นางสิทธา พินิจกุวดล	สารаемยกร
นางอรวรรณ รัตนกaph	ประชาสัมพันธ์
นางสาวชนวันี เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา	บรรณาธิการ
นางมลฤดี ปาลสุข	ผู้ช่วยบรรณาธิการ
นางสาวเตือนใจ จุลจุลย์	ปฏิคม
นางพรทิพา ถาวรบุตร	ผู้ช่วยปฏิคม
นางอุไร พลกล้า	สมาชิกสัมพันธ์
นางนันเทพร เลาหบุตร	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
นางกุลศักดิ์ ฉายางาม	กรรมการ
นางธิดา บุญธรรม	กรรมการ
นายเดช ตะละภัณ	กรรมการ
นายไม่ตรี เด่นอุดม	กรรมการ
นางสาวประภา งานไฟโรมน์	กรรมการ
นางสาวเพญศิริ เจริญพจน์	กรรมการ
นางสาวจิรังลักษณ์ ศกุนตะลักษณ์	กรรมการ

สารบัญ

1. บทพระราชนิพนธ์ “ความไม่รู้” “Ignorance”	สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี	1
2. Du bon et du mauvais usage	La Tatillonne	6
3. ไตรภูมิกถา : อุต្តรภูรุทวีป	พญาลิไท	8
	G. Coèdes et Ch. Ar Chaimbault	9
4. ย่ากินปลิง	แซ่� วงศ์ประกอบ	10
	Sidtha Pinitpouadol	11
La belle + mere qui mange la sangsue	สุดชื่น ชัยประสาท	12
5. รายงานการฝึกอบรมการแปล	กุลศักดิ์ นาယางาม	18
6. สอนแปลเพื่อ ? ...	สิงหนา พินิจภูวดล	21
7. สภาพปัจจุบัน บัญชา และทฤษฎีทำการแปล	อัจฉรา โชคบุตร	33
8. ว่าด้วย การแปล	ชานี เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา	50
9. งานกิจกรรม สคฟท.ประจำปี 2526	58
“Culture francaise”	จีรังลักษณ์ และชานี	52
10. ภาพกิจกรรมงานประจำปี 2526	อนองค์นาฏ เมชาคุณวุฒิ และศิริพร สีนุตพงษ์	54
11. สมาคมสัมพันธ์	เพ็ญศิริ เจริญพจน์ และ Gilles Delouche ...	68
12. บัญชาการถ่ายทอดสำนวน	ไม่ต้อง เด่นอุดม	74
13. สำนวนไทยกับสำนวนฝรั่งเศส : เปรียบเทียบ ด้านภาษาและความหมาย	วรรณ พนิพัฒ์ ณ อยุธยา	78
14. ล่ามในไทย—หัวกันได้แค่ไหน ?	อัจฉรา โชคบุตร และสมใจ อ่องสกุล	82
15. งานแปลในกระทรวงการต่างประเทศ	ประมาณ ลีศิริเสริญ	85
16. บริการเพื่อนครุ “ช่วยกันตามช่วยกันตอบ”	บรรณาธิการ	109
17. จดหมายจากฝ่ายทะเบียน	บรรณาธิการ	112
18. ISSN คืออะไร		
19. บทบรรณาธิการ		

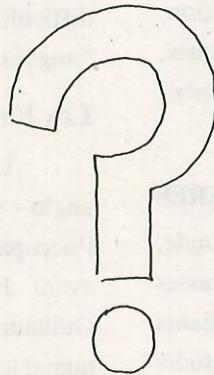
● ทัศนะใด ๆ ที่แสดงออกในข้อเขียน ในวารสาร สคฟท.นี้ เป็นของผู้เขียน มิใช่ทางกอง
บรรณาธิการ หรือของสมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ความไม่รู้

ถ้าฉันจะบอกเราว่า
“อย่าไปนะ”
มันอาจจะเป็นทางร้าย
ถ้าฉันจะบอกเราว่า
“ไปเถอะ”
ฉันก็จะสูญเสียความรัก
ถ้าฉันจะบอกเราว่า
“อยู่ที่นี่เถอะ อยู่ใกล้ใกล้ฉัน”
เรออาจจะเห็นว่าฉันห่วงเห็น
ถ้าฉันบอกเราว่า
“จะทำอะไรก็ทำ”
เชอก็จะคิดว่าฉันแย่มey
ฉันไม่กล้าบอกว่า
“ถ้าไม่มีเธอฉันไม่สามารถมีชีวิตอยู่”
กลัวว่าจะเป็นทางร้าย
ฉะนั้นสอนฉันหน่อยเถอะ
ฉันขอร้อง
สอนว่าฉันควรพูดกับเรออย่างไร

2517

IGNORANCE

Si je te dis
“Ne pars pas!”
C'est peut-être
funeste présage.
Si je te dis
“Pars!”
Je perds mon amour.
Si je te dis
“Reste près de moi!”
Tu me trouves trop possessive.
Si je te dis
“Fais à ta guise.”
Tu me crois indifférente.
Je n'ose dire
“Sans toi, je ne peux vivre.”
Craines d'attirer le mal.
Apprends-moi.
je t'en prie,
ce qu'il me faut dire.

1974

BIRNDHORN

Du bon et du mauvais usage

Cela fait maintenant trois fois que la chronique "Du bon et du mauvais usage" est absente du Bulletin de l'ATPF, son auteur ne trouvant plus de sujets à traiter. Si je reviens aujourd'hui, c'est grâce à l'inspiration du nouveau comité de rédaction qui, réuni en une séance-marathon, a déterminé son programme, fixé son calendrier et surtout choisi les thèmes des 4 Bulletins de cette année. Le thème du 1er Bulletin est la traduction. Je ne vais pas vous parler de théorie, de pratique, d'enseignement de la traduction, mais de quelques petits problèmes pratiques, ayant une certaine relation avec la traduction, que j'ai rencontrés avec mes élèves.

LES FAUX AMIS ET LES FAUX FRERES

Comme chacun le sait, en Thaïlande, à peu près tous les élèves des classes secondaires et par conséquent les étudiants des universités et des collèges divers ont étudié l'anglais, plus ou moins longuement, plus ou moins bien. L'anglais est donc la première langue étrangère, ce qui crée des habitudes, des réflexes, des prononciations qui peuvent s'avérer néfastes pour l'étude subséquente du français. Bien souvent, quand il s'agit de traduction, même si ce n'est que pour des besoins de conversation, de rédaction nécessitant une transposition de vocabulaire thaï en vocabulaire français, les élèves passent par une métalangue qui, ici, est une vraie langue, l'anglais. Nous avons donc le schéma suivant: Vocabulaire thaï → vocabulaire anglais → vocabulaire français.

Il est vrai qu'il y a un certain nombre d'élèves qui traduisent directement de thaï

en français. Les exemples amusants ne manquent pas, je ne vous en citerai qu'un. Dans une composition française sur "Le pays que j'aimerais visiter", le choix d'une élève s'était porté sur les Etats-Unis. On pouvait lire "... puis j'irai voir l'eau tombée Angara...", illustration de la traduction directe et de la mémorisation incorrecte des sons.

Dans l'étape vocabulaire anglais → vocabulaire français, nous rejoignons les difficultés rencontrées par les traducteurs "anglais-français", dont les Faux Amis.

Les Faux Amis

L'anglais, langue tout d'abord anglo-saxonne, a subi l'influence de l'occupation de Jules César au 1er siècle avant Jésus-Christ puis surtout celle de Guillaume le Conquérant au XIe siècle quand le français fut imposé. Le latin, langue européenne au temps des Romains, a eu un développement différent dans chaque pays et a donné naissance aux langues différentes que sont le français, l'italien, l'espagnol, le portugais, le roumain. Les mots français de la langue anglaise ont aussi eu une évolution parfois différente de ceux de la langue française elle-même, ainsi "... il en (= des mots français) est qui, loin d'évoluer parallèlement dans l'une et l'autre langue, se sont orientés dans des directions divergentes et qui, tout en gardant la même forme, ont pris des sens plus ou moins différents. Or, devant ces mots d'origine française ou latine, le traducteur non averti, victime de leur ressemblance verbale avec les nôtres, ne s'avise pas toujours

que l'identité de forme n'entraîne pas nécessairement l'identité de sens. L'application hâtive du raisonnement par analogie se trouve donc être la source d'inexactitudes plus ou moins graves.* Ce sont là les **Faux Amis** qui existent par centaines et qui ont fait l'objet de livres entiers, par exemple celui cité au bas de cette page.

Il n'est pas de mon propos d'en dresser une longue liste, mais d'en citer quelques-uns, des plus courants, auxquels il faut faire attention et surtout mettre en garde vos élèves.

Exemples de faux amis:

- Je vais aller chercher ce livre dans une librairie.
≠ I am going to look for this book in a library.
Il faut dire “bookshop”.
- Je vais à la bibliothèque.
= I am going to the library.
- Elle est dans l'office.
≠ She is in the office.
Il faut dire “in the pantry”.
- Il est au bureau.
= He is in the office.
- Je ne peux pas supporter cet home.
≠ I cannot support this man.
Il faut dire “stand”.
- Je dois acheter mon billet de train.
≠ I must buy my train billet.
Il faut dire “my train ticket”.

* Maxime KOESSLER “Les Faux Amis des vocabulaires anglais et américain” Librairie Vuibert, Paris, 1875, p.10.

Récapitulation

Français	Anglais
librairie	bookshop
bibliothèque	library
office	pantry
bureau	office
supporter	stand
billet	ticket

Les Faux Frères

Ce que personnellement j'appelle les faux frères, ce sont les mots qui ont le même sens dans les deux langues, mais qui s'écrivent légèrement différemment. Ici aussi je n'en citerai que quelques-uns, ceux où mes élèves font régulièrement des fautes d'orthographe.

Anglais	Français
example	exemple
literature	littérature
traditional	traditionnel
functional	fonctionnel
calm	calme
hero	héros
cotton	coton
poem	poème
syllable	syllabe

J'espère que ces deux petites listes, bien incomplètes mais établies selon mon expérience personnelle, vous éviteront quelques déboires avec les “faux amis” et les “faux frères”.

La tatillonne

เนื่องในโอกาสฉลอง ๗๐๐ ปี ลายสือไทย

ขออัญเชิญ พระราชนิพนธ์ “ไตรภูมิกถา”
ตอนที่ว่าด้วย “อุต្រกุรุทวีป” รูปแบบสังคมไทย

M. Georges Coedès และ

ไตรภูมิกถา : อุต្រกุรุทวีป

แลในแผ่นดินอุต្រกุรุทวีปนั้น มีต้นกัลป-พุทกษ์ตันหนึ่ง โดยสูงได้ ๑๐๐ โยชน์ โดยกว้างได้ ๑๐๐ โยชน์ โดยรอบปริมาณหลักได้ ๓๐๐ โยชน์ และต้นกัลปพุทกษ์นั้น ผู้ใดจะปราถนาหาทุนทรัพย์ สรรพเหตุอันได ๆ ก็ต้องย่องได้สำเรทธิในตันไม่นั้น ทุกประการแล ถ้าแลคนผู้ใดปราถนาจะคร่าได้ เงื่อนแลหอยของแก้ว และเครื่องประดับนิทั้งหลาย เป็นต้นว่า เสื้อส้อยสมินพิมพารณ์ก็ต้องแลผ้าฝ่อน ท่อนแพพรพรรณสิ่งได ๆ ก็ต้องแลเข้าห้าโภชัน อาหาร ของกินสิ่งใดก็ต้องย้อมบังเกิดปราภูมิขึ้นแต่ค่าคน ต้นกัลปพุทกษ์นั้นก็ให้สำเรทธิความปราถนาแก่ชัน ทั้งหลายนั้นแล

แลเมืองใหญ่อันอยู่ในแผ่นดินนี้งามทุกคน รูปทรงเขานั้นบ่มิต้ำบ่มิติสูงบ่มิพีบ่มิผอม บ่มิขาว บ่มิดำ สีสมบูรณ์งามดังทองอันสุกเหลืองเรื่องเป็น ที่พึงใจผู้ชายทุกคนแล น้ำดีน้ำดีมีเขานั้นกลมงาม นະแนง เล็บมือเล็บตีนเขานั้นแดงงามตั้งน้ำครั้ง อันทำนั่นเค่งแลแผลแต้มไว้ และสองแก้มเขานั้นໄส้งงาม เป็นวงลังกาแลลังเอเป็นผัด หน้าเขานั้นหมดเกลี้ยง

ปราศจากมูลทิโนห้าฟ้าหากไบบ่มิได้ แลเห็นดวงหน้า เข้าไส้ จุดจั่งพระจันทร์รัตนเพิงบูรณะนั้นนานัมีตา เป็นอันดัดดังตาแห่งสุกทรัพย์ พึงออกได้ ๓ วัน ที่ พระราชนิพนธ์ฯ ดังสังข์อันท่านพึงฟันใหม่ และ มีฝีปากนั้นแดงดังลูกพักเข้าอันสุกนั้น และมีคำเด่น สำหรับน้ำเสียงดังลำกัลวยทองฝาแฟดนั้นแล และมีท้อง เขานั้นงามดังลำกัลวยทองฝาแฟดนั้นแล และมีท้อง เขานั้นงามราบเพียง ลำตัวเขานั้นอ่อนแอบกลิ่งกลม งาม และเส้นบนนั้นก็จะเอียดอ่อนนักแล เส้นตามเขานั้น ละเอียดอ่อนนัก ๕ เส้นudemเข้าจิงเท่าพม่าเรานี้เส้นหนึ่ง และพม่าเขานั้นดำเนี๙ดังปีกแมลงภู่ เมื่อประลงมาถึง ริมน้ำเบื้องต้า และมีปลายผม เขานั้นงอมเบื้องบน ทุกเส้นและเมื่อเขานั้นอยู่ก็ต้องยืนอยู่ก็ต้อง ดินไปก็ต้อง ดังจักแย้มหัวทุกเมื่อแล ขนคิ้วเขานั้นดำเนี๙ลงมาดัง แก้ลังก่อ เมื่อเข้าเจราชาแล น้ำเสียงเขานั้นแจ่มใส ปราศจากเสมหะ เนพะทั้งปวงแล ในคอเขานั้น เทียรย่อเมื่อประดับไปด้วยเครื่องถินมืออาภารณ์บรรบุคัดจื๊ว และมีรูปใบไม้ในมพรรณอันงามดังสาวอันได ๑๖ เข้า และรูปเขานั้นบ่มห่อนจะรู้เต้ารู้แก่ และหนุ่มอยู่ดังนั้น ชั้วนุตุกุ ๑ คนแล

วารสารสมาคมครุภัชชาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

พระราชนิพนธ์ ใน พระบูชาลีไทย แห่งสุโขทัย

ในอุดมคติ แปลโดย ส่องนักประชญ์ฝรั่งเศส

M. Charles Archaimbault

Les Trois Mondes : La terre de l'Uttarakuru

Dans cette terre de l'Uttarakuru, s'élève le Kalpavrksa (l'arbre des désirs) dont la hauteur est de 100 yojana, la largeur de 100 yojana et la circonférence de 300 yojana. Si quelqu'un désire obtenir toutes sortes de richesses, cet arbre réalise tous ses désirs. Si quelqu'un désire de l'argent, de l'or, des biens, des gemmes, des ornements de toute espèce: des habits, des colliers, des parures, des joyaux, des ornements ou bien des vêtements des habits de soie de toute sorte, ou bien du riz, de l'eau, des mets quelconques, l'objet du désir surgit alors de la fourche de ce Kalpavrikṣa qui comble les souhaits de tous les hommes. Toutes les femmes qui demeurent dans cette terre sont belles. Leur stature n'est ni petite ni grande. Elles ne sont ni grasses ni maigres, ni blanches ni noires. Leur teint florissant, splendide comme l'or jaune brillant, éclatant, est une source de plaisir pour tous les hommes. Les doigts de leurs pieds et de leurs mains sont arrondis, beaux et adorables. Les ongles de leurs pieds et de leurs mains sont rouges et beaux comme si on les avait enduits de laque. Leurs joues sont belles et veloutées comme si, à dessein, elles s'étaient fardé le visage, tout unies et sans défauts, sans aucun point noir, ni bouton. L'orbe de leur visage est pur comme

celui de la pleine lune. Leurs yeux sont noirs comme ceux d'un-faon de trois jours; quant au blanc [de leurs yeux], il est d'un blanc magnifique telle la conque que l'on vient de polir. Leurs lèvres sont rouges comme l'écorce du riz mûr. Leurs jambes et leurs cuisses sont belles comme deux troncs de bananiers jumeaux et dorés. Quant à leur ventre, il est blanc et uni comme tout leur corps, délicat et doux au toucher, splendide. Leurs poils forment un délicat duvet. Leurs cheveux sont très fins, huit de leurs cheveux équivalent en effet à un seul des nôtres. Ces cheveux sont noirs et beaux comme l'aile de l'abeille charpentière et quand ils sont dénoués, ils arrivent jusqu'au bas de l'épaule et leur extrémité boucree se redresse. Qu'elles soient assises, debout ou qu'elles marchent, elles semblent toujours sourire. Leurs sourcils sont noirs et beaux comme si on les avait faits à dessein. Lorsqu'elles parlent, purest le timbre de leur voix que ni la salive ni aucune mucosité n'altèrent. Leur corps est paré de joyaux et d'ornements précieux. Leur forme est gracieuse [et leur apparence] splendide comme celle d'une jeune fille de seize ans, ne vieillit jamais et conserve toujours [l'éclat] de la jeunesse.

นิทานชาวบ้านอีสาน

ย่ากินปิง

ເຜົ່າແມໄທຢູ່ອັນຫິນ ເປັນຄົນຕາບອດ ມີລູກຊາຍອຸ່ປະເຈົ້າ ພອລູກຊາຍໃຫຍ່ເປັນປ່ວງກະເອາເມືຍ ແລ້ວກະເອາເມືຍມາອຸ່ປະເຈົ້າແມ ເມືຍພັ້ນເປັນຄົນບັດ ແລ້ວກະໜຶ່ງຢ່າ ຈັງມັກສີເຂົ້າອື່ນຫັງແກລັງຢ່າອຸ່ປະເຈົ້າ

ມີອໜຶ່ງລູກໄກັນນີ້ ກະເລີຍແກງປິລິງໃຫຍ່ຢ່າກິນ ຢ່າຕາບອດປັ້ງວ່າເປັນປິລິງ ເພີ່ນກະເລີຍກິນຈຸນອົມ ຕ່ອມາອື່ນຢ່າກະເລີຍຕາຍ ພອຕາຍແລ້ວ ຜ່າວນກະສີເອຍຢ່າໄປເພາ ຕອນສີທາມໄປເພານັ້ນ ບັ້ງວ່າເປັນຍັນອື່ນຫັງ ຜູ້ໄດ້ ຈຸ່າ ມາຫາມໂລງ ກະຫາມປັ້ນ ປ່ວ່າສີເອາຄນມາຫາມຈຸນໝາດໝູ່ນ້ຳນະກະຕາມ ເຫຼືອແຕ່ລູກສະໄກັນເຈົ້າ ທ່ອນັ້ນທີ່ຍັງປັກໄດ້ຫາມ ຜ່າວນກະເລີຍບອກໃຫ້ລູກໄກ້ຫາມລອງເນິ່ງ ລູກໄກ້ກະເລີຍມາຫາມ ປຣາກງວ່າລູກໄກ້ ພ່າຍງານເພື່ອຄົນເດືອຍທ່ອນັ້ນກະໜຶ່ງ ແຕ່ຄ້າໃຫ້ຄົນອື່ນມາຫາມນຳພັ້ນໜາມປັ້ນ

ພວເປັນຈຶ່ງໆ ລູກໄກ້ກະເລີຍເປັນຄົນຫາມຢ່າໄປຄື່ມປ້າສັກນເຈົ້າ ພອໄປຫອດໝອງເພາສີປິລິງກະໂລງ ລົງຈາກບໍາ ປຣາກງວ່າປິລິງລົງບໍໄດ້ ເພຣະວ່າໄມ້ທີ່ຄອນມານັ້ນມັນຕິດກັບບໍາ ແກະຈຶ່ງໄດ້ກະບ່ອກ ເອາອື່ນຫັງ ມາຈັດກະບໍໄດ້ ຈັງຜ່າວນທັງໝາຍໝາດທັນທາງໜ່ວຍເຫຼືອ ໃນທີ່ສຸດກະເລີຍໄດ້ເພາລູກໄກັນນັ້ນໄປພຣ້ອມກັນກັບ ຄພຂອງຢ່ານັ້ນເອງ.

ເລັດໂຍ : ນາງແໜ່ນ ວົງຄໍ່ປະກອນ
ຮວບຮຸມໂດຍ : ຈາກວຽວຮຸມ ຜຣມວັດຮະຄອນ

ຜູ້ເລົ່າເປັນຜ່າວນບ້ານສ່ອງ ຕ. ຕົກາດ ອ. ເມືອງ ຈ. ມາຫາສະຈາກ

ຜູ້ຮຸບຮຸມ ເປັນອາຈານຍົດກະຈຳທະນາຄົມ ມາຫາສະຈາກ

ຜູ້ແປລ ເປັນອາຈານຍົດກະຈຳທະນາຄົມ

ຜູ້ດ້ວຍຈາກແປລ : M. Francis Deschamps.

Contes de Nord – Est

La belle-mère qui mange la sanguine

Il était une fois, une vieillarde, aveugle, qui avait un seul fils. Quand celui-ci atteint l'âge adulte, il a pris une femme pour épouse. Les jeunes mariés vivaient avec leur vieille. La belle-fille était méchante, elle n'aimait pas la vieille la maltraitait très souvent.

Un jour, la belle-fille a préparé une soupe de sanguine et elle en a fait manger sa belle-mère. La pauvre vieille, aveugle, ne savait que c'était une soupe de sanguine, elle en a mangé à satiété. Mort s'ensuivit. Les villageois préparèrent un bûcher funéraire, quand aucun des villageois ne parvint à soulever le cercueil, ni à le charger sur leurs épaules, après avoir chacun essayé, En vain. On cherchait tous les moyens possibles pour déplacer le

cercueil qui restait tout le temps en place. Enfin, on demanda à la belle-fille d'essayer de porter le cercueil sur l'épaule. Celle-ci réussit, toute seule. Quand quelqu'un le portait avec elle, le cercueil devenait indéplaçable.

Elle porta, donc, le cercueil de sa belle-mère à l'aide d'une palanque sur l'épaule jusqu' au cimetière. Là, au bûcher, la belle-fille voulut se décharger du cercueil, mais ne pût. Elle ne pouvait détacher la charge de son épaule. On essaya de le soulever, l'arracher, le faire pivoter par tous moyens, mais la palanque avec le cercueil restait cloué à l'épaule de la belle-fille.

Finalement, il ne resta plus qu'à brûler la belle-fille avec le cercueil de sa belle-mère.

Traduit par SIDTHA PINITPOUVADOL

สัดขึ้น ชัยประสาทน์*

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สถาบันไทยศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสถานทูต分鐘 เดส ได้ร่วมกันจัดการฝึกอบรมการแปลอังกฤษ—ไทย เมื่อวันที่ 1—5 พฤษภาคม พ.ศ. 2526 และมีการติดตามผลในวันที่ 24 ธันวาคม 2526 การฝึกอบรมจัดขึ้นที่ห้องประชุมสถานนั่นไทยศึกษา ตึกเอกนกประสงค์ ชั้น 9 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในการนี้มูลนิธิโครงการตำราฯ เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด สถาบันไทยศึกษาอื้อหือ สถานที่และอุปกรณ์ (overhead projector) ส่วนสถานทูต分鐘 ให้ความร่วมมือด้วยการส่ง Mme Karla Déjean ผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลและถ่านมาเป็นผู้ดำเนินการฝึกอบรม

ความเป็นมา

ความคิดที่จะจัดการฝึกอบรมการแปลอังกฤษ—ไทยครั้นนี้ เกิดขึ้นจากการที่ประธานมูลนิธิโครงการตำราฯ ได้บรรยายกับ Mme Déjean ถึงคุณภาพของงานแปลตำราเชิงวิชาการซึ่งมูลนิธิฯ ให้การสนับสนุนและจัดพิมพ์เผยแพร่เรื่อยๆ เนื่องจากมีงานแปลบางเล่มที่ได้รับคำวิจารณ์ว่าอ่านแล้วเข้าใจยาก ทั้งมูลนิธิฯ ยังประสบปัญหาเรื่องมีแปล มักทำงานเสร็จล่าช้ากว่ากำหนดด้วย Mme Déjean คร่าวๆ สถานะรายละเอียดจากผู้ทำางานแปลโดยตรง มูลนิธิฯ จึงได้เชิญนักแปล และผู้สนใจเรื่องการแปลมาร่วมสนทนากับ Mme Déjean เมื่อวันที่ 15

มีนาคม พ.ศ. 2526 ปัญหาที่ Mme Déjean ได้รับทราบส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับหลักการแปล วิธีการแปล ปัญหาการแปลจากหนังสือที่มีผู้แปลมาแล้วอีกต่อหนึ่ง (double translation) และวิธีการควบคุมคุณภาพของงานแปล เป็นต้น Mme Déjean จึงเสนอว่าถ้าผู้เข้าร่วมสนทนากำนั่นใจ ตนยินดีจะช่วยแก้ปัญหาในรูปของการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อฝึกให้รู้จักเทคนิคิวิธีการแปล ซึ่งจะจัดเป็นการฝึกอบรมระยะสั้น ๆ สำหรับผู้สมัคร 15 คน ในระยะแรก ผู้เข้าร่วมสนทนาก็แสดงความสนใจ และได้ออกให้มูลนิธิฯ ดำเนินการ มูลนิธิฯ จึงมอบหมายให้นางสาวสุดขึ้น ชัยประสาทน์ กรรมการบริหารของมูลนิธิฯ เป็นผู้ประสานงานและดำเนินการเตรียม-การจัดการฝึกอบรม

การฝึกอบรม

การฝึกอบรมการแปลอังกฤษ—ไทย ที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ 1—5 พฤษภาคม เป็นการฝึกอบรมที่เน้นการปฏิบัติ คำอธิบายเชิงทฤษฎีจะมีขึ้นเมื่อพอบัญหาจากการทำแบบฝึกหัดแปลหรือจากการตอบปัญหาที่ผู้ฝึกอบรมยกขึ้นมาตาม ทั้งนี้ Mme Déjean ได้ทำการทดสอบ 2 ครั้ง เพื่อทดสอบความก้าวหน้าด้านการแปลของผู้เข้ารับการอบรม (ครั้งแรกทำในช่วงเช้าของวันแรก และครั้งที่สองทำในช่วงเช้าของวันสุดท้าย) และได้เปิดโอกาสให้ผู้รับการอบรมถามปัญหาและแสดงความคิดเห็นในช่วงป่ายก่อนสิ้นสุดการอบรมด้วย

การทดสอบที่ให้ทำในช่วงเช้าของวันแรกนั้น เป็นการแปลบทความที่คัดมาจากหนังสือพิมพ์ Time (India : "A Ghastly Wave of Bride Burning") ผู้ฝึกอบรมได้ขอให้ผู้เข้ารับการอบรมอ่านข้อความทั้งหมดก่อน เมื่อพับคัพท์ยกให้รอดามพร้อม ๆ กัน แต่ไม่อนุญาตให้พจนานุกรมก่อนจะพึงพจนานุกรมและเพราะมีผู้เข้ารับฝึกอบรมตัวพท์ยกให้แล้วในขณะนั้น

* อาจารย์ประจำคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

เพราต้องการฝึกให้ได้รับองค์ความหมายของคำโดยดูจากบริบท (context) หลังจากที่อธิบายและอภิปรายร่วมกันแล้วศัพท์เสร็จแล้ว ผู้ฝึกอบรมจะขอให้ผู้เข้ารับการอบรมช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของบทความที่อ่าน เพื่อตรวจสอบเรื่องความเข้าใจต่อจากนั้นจึงให้มีเปลี่ยน โดยขอให้ผู้แปลผลิติ่งต้นเป็นนักหนังสือพิมพ์เขียนข่าวให้คนไทยอ่าน ขอให้เขียนด้วยภาษาที่จะทำให้อ่านไม่รู้สึกว่าวนัดความที่เขียนเป็นบทความแปล เสร็จแล้วขอให้เขียน ชื่อและวันที่ในช่องที่ทำไว้บนหัวกระดาษด้วย (ต่อมาผู้ฝึกอบรมจะตัดส่วนที่เป็นชื่อของผู้แปลออก คงไว้แต่หมายเลขประจำตัว เพื่อจะให้การตรวจความเป็นกลางได้มากที่สุด)

ผู้ฝึกอบรมขอแบบทดสอบคืน และแจ้งให้ผู้รับการอบรมทุกคนทราบว่า การทดสอบครั้งต่อไปจะใช้แบบทดสอบบันดีบวกันนี้อีก

ในช่วงบ่ายของวันที่ 1 ช่วงเช้าและบ่ายของวันที่ 2–3–4 จะเป็นการทำแบบฝึกหัด โดยที่ผู้ฝึกอบรมจะให้ฝึกแปลบทความที่คัดมาจากหนังสือพิมพ์ Bangkok Post และวารสาร Far Eastern Economic Review ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์และวารสารที่รู้จักกันดีในประเทศไทยและย่านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บทความที่คัดมาให้ฝึกหัดแปลแต่ละครั้งมีความยาวประมาณ 20 บรรทัด (“How Recession Can Hurt”, “Thalidomide Being Used to Fight Leprosy” และ “Marcos Must Recall Happier Birthdays”)

การฝึกหัดแปลเริ่มด้วยการแยกบทความให้ผู้รับการอบรมอ่านเพื่อให้เข้าใจถึงเนื้อเรื่องและประเด็นสำคัญทั่งหมด ต่อจากนั้นเป็นการซักถามศัพท์บาง ผู้ฝึกอบรมจะพยายามให้ผู้เข้ารับการอบรมช่วยกันความหมายของคำเหล่านั้นโดยพิจารณาจากบริบท แล้วขอให้ช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของบทความที่จะแปล หลังจากนั้น ผู้ฝึกอบรมจะขอ

ต้นฉบับบทความคืน แล้วขยายແน่นให้ซึ่งพิมพ์ข้อความบ่อหน้าแรกของบทความนั้นให้ครบจาก โดยให้เวลาผู้รับการอบรมอ่านประมาณ 2 เที่ยว แล้วจึงยกແน่นข้อความนั้นออก ฉายແน่นให้ซึ่งพิมพ์เฉพาะ key words ซึ่งมีลักษณะคล้ายข้อความในโทรศัพท์ให้ถูกแทนเพื่อเป็นการเตือนความจำ ผู้ฝึกอบรมจะขอให้ทุกคนลงมือแปลบ่อหน้าแรก โดยอาศัยความเข้าใจ ความจำและการมองข้อความสั้น ๆ บนจอที่จะมีให้คุณอยู่ตลอดเวลา เมื่อเห็นว่าแปลกันเสร็จแล้ว ผู้ฝึกอบรมจะฉายข้อความในบ่อหน้าแรกให้ถูกครั้ง เพื่อให้ผู้รับการอบรมตรวจสอบความหมายและถูกว่าให้น้ำหนักของภาษาเท่ากับที่ผู้เขียนต้องการเสนอหรือไม่ ฉายอีกประมาณ 2–3 นาที แล้วกอกอก

ผู้ฝึกอบรมจะใช้วิธีเดียวกันเพื่อให้ผู้รับการอบรมแปลข้อความไปที่ละเอียดหน้างบนเรื่องหรือจนหมดเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

หลังจากหยุดพักรับประทานอาหารว่างและกาแฟแล้ว จะเป็นการตรวจแบบฝึกหัดแปลโดยมีอาจารย์ทรงพรรรณ มณีวรรณ จากภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ช่วยตรวจ (assistant) ทั้งนี้ผู้ช่วยตรวจจะไม่ได้เห็นข้อความที่เป็นภาษาต่างประเทศเลย วิธีการตรวจมีดังนี้ ผู้ฝึกอบรมจะขอให้ผู้รับการอบรมคนหนึ่งอ่านงานแปลของตนทั้งหมด 1 ในหนึ่งองเดียวกันที่โฆษณาไว้ก่อนแล้ว ต่อจากนั้นผู้ฝึกอบรมจะซักผู้ช่วยตรวจว่า เข้าใจเรื่องที่ได้ฟังมากแค่ไหนเพียงไร เรื่องที่ได้ฟังต่อเนื่องกันดีหรือไม่ ภาษาไทยที่ได้ยินราบรื่นหรือไม่ รู้สึกว่าเป็นการแปลหรือเปล่า ต่อจากนั้น ผู้ฝึกอบรมจะขอให้ช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องของการแปลด้วยการขอให้ผู้ช่วยตรวจแปลงานที่แปลแล้วนั้นเป็นภาษาอังกฤษที่จะประยोค ๆ หากเห็นว่าใจความบังคับคล้ายกัน ก็ขอให้ผู้ช่วยตรวจแปลงานของผู้ฝึกอบรมคนอื่น อีกเพื่อเปรียบเทียบกัน ในกรณีที่เห็นว่าไม่มีคร

แปลงข้อความตอนนั้นได้ตรงความหมาย ผู้ฝึกอบรม จะเฉลยว่าที่ถูกคืออะไร พร้อมทั้งชี้ให้เห็นปัญหา ที่เกิดขึ้นในระหว่างการแปลและซึ่งแหลกการแปล และวิธีแก้ปัญหาอย่างคร่าว ๆ ด้วย

ในช่วงเช้าของวันที่ 5 พฤษภาคม (หลังจากฝึกการทำแบบฝึกหัดแปลมาได้ 3½ วัน) ผู้ฝึกอบรมจะขอให้ผู้รับการอบรมทำแบบทดสอบ ซึ่งเป็นแบบทดสอบเดียวกับที่ทำในเช้าวันแรก แต่ในครั้งนี้ ผู้ฝึกอบรมต้องการทดสอบว่า หลังจาก ที่ได้ให้ทำแบบฝึกหัดและเรียนรู้วิธีการแปลมากขึ้น แล้ว ผู้รับการอบรมจะสามารถทำแบบทดสอบได้ ดีขึ้นมากน้อยเพียงไร และจะมีปัญหาเกี่ยวกับการ แปลอีกหรือไม่อย่างไร เป็นต้น (ทั้งนี้ผู้ฝึกอบรม และผู้ช่วยตรวจสอบจะช่วยกันตรวจสอบข้อทดสอบทั้ง 2 ครั้ง นี้โดยละเอียด หลังจากสิ้นสุดการฝึกอบรมแล้ว)

ตลอดช่วงป้ายของวันสุดท้าย จะเป็น การเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมซักถามปัญหา ต่าง ๆ เกี่ยวกับการแปล ผู้รายงานขอสรุปปัญหา หรือคำถามที่ผู้เข้าอบรมถาม และคำตอบของผู้ฝึกอบรมไว้ดังนี้:

คำถาม : เหตุใดผู้ฝึกอบรมจึงไม่เริ่มการฝึกอบรม ด้วยการให้หลักหรือทฤษฎีเกี่ยวกับการแปล แต่จะ ให้ลงมือฝึกหัดแปลเลย

คำตอบ : เนื่องจากในการพูดปะกันระหว่างผู้ฝึกอบรมและผู้แปล เมื่อวันที่ 15 มีนาคม ได้มีการพูดถึง หลักทฤษฎีและวิธีการแปลอย่างกว้าง ๆ มาแล้ว คราวนี้จึงเป็นเรื่องของการปฏิบัติ ผู้ฝึกอบรมเห็นว่า การเรียนรู้เรื่องการแปล ควรต้องเรียนรู้ทั้งทฤษฎี และการปฏิบัติ โดยการทำสับปันไป การฝึกหัด แปลจะทำให้เข้าใจทฤษฎีการแปลดีขึ้น และผู้ฝึกหัด จะได้เห็นปัญหา และทางแก้ปัญหาร่วมกับผู้ฝึกอบรมด้วย การทำสับปันเช่นนี้ ผู้ฝึกอบรมเห็นว่า น่าจะได้ผลมากกว่าการນับรายย่อว่าการแปลคือ อะไร และมีหลักการหรือระเบียบวิธีการแปลใน

เชิงทฤษฎีอย่างไร ทั้งนี้ผู้ฝึกอบรมก็ได้ย้ำให้ ผู้เข้ารับการอบรมทราบแล้วว่า การแปล เป็นการถ่ายทอดสารสนเทศ (message) ที่ผู้เขียน ต้องการเสนอออกมาเป็นภาษาอีกภาษาหนึ่งอย่าง ประณีตและสวยงาม เช่นใจง่าย และไม่ประงцуเป็น เจ้าของภาษา การแปลจึงมิใช่เป็นการแปลคำต่อคำ แต่เป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมาย แต่ถึง จะรู้หลักเช่นนี้ก็มิได้หมายความว่าจะแปลได้ดีทันที ควรจะต้องเรียนรู้ถึงเทคนิคการแปลและจะต้อง ลงมือฝึกหัดและปฏิบัติอย่างมีหลักด้วย

คำถาม : งานแปลอย่างไรจึงจะถือได้ว่าเป็นงานแปล ที่ดี

คำตอบ : ไม่มีงานแปลที่เป็นมาตรฐานตายตัว การแปลที่ดีขึ้นอยู่กับชนิดและลีลาการเขียน (style) ของผู้แปลด้วย เนื้อความเดียวกันอาจแปล ได้หลายสำนวนหลายแบบ ผู้แปลซึ่งเป็นเจ้าของ ภาษาเท่านั้นจึงจะทราบหรือรู้สึกได้ว่า สำนวนใด เหมาะสมที่สุดสำหรับผู้อ่าน โดยตระหนักรถึงพื้นความรู้ และพื้นฐานทางวัฒนธรรมของผู้อ่าน ด้วยเหตุนี้เอง การแปลจึงมักทำได้ทางเดียว คือแปลจากภาษา ต่างประเทศออกเป็นภาษาแม่หรือภาษาที่ผู้แปล ถนัดที่สุดเท่านั้น

คำถาม : ขอทราบหลักการแปลศัพท์เฉพาะ (technical terms), สุภาษิตและซื่อเรื่อง

คำตอบ : การแปลศัพท์เฉพาะ ผู้แปลต้องคำนึงถึง ว่าผู้ที่จะอ่านงานแปลนั้นคือใคร ถ้าเป็นผู้อ่านทั่วไป ควรให้ศัพท์เฉพาะแจ้งพิมคำนิยમหรือข้อความด้วย ภาษาที่เข้าใจง่ายในวงเล็บ แต่ถ้าแปลให้ผู้เชี่ยวชาญ ในสาขาวัสดุ คือใช้ศัพท์นั้นๆ ที่เป็นที่ รู้จักกันดีในหมู่ผู้สัมภានทั้งสาขาวัสดุนั้น ๆ ได้เลย ในกรณีนี้ ผู้แปลควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ดีในสาขาที่ตนแปลและ ถ้ามีศัพท์นอกสาขาบ้างควรขอคำแนะนำจากผู้รู้ ในสาขาวัสดุด้วย ส่วนการแปลสุภาษิตนั้น ควรตี

ความหมายของสุภาษิตต่างประเทศให้แตก แล้ว ห้าสุภาษิตไทยที่มีความหมายเหมือนกันมาใช้ ถัง แม่ว่าวาภาพ (image) จะไม่เหมือนกันก็ตาม เช่น สุภาษิตอังกฤษว่า “Like father, like son” หรือ สุภาษิตฝรั่งเศสว่า “Tel père, tel fils” (พ่อเป็น อย่างไร ลูกก็เป็นอย่างนั้น) ผู้แปลอาจยึดสุภาษิตไทย ว่า “ลูกไม่หล่นไม่ไกลต้น” มาใช้ได้ ในกรณีที่ หาสุภาษิตไทยที่มีความหมายเท่าเทียมกับสุภาษิต ต่างประเทศนั้นไม่ได้ ให้ผู้แปลพยายามหา “ภาพ” ที่เหมาะสมมาเปรียบ หรือถ้าหากไม่ได้ก็ใช้วิธี อธิบายความหมาย แล้วหาทางเสนอ “ภาพ” หรือ “สีสัน” ให้แก่การแปลในที่อื่นที่ผู้แปลเห็นว่า เหมาะ

สำหรับการแปลชื่อร้องนั้น ควรทำ หลังจากแปลบทความหรือข้อความทั้งหมดแล้ว ควรคิดหาชื่อที่เด่น สะดุดใจผู้อ่านและที่สามารถ ชี้แจงความหมายหรือเนื้อหาของบทความหรือของ ร้องที่แปล การคิดชื่อร้องจึงมักขึ้นอยู่กับความ สามารถพิเศษ (special flair) ของผู้แปลด้วย

คำตาม : จะตรวจสอบได้อย่างไรว่าสิ่งที่แปลไว้ ใช้ได้หรือไม่ กรณีที่ไม่มีผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบ จะทำอย่างไร

คำตอน : เรื่องการตรวจสอบผลงานแปลด้วยตัว ของผู้แปลเอง เป็นเรื่องที่อยู่ในขั้นตอนของการฝึก นักแปลด้วย นอกจากนี้งานที่แปลก็ต้องเป็นงานที่ อยู่ในสาขาที่นักแปลเชี่ยวชาญอยู่แล้ว ผู้แปล จึงควรสามารถใช้ความรู้ความสามารถและดุลพินิจ ของตนตรวจสอบคุณภาพของงานแปลของตนได้เอง หน้าที่สำคัญของนักแปลก็คือ ต้องรับผิดชอบต่อ งานที่ตนทำ ต้องมั่นใจว่างานแปลที่ตนทำนั้นดีพอ จึงจะให้พิมพ์เผยแพร่ได้ ในทัศนะของผู้ฝึกอบรม ผู้ที่จะเป็นนักแปลที่ดีได้นั้น นอกจากจะมีความรู้ ทางภาษาต่างประเทศอย่างแท้จริงแล้ว ยังจะต้อง เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาของหนังสือที่ตนจะแปล

(เช่น ผู้ที่จะแปลหนังสือสาขาวิชามี ควรเป็นนักเคมี ผู้ที่จะแปลหนังสือเศรษฐศาสตร์ ควรเป็นนักเศรษฐศาสตร์ ผู้ที่จะแปลหนังสืออนุนิยายน ควรเป็นนักเขียน นวนิยายน เป็นต้น) ทั้งยังต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่อง ทั่วไปที่เกี่ยวกับชีวิตและโลก (เช่น เรื่องเกี่ยวกับ สังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ฯลฯ) และที่สำคัญจะต้องได้รับการฝึกฝนเกี่ยวกับวิธี การแปลอย่างมีหลักมีเกณฑ์อีกอย่างน้อย 1-2 ปีด้วย ในที่สุด ที่ประชุมทดลองที่จะpubกันเพื่อ การติดตามผลและพัฒนาการทดสอบในวันที่ 17 ธันวาคม (ต่อมาเลื่อนเป็นวันที่ 24 ธันวาคม) และ เนื่องจากมีผู้เข้ารับการอบรมเสนอว่าสนใจที่จะ ลองนำวิธีการที่ผู้ฝึกอบรมเสนอไปฝึกหัดแปลเอง ระหว่างที่ค่อยๆและจะขอลองทำแบบฝึกหัดแปลกับ ผู้ฝึกอบรมอีกรอบหนึ่ง เพื่อศูนย์พัฒนาการด้านการแปล ของตน ผู้ฝึกอบรมตอบตกลง โดยจะเตรียมการ เพื่อการนี้ด้วย การประชุมเพื่อติดตามผลการฝึก- อบรม จะเริ่มตั้งแต่ 9.00 น. ไปจนถึง 16.00 น.

การติดตามผลและข้อเสนอแนะ

ในช่วงเช้าของวันที่ 24 ธันวาคม เป็น ช่วงของการทำแบบฝึกหัดแปลตามความประสงค์ ของผู้เข้าฝึกอบรม ผู้ฝึกอบรมเตรียมบทความมา ให้แปล และใช้วิธีการเดียวกับที่เคยให้ฝึกหัดแปล ในช่วงวันที่ 2-4 พฤศจิกายน ผู้ช่วยตรวจสอบในครั้งนี้ มี 2 ท่าน คือ อาจารย์ทรงพรรดา มณีวรรณ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พราพิมล เสนะวงศ์ (อาจารย์สอน ภาษาอังกฤษจากภาควิชาภาษาตะวันตก คณะ โบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร) ปัญหาที่ได้พบ จากการตรวจสอบแบบฝึกหัดยังเป็นปัญหาเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจภาษาอังกฤษ และปัญหาการใช้ ภาษาไทยอยู่

ในช่วงบ่ายเป็นการประเมินการทดสอบ ทั้ง 2 ครั้งที่ผู้เข้าอบรมได้แปลไว้เมื่อวันแรกและ วันสุดท้ายของการฝึกอบรม ผู้ฝึกอบรมแจ้งว่า

การตรวจแบบทดสอบแปลงสองครั้งนี้ทำกันอย่างละเอียดและกินเวลานานประมาณ 2 สัปดาห์ ผู้ช่วยตรวจที่ทำงานร่วมกับผู้ฝึกอบรมมีทั้งหมด 3 คน ด้วยกันคือ Mrs. Tejpav (professional interpreter of conference ซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่) อาจารย์ทรงพรรรณ มณีวรรณ และอาจารย์สุดชื่น ชัยประสาทน์ (Mrs. Tejpav ร่วมตรวจด้วยเฉพาะในช่วงสัปดาห์แรกซึ่งเป็นระยะที่ยากที่สุด) วิธีการตรวจในช่วงสัปดาห์แรกคือ ผู้ฝึกอบรมและ Mrs. Tejpav จะเป็นผู้ถือต้นฉบับ อาจารย์ทรงพรรรณ มณีวรรณ และอาจารย์สุดชื่น ชัยประสาทน์ จะรับผิดชอบเรื่องการแปลข้อความที่ผู้ฝึกอบรมแปลไว้โดยมิได้เห็นต้นฉบับเลย หันหน้าอาจารย์ทรงพรรรณ มณีวรรณ ต้องเตรียมทำงานมาล่วงหน้าเกี่ยวกับการประเมินผลด้านการใช้ภาษาไทยของผู้ฝึกอบรมด้วยหลังจากที่ขอให้อาจารย์ทรงพรรรณ มณีวรรณ ประเมินผลด้านการใช้ภาษาไทยโดยเปรียบเทียบแบบทดสอบครั้งแรกกับครั้งหลังของผู้รับการอบรมคนที่ 1 และ ผู้ฝึกอบรมจะขอให้อาจารย์สุดชื่น ชัยประสาทน์ แปลข้อความของแบบทดสอบครั้งแรก และอาจารย์ทรงพรรรณ มณีวรรณ แปลแบบทดสอบครั้งที่ 2 (ของผู้เข้ารับการอบรมคนที่ 1) ที่ละเอียดหน้าเป็นภาษาอังกฤษ โดยผู้ฝึกอบรมและ Mrs. Tejpav จะช่วยกันซักถามและขอให้แปลใหม่ให้พังอีกหลายครั้ง เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ช่วยตรวจฝ่ายไทยได้ถ่ายทอดความหมายของแบบทดสอบได้แม่นตรงจริง ๆ หลังจากการตรวจสอบความถูกต้องของแบบทดสอบทั้ง 2 ครั้งของผู้รับการอบรมคนแรกเสร็จแล้ว ผู้ฝึกอบรมจะบันทึกถึงปัญหา ข้อบกพร่องของ การแปล รวมทั้งตั้งข้อสังเกตต่าง ๆ ไว้ ต่อจากนั้น จึงจะทำการตรวจแบบทดสอบของผู้รับการอบรม คนต่อไป ทั้งนี้จะเน้นเฉพาะการตรวจและประเมินผลแบบทดสอบของผู้เข้ารับการอบรมที่ได้ทำไว้ทั้ง 2 ครั้ง เป็นสำคัญ เพราะต้องการคุ้มพัฒนาการด้าน การแปลของผู้รับการอบรม เนื่องจากการตรวจ

ในสัปดาห์แรกเป็นไปได้ข้ามมาก ผู้ช่วยตรวจฝ่ายไทย จึงต้องเตรียมอ่านและแปลแบบทดสอบที่ได้รับมอบหมายเป็นภาษาอังกฤษมาล่วงหน้า เพื่อจะได้มีโอกาสสนับคิดหากคำแปลและตอบข้อซักถามของผู้ฝึกอบรมที่ขอให้แปลกลับไปกลับมาหลาย ๆ ครั้ง ได้รวดเร็วขึ้น วิธีการนี้ทำให้การตรวจและการประเมินผลแบบทดสอบทั้งหมดเสร็จสิ้นในสัปดาห์ที่สอง

อาจารย์ทรงพรรรณ มณีวรรณ ผู้ประเมินผลการทดสอบในแต่ละการใช้ภาษาไทยกล่าวว่า ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่ใช้ภาษาดีขึ้นในการทดสอบครั้งที่สอง แต่ก็ยังมีบางคนที่มีพัฒนาการน้อยมาก หันหน้าได้ยากตัวป่วยข้อบกพร่องของการใช้ภาษาไทยที่มักปรากฏในการทดสอบ เช่น การนำโครงสร้างของภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย การวางแผนคำขยาย(modifier, qualifier) ผิดที่ การใช้ประพันธ์ grammatical ขึ้นมาหลาย ๆ โดยไม่มีคำนามมาก่อน การเขียนประโยคไม่สมบูรณ์ เช่น ขาดคำกริยาแท้ในประโยคหลัก การใช้คำฟุ่มเฟือย หรือใช้คำที่ไม่ความหมายไม่หักก่าความหมายในต้นฉบับ เป็นต้น

Mme Déjean ประเมินผลการทดสอบสองครั้งนี้ว่า ผู้รับการอบรมบางคนบังมีปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจภาษาอังกฤษ ไม่สามารถจับประเด็นสำคัญของข้อความในต้นฉบับบางตอน บัญญาการอ่านไม่ละเอียดรอบคอบ ทำให้ข้อความที่เปลี่ยนไปเนื่องกัน ไม่สอดคล้องกัน หรือไม่สมเหตุสมผล บางคนติดความทึ่งอกเห็นอิป้าก ต้นฉบับ ทำให้ความหมายผิดไป หรือบางครั้งใช้สำนวนที่มีความหมายไม่ตรงกับที่ผู้เขียนต้องการ เสนอ และบัญญาการแปลคำต่อคำ แทนที่จะถ่ายทอดความหมายเนื้อความโดยพิจารณาจากบริบท

สรุปได้ว่า การฝึกอบรมการแปลในช่วงเพียง 5 วันสั้นกินไป ไม่เพียงพอสำหรับการฝึกกันแปลใหม่ประสิทธิภาพ Mme Déjean เห็นว่าถ้าจะทำการผลิตนักแปลอย่างจริงจัง ควร

จะต้องมีการจัดการฝึกอบรมระยะยาวในเวลาต่อไป ซึ่งหลักสูตรการฝึกอบรมระยะยาวนี้จะกินเวลาระยะ 1-2 ปี โดยมีเนื้อหาและขั้นตอนดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นการสอนวิชาพื้นฐานบังคับก่อน การสอนแปล ใช้เวลาเรียน 2 ภาคการศึกษา (semesters) แบ่งการสอนเป็น 2 รายวิชา คือ

ก. précis writing : สอนการอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อจับประเด็นสำคัญของข้อความในภาษาต่างประเทศให้ได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้อง ผู้สอนวิชานี้ควรเป็นเจ้าของภาษา (อังกฤษ ฝรั่งเศสฯลฯ) สอนสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง รวมเป็น 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รวมทั้งงานที่มีอนุหมายให้ทำงานนอกเวลา

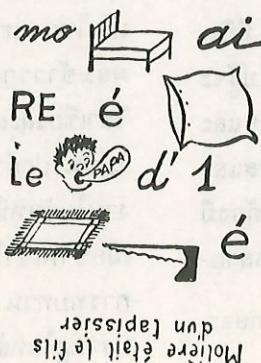
ข. การเขียนภาษาไทย : สอนการเขียนเรียงความ บทความวิชาการ บทความสำหรับหนังสือพิมพ์ ฯลฯ ผู้สอนจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษาไทยเป็นอย่างดี สอนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งงานที่มีอนุหมายให้ทำงานนอกเวลา

ระยะที่ 2 การสอนแปล

หลังจากที่ผู้เรียนสอนผ่านรายวิชาพื้นฐานบังคับแล้ว จะมีการสอนวิธีการแปลอีกเป็นเวลา 1-2 ภาคการศึกษา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของ

การเรียนรายวิชาบังคับพื้นฐาน ผู้สอนจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลและการสอนแปลอย่างมีหลักมีระบบ สอนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งงานที่มีอนุหมายให้ทำงานนอกเวลา ก่อนจบหลักสูตร ผู้เรียนหรือผู้เข้าอบรมจะต้องเสนอผลงานแปลชิ้นใหญ่เกี่ยวกับสาขาวิชาเฉพาะของตน

Mme Déjean เห็นว่าการฝึกอบรมเพื่อผลิตนักแปลนี้ ควรรับผู้สำเร็จปริญญาตรีแล้ว ผู้ที่จะเข้าอบรมจะต้องเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาเฉพาะด้านมาแล้ว (เช่น แพทย์ วิศวกร นักเศรษฐศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์ ฯลฯ) และจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ภาษาต่างประเทศเป็นอย่างดี และจะต้องผ่านการทดสอบเพื่อคัดเลือกก่อนเข้าฝึกอบรม ทั้งนี้ถ้าสามารถจัดการฝึกอบรมแบบภาคค้ำได้ก็อาจจะนำเสนอได้ เพราะจะทำให้ผู้ที่ทำงานแล้ว มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้และทักษะการแปล เพื่อจะได้สามารถแปลวิทยาการในสาขางานของตนที่เป็นภาษาต่างประเทศออกเผยแพร่เป็นภาษาแม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ Mme Déjean ยังเห็นว่า หน่วยงานที่จะรับผิดชอบเรื่องการจัดการเรียนการสอนแปลความเป็นหน่วยงานเอกเทศ ไม่ควรขึ้นอยู่กับภาควิชาภาษา เนื่องจากการสอนแปลมิได้เป็นเรื่องของภาษาอย่างเดียว

สอนแปลเพื่อ ?

กุลศักดิ์ ฉายางาม*

ข้าพเจ้าพยายามตั้งชื่อเรื่องงบทความเรื่องนี้อยู่หลายวันก็ยังตั้งไม่ได้ เนื่องจากสิ่งใดก็ตามที่ตั้งไว้ เช่นนี้ เป็นผู้อ่านท่านใดท่านหนึ่งจะกรุณาตั้งให้ข้าพเจ้าได้

บุคคลที่รับผิดชอบการสอนแปลในฐานะที่ข้าพเจ้าพอมีประสบการณ์ทั้งในด้านการจัดหลักสูตรและลงมือสอนมา นับว่าหลายปีที่เดียว แต่ไม่ได้ผลสมดังตั้งใจ แต่ที่จะนำมาเล่าก็เพียงเพื่อให้เป็นข้อคิดแก่เพื่อนครูที่กำลังสอนแปล และที่กำลังปรับปรุงหลักสูตรแปลอยู่ขณะนี้ อาจจะเป็นประโยชน์บ้างหรือไม่เป็นประโยชน์เลยก็ได้

หลักสูตรภาษาฝรั่งเศสนับปี 2517 ได้นำรัฐวิชาแปลไว้ 3 วิชาคือ ภฟ 341 (การแปล I, 2 หน่วยกิต) ภฟ 342 (การแปล II, 2 หน่วยกิต) และภฟ 443 (การแปลเฉพาะประเภท 2 หน่วยกิต) นับตั้งแต่ใช้หลักสูตรนี้มาและได้มีการปรับปรุงหลักสูตรมาแล้วในปี พ.ศ. 2522 สาขาวิชาฝรั่งเศสได้เปิดสอนเพียง 2 วิชา คือ ภฟ 341 และ ภฟ 342 เท่านั้น ยังไม่เคยได้มีโอกาสเปิดสอนวิชา ภฟ 443 เลย ทั้งนี้ก็ด้วยเหตุขัดข้องบางประการซึ่งเป็นเหตุขัดข้องที่มาจากฝ่ายญี่ปุ่นเรียนเอง คือญี่ปุ่นไม่สนใจที่จะเรียนบ้างไม่มีหน่วยกิตเหลือบ้าง มีกิจกรรมอื่นบ้าง และไม่มีเพื่อนเรียนบ้าง ไม่รู้จะเรียนไปทำอะไรบ้าง และบังเอิญวิชา ภฟ 341 และ ภฟ 342 เป็นวิชาบังคับของวิชาเอกฝรั่งเศสและเป็นวิชาเลือกของวิชาโท อายุ่งไรเลียกต้องมีนิสิตเรียนแน่ ๆ ขั้นเรียนจึงมีนิสิตปนกันหล่าย-

ประเภททั้งเอาถ่านและไม่เอาทั้งถ่านและหั้งฟืน หรือแม้เข้าเต้า ส่วนวิชาการแปลเฉพาะประเภท เป็นวิชาเลือกก็เลยไม่มีลูกค้าด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น

วิชาแปล I เขียนคำอธิบายว่า การแปลเนื้อร่องสั้น ๆ จากภาษาไทยเป็นภาษาฝรั่งเศส และจากภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาไทย

วิชาแปล II อธิบายว่า การแปลบทความเอกสาร สารคดี เรื่องสั้นจากภาษาไทยเป็นภาษาฝรั่งเศส และจากภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาไทย

เมื่อข้าพเจ้าเริ่มสอน 2 วิชาดังกล่าว คงจะยังกำลังร้อนวิชาอยู่มิได้นักจะดูใจกับหลักสูตร เลย เพราะดูจากคำอธิบายก็คุ้มครอง ครั้นต้องพบกับสภาพจริงในห้องเรียน ทุกสิ่งทุกอย่างมิได้เป็นสีชมพูอย่างที่คิดไว้ เพราะในชั่วโมงแปลภาษา-ไทยเป็นภาษาฝรั่งเศส ข้าพเจ้าก็ได้แต่เสียเวลาแก่ไวยากรณ์ฝรั่งเศส เพราะเชื่อว่าหลักไวยากรณ์เสียงคล้ายกับว่าไม่ได้เรียนหลักไวยากรณ์มาเลย ทั้ง ๆ ที่ได้เรียนมาหลายหน่วยกิตแล้ว ข้าพเจ้าต้องมาสอนไวยากรณ์กันใหม่พร้อมสำนวนและศัพท์ต่าง ๆ เลยในที่สุดการเรียนแปลก็ไม่ก้าวไปถึงไหน ครั้นสอนแปลจากฝรั่งเศสเป็นไทย เธอ ๆ ก็เขียนภาษาไทยแบบนั้น ๆ เนย ๆ ผสมข้าวรัดแกง ครัวนี้ข้าพเจ้าเล่นข้ามภาค วิชาเขียนเวลาลงมือแก้ภาษาไทยเป็นการใหญ่ สอนไปบ่นไปอย่างท้อแท้ จนกระตุ้นมาถึงการตรวจงานในวันหนึ่งที่ทำให้ข้าพเจ้าต้องเลิกสอนวิชานี้ เมื่อข้าพเจ้าให้นิสิตแปลเป็นประโยชน์ง่าย ๆ เป็นการทบทวน ยังไบไม่ถึงเป้าหมายคำอธิบายที่ปรากฏในหลักสูตรด้วยซ้ำ

*อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เชอผู้หนึ่งแปลข้อความภาษาไทยที่ว่า ทุกเช้า
ฉันไปว่ายน้ำก่อนไปเรียนว่า Je vais à la voyelle
tous les matins avant aller à la classe.

เมื่อข้าพเจ้าอ่านจบต้องหัวเราะแทบร้องให้
และหลังจากนั้นอีกไม่นานข้าพเจ้าก็ได้พิจารณา
ตัวเองออกจาก การเป็นครูสอนวิชาแปลด้วยเกรงว่า
จะต้องร้องให้เข้าสักวัน และก็จะกลายเป็นตาราง
เจ้าน้ำตาแทนการเป็นครู ข้าพเจ้าเคยเก็บตัวอย่าง
ทำนองนี้ไว้มากแต่ไม่ทราบว่าอยู่ที่ไหนหาไม่พบ
ก็เลยไม่มีตัวอย่างประกอบมากกว่านี้

เมื่อได้หลุดพ้นออกจากตารางเป็นคนนอกสาขา
และไปช่วยงานภาควิชาด้านอาชีพ ความเป็นคน
ร้อนวิชาเกิดลง ได้มีเวลา茫然ทบทวนถึงความ
บกพร่องต่าง ๆ ที่ทำให้การสอนแปลไม่ได้ผลดี
ในที่สุดข้าพเจ้าก็ได้คิดว่าความผิดหักหลัguต
หละฝ่ายด้วยกัน ฝ่ายหนึ่งก็มาจากการจัดหลักสูตร
ซึ่งข้าพเจ้าก็มีส่วนอยู่ด้วยที่มิได้แจ้งวัตถุประสงค์
ของการเรียนให้ชัดเจนลงไป เนียนลงอยู่ มีจำนวน
ชั่วโมงเรียนและชั่วโมงฝึกน้อย ซึ่งเรื่องนี้เราได้
พยายามจะเปลี่ยนแปลง แต่ก็ติดขัดด้วยกรรมการ
ฝ่ายอื่นที่ไม่สนับสนุนการ “บันบุงปีญแปล”
หลักสูตร เเชอว่าพวกเรายุ่ง ๆ ไม่รู้จับสิน ฉะนั้น
การขอเปลี่ยนแปลงวิชาในหลักสูตรจึงเป็นเรื่อง
ที่ยากมาก ความผิดมาจากการผู้สอนเองก็คือไม่ได้
ซึ่งให้เห็นถึงประโยชน์ของการเรียนแปลอย่างชัด
แจ้ง เรียนแล้วจะเอาไปใช้อะไรได้บ้าง ซึ่งข้าพเจ้า
เองก็ต้องรับว่ามีส่วนผิด แต่ก็ไม่รู้ยปรอร์เซ็นต์
 เพราะเราไม่อาจไปรับประทานเรื่องนี้ได้ เราสอน
ให้เข้าใจได้แต่เราไม่อาจรับรองคุณภาพ ประสิทธิ-
ภาพของผู้เรียนได้ หากเราไปสัญญาว่าเรียนแล้ว
จะมีงานทำแน่ ๆ แต่ตลาดแรงงานจะรับรอง
กับเราได้แค่ไหน และฝ่ายผู้เรียนเองเป็นผู้มีความ
ไฝรู้ไฟเรียนแค่ไหน ขอบอ่านหนังสือทุกประเภท
หรือไม่ ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศแตกต่าง

ลึกซึ้งพอจะถอดความได้ถูกต้องใหม่ มีความกันดัด
เนียนภาษาไทยได้หรือไม่ ข้าพเจ้าได้ยินมาแล้ว ๆ
ว่าสำนักพิมพ์ห้างหล้ายต้องการพนักงานแปล แต่
ยังไม่เคยได้รับการยืนยันสักครั้งเดียวว่ามีตำแหน่ง
ว่างจริง ๆ ข้าพเจ้าสังเกตดูว่ามีสำนักพิมพ์ที่มี
กิจการอยู่ในฐานะมั่นคงแล้วไม่กีสำนักและล้วน
แล้วแต่มีเจ้าหน้าที่อยู่เดิมอัตราแล้วทั้งนั้น และ
การที่จะผลิตคนแปลส่งตลาดแรงงานมิใช่ของง่าย
ประการแรกก็คือคุณสมบัติส่วนตัวของแต่ละคน
พรสวรรค์ของแต่ละคน อีกทั้งมีตำแหน่งรับหรือไม่
และตลาดหนังสือแปลมีจำนวนน้อย แม้เรื่องแปล
ชนิดรักหวานด้ำและโศกสลดน้ำตาให้ทุกตอน
ก็ยังหาคนชอบอ่านได้ไม่มาก แล้วแปลสารคดี
แปลเรื่องความรู้ต่าง ๆ ละให้ราจชื่ออ่าน ที่อ่าน
กันอยู่ทุกวันนี้ก็เพราะแปลลงในหนังสือรายสัปดาห์
ที่คนกำลังติดเรื่องอื่น ๆ ในฉบับกันต่างหาก ผล
ผลอย่างได้เพื่อให้คุ้มกับราคานั้นสือที่ซื้อก็เลยอ่าน
เรื่องอื่น ๆ ในฉบับไปด้วย ลำพังหนังสือแปลขาย
เป็นเล่ม ๆ ขายไม่ได้คือส่องเท่ากับประเกทอื่น ๆ
ข้าพเจ้าได้รับการยืนยันจากเพื่อนครูชาวญี่ปุ่น
บอกว่าหนังสือแปลในญี่ปุ่นขายดีมาก เพราะคน
ญี่ปุ่นชอบอ่านหนังสือ หั้งผู้ผลิต ผู้นำริโ哥ต่าง^{ต่าง}
ประสานกันเป็นอย่างดี สำนักพิมพ์เลี้ยงตัวเอง
ได้สบายมาก ทุกคนไม่ปฏิเสธว่าประเทศไทยยัง
ต้องการนักแปลอีกมาก เพราะคนไทยจำนวนมาก
ไม่แตกฉานการอ่านภาษาฟรัง แต่รายจ้างการ
สนับสนุน แรงกระตุ้นให้คนหันมาหาอาชีพนี้ แม้แต่
หน่วยงานของรัฐบาลมีกิจแห่งที่มีอัตรารับพนักงาน
แปลซึ่งเรียนนั้นได้โดย แต่ละหน่วยจะใช้ราชการ
ประจำจากหน้าที่ได้ก็ได้ที่บังเอิญณัดในด้านนี้กว่า
คนอื่น ๆ ทำหน้าที่แปลไปด้วยพร้อมกับหน้าที่ ๆ
ได้รับบรรจุ

ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับการที่มีการเรียนการ
สอนแปล แต่คงจะต้องตั้งวัตถุประสงค์ไว้เพียง

สอนให้เข้ารู้ว่าการแปลที่ดีควรมีอะไรเป็นองค์ประกอบบ้าง เป็นเพียงพื้นฐานทั่วๆไป ส่วนใจจะเอาดีทางนี้บ้างก็อย่าว่ากันเป็นรายๆไป ให้เรียนกันเป็นการเฉพาะสำหรับสูญี่มีความสนใจอย่างแท้จริงร่วมกัน ถ้าท่านต้องการสอนแปลเพื่อผลิตนักแปลท่านจะต้องพยายามทำอยุปสรรคต่างๆให้ได้ก่อนและคัดรับแต่รัตถุดิบคือผู้เรียนที่มีความเหมาะสมที่จะทำงานด้านนี้จริงๆ มิใช่ใครผู้ใดก็ได้ที่เข้ามาเรียนโดยยังไม่รู้ว่าจะไปทำมาหากินอะไร ถ้าท่านมีผู้เรียนที่ตอบคำถามของท่านว่า ยังไม่ทราบว่าจะแล้วจะทำอะไรบ้าง ไม่ทราบจะเรียนอะไรก็เลยมาลงทะเบียนวิชานี้บ้าง เพื่อนๆ เขาเรียนก็เลยเรียนตามเพื่อนบ้าง ขณะที่เรียนอยู่ก็ไม่ขยับฝีก่อนฝีกเขียนอะไรทำนองนี้ ลงทะเบียนจะขอให้ท่านเลิกล้มความตั้งใจที่จะผลิตนักแปลได้แล้ว เพราะท่านจะผิดหวัง เด็กไทยส่วนใหญ่ขาดความอดทนไม่อาจริงเรอจัง รัก

สมัย ขนาดเพิ่มชั่วโมงสอนเกินชั่วโมงตามหน่วยกิตยังໄอย้าย มาเรียนบ้างไม่มาเรียนบ้าง กระตือรือร้นอยู่ 2 ช่วงคือก่อนสอบขั้นมหาบศรุเพื่อถามว่าจะออกข้อสอบแบบไหน จากไหนถึงไหน อีกช่วงหนึ่งก็คือหลังสอบมาถามคะแนน หั้งสองช่วงนี้ขยันมาให้เห็นหน้าบอยๆ แต่ถ้าท่านทำจิตให่าว่างไม่ตั้งความหวังไว้สูงอาจเป็นไปได้ การแปลเป็นฉันได้ แค่นี้ละก็ท่านคงจะได้รับความพอใจเป็นส่วนตัวพอประมาณ โดยส่วนตัวข้าพเจ้ายกเห็นเมืองไทยมีนักแปลมากๆ ตลาดหนังสือแปลรุ่งเรือง คนไทยที่อ่านหนังสือฝรั่งไม่ออกไม่แทกด้านก็ก้าวทันโลกได้ อย่างเห็นหน่วยงานของรัฐทำเป็นตัวอย่างให้เอกชน โดยการขยายอัตรารับพนักงานแปลหน่วยละ 1 อัตราก็ยังดี ครั้งจะสามารถถกลายกำแพงเหล่านี้ได้เพื่อให้กำลังใจแก่ผู้สอนแปลเพื่อผลิตนักแปลต่อไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างมาก

Incognito

■ Une maîtresse de maison assez étourdie donne une réception où se côtoie le Tout-Paris. La soirée est brillante et la conversation aussi. Un monsieur, en particulier, étonne l'assistance par ses réparties étincelantes. En s'en allant, une dame s'informe auprès de la maîtresse de maison :

— Qui est donc ce monsieur si spirituel que vous avez invité ?
— Je ne sais pas son nom, hélas ! répond la dame. Il est venu ce matin pour réparer les plombs, et il est resté...

สภาพปัจจุบัน ปัญหา และทฤษฎีของการแปล

สิงหา พินิจภูวดล *

สภาพปัจจุบันของการแปล

เมื่อพ.ศ. 2523 หนังสือแปลกับอาชีพการแปล มีความเคลื่อนไหวแรงมากในยุโรป อเมริกาเหนือ และญี่ปุ่น

“สังคมในสากลโลกแห่งศตวรรษที่ 20 ต้องการบริการ การแปล”¹

นับตั้งแต่ปลาย ค.ศ. 1960 มาจนถึง ค.ศ. 1980 รวม 20 ปี ได้เกิดมี “นักแปล” เพื่อให้บริการ การแปลแก่สังคมเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีงานล้นมือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักแปลระหว่างภาษาอังกฤษ—ฝรั่งเศส หรือจากภาษาอังกฤษ และฝรั่งเศส ไปสู่ภาษาอื่น เช่น ไปสู่ภาษาสเปน เป็นต้น

จากรายงานของ UNESCO/1980 ปรากฏว่า หลายประเทศในโลกได้ผลิตงานแปลออกสู่สาธารณะ ในรอบปี พ.ศ. 2523 ดังนี้

ประเทศ	จำนวนงานแปล
รัสเซีย	6901
เยอรมนี	6336
สเปน	4902
ฝรั่งเศส	2986
ช็อลแลนด์	2705
ญี่ปุ่น	2596
อิตาลี	1932
เดนมาร์ก	1686
สหรัฐอเมริกา	1631
อังกฤษ	1529

จะเห็นได้ว่าสหภาพได้ผลิตงานแปล (แปล

จากภาษาอื่นเป็นภาษาอังกฤษ และแปลจากภาษาอังกฤษ (เป็นภาษาอื่น) มากที่สุดคือ 6,901 ชื่อเรื่อง ประเภทเยอรมันผลิตมากองลงมาคือ 6,336 ชื่อเรื่อง งานที่แปลมากที่สุดคือ คัมภีร์ใบเบิลรองลงมาคือ ข้อเขียนต่าง ๆ ตามความคิดของคาร์ล มาร์กซ์

ในวงการอาชีพ นักแปลอาชีพได้ “ลูกค้า” จากการกฎหมายมากที่สุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาอันดับ 2 คือ วงการธุรกิจ และอันดับ 3 คือ วงการวิทยาศาสตร์ การแพทย์กับพลังงาน

ในศตวรรษที่ 20 นี้ อาชีพนักแปลเป็นอาชีพที่เพิ่งเริ่มเกิดขึ้นในวงการบริการสาธารณะ และกำลังเจริญรุ่งเรืองขึ้นอย่างรวดเร็ว จนมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาขึ้นสูงพากันเห็นเป็นหน้าที่ที่จะต้องจัดหลักสูตรสำหรับผลิตนักแปลอาชีพที่ได้คุณภาพมาตรฐานออกสู่สังคม หลักสูตรของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ดังกล่าวมีทั้งระดับปริญญาตรีและโท พิรุณกับการอบรมอาจารย์ผู้สอนแปลอย่างเร่งด่วน มหาวิทยาลัยที่นำหน้าในการค้นคว้าวิจัยเรื่องเกี่ยวกับอาชีพการแปลและการจัดหลักสูตรวิชาการสำหรับนักแปลก็คือ มหาวิทยาลัยมอนตรีออล (ดูหลักสูตรการแปลท้ายบทความนี้) มหาวิทยาลัยอร์กและมหาวิทยาลัยอ็อดตาวาแห่งแคนนาดา ส่วนมหาวิทยาลัยปารีสที่สาม (Paris III Universite de la Sorbonne Nouvelle) นั้น ได้จัดหลักสูตรปริญญาเอกสำหรับนักแปลซึ่งเป็นแห่งเดียวที่นั้นในโลก²

*อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

1. Peter Newmark, *Approaches to Translation*, Oxford, Pergamon Press, 1981, p. 3

²หน่วยงานที่สอนวิชาแปลระดับปริญญาตรี โทและเอก คือ Ecole Supérieure d' Interprètes et de Traducteurs (ESIT) มหาวิทยาลัยปารีสที่สาม, Porte Dauphine

ก่อนหน้านี้การแปลหนังสือเป็นเพียงงานอดิเรกของนักประชญ์ที่รับรู้สาขาวิชาการต่างๆ และมีความสามารถทางการใช้ภาษา หนังสือที่แปลก็ล้วนแล้วแต่เป็น darüberวิชาการที่ลึกซึ้ง คัมภีร์ที่ศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนาและวรรณคดีชั้นเอก แปลมากมาก เพราะเมื่อแปลอกรูปมาแล้วก็ต้องเป็นชั้นงานที่ดีงามสมบูรณ์ด้วยศิลปะที่ปราณีต ดังนั้นจึงต้องการฝึกมือแปลขั้นสูงสุด ประชาชนหันการแปลเป็นงานที่ยิ่งใหญ่ของอัจฉริยบุคคล จนไม่กล้าคิดที่จะเป็นผู้แปล เกิดเป็นความกลัวต้องหลีกเลี่ยงเพียงห่างๆ

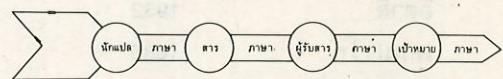
อย่างไรก็ตามในปัจจุบันนี้หนังสือที่น่าจะแปลก็มีมากmany จนนักประชญ์ผู้คงแก่เรียนซึ่งมีจำนวนน้อยและไม่มีเวลาว่างพอที่จะแปลให้ทันความต้องการได้ ความกลัวการแปลถูกเขายาปลูกขึ้นให้เกิดความกลัว ผู้แปลหนังสือที่รู้ภาษาเดียว และใช้ภาษาได้คล่องแคล่วเริ่มทดลองแปล ทำให้นักแปลทวีจำนวนมากขึ้นทุกที่ การเรียนภาษาต่างประเทศยิ่งขยายวงกว้างออกไปเพียงใด นักแปลก็ทวีจำนวนมากขึ้น เพียงนั้น งานของนักแปลเพิ่มพูนขึ้น รายได้ก็เพิ่มขึ้น จนนักแปลสมัครเล่นได้หันมาถือการแปลเป็นอาชีพ ในยุโรปและอเมริกาเหนือมีสำนักแปลเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก และรับแปลงานทั่วโลก เช่น สำนักแปล Translatex ซึ่งมีสาขาอยู่ที่เมืองอนติโอเคลกับเคเบก รับแปลงานภาษาเยอร์มัน อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย ห้องทางด้านวิศวกรรม การแพทย์ การประชาสัมพันธ์ การประกันภัย และการเกษตร เป็นต้น นักแปลในสังกัดจะทำการศึกษาจากมหาวิทยาลัยและได้รับใบอนุญาตให้ประกอบอาชีพเป็นนักแปลได้ตามกฎหมาย

ส่วนหนังสือวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์ที่รู้ภาษาเดียวกับผู้แปลเผยแพร่ไม่สูญเสียหายมากนัก เพราะถ้อยคำภาษาที่ใช้ไม่ต้องตีความ ไม่ซับซ้อน ไม่เกี่ยวกับวัฒนธรรม เพราะมีแต่ความจริงทางวิชาการ

ในด้านธุรกิจต่างๆ นักธุรกิจปัจจุบันต้องการติดต่อทำการซื้อขายสินค้านานาชนิดกับต่างประเทศ อุปสรรคที่เห็นได้ชัดก่อนอื่นก็คือภาษา ถ้าันกธุรกิจจะเลือกดำเนินงานเฉพาะในประเทศที่ตนพูดภาษาของเขาก็ได้ ก็ทำให้กิจการแคบเกินไป นักธุรกิจบางประเทศไม่ยี่หระกับเรื่องภาษาเลย เพราะเขารู้จักใช้การแปล นักแปลและล่าม ให้เป็นประโยชน์ เขายังได้ครองความเป็นเจ้าในวงการธุรกิจงานแปลทางด้านธุรกิจมักจะถูกนำไปกับงานแปลทางด้านกฎหมาย นักแปลในปัจจุบันนี้มีลูกค้าเป็นนักธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายเป็นอันดับหนึ่ง นักแปลประเภทนี้กำลังมีงานล้นมือขึ้นทุกที่ ตลาดงานกำลังต้องการนักแปล

ทำอย่างไร จึงจะได้นักแปลป้อนตลาดงานอาชีพ? หลายท่านคงมีคำตอบแล้ว เช่น “ก้นภาษาอย่างไรแล้ว” ถูกต้องแต่ไม่ใช่ถูกหมด

วิวัฒนาการการแปลในปัจจุบันให้คำตอบที่แนนอนว่าการแปลนั้นต้องอาศัยวิทยาการหลายสาขาประกอบกัน นอกจากวิทยาการทางด้านภาษาแล้ว ยังต้องใช้วิชาสื่อสาร วิชาสังคมศึกษา วิชากฎหมาย วิชารัฐศาสตร์ วิชาเศรษฐศาสตร์ และวิชาบริหารธุรกิจด้วย นอกจากนี้การแปลจะต้องจำกัดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน นักแปลคนหนึ่งจะแปลงานในทุกวงการหาได้ไม่ดังนั้น นักแปลจะต้องตัดสินใจว่า จะแปลอะไร (สาร) แปลให้ใคร (ผู้รับสาร) เพื่อใช้ประโยชน์อะไร (เป้าหมาย)

นักแปลในปัจจุบันจะกำหนดเป้าหมายไว้ 4 ประการ ให้เลือกดังนี้

1. การเปลี่ยนในวงการกฎหมาย มีหลายระดับนับตั้งแต่ระดับระหว่างประเทศ (เช่น ในองค์การและสถาบันระหว่างประเทศ องค์การสหประชาชาติ) ระดับชาติ (เช่น วงการราชการ หน่วยงานสำคัญของชาติ ฯลฯ) และระดับเอกชน (เช่น การทำสัญญาข้อตกลง เงื่อนไขต่าง ๆ นิติกรรม การฟ้องร้องคดีความ) รวมทั้งการเปลี่ยนตัวบทกฎหมาย ข้อมูลค้น ระเบียบ ประกาศต่าง ๆ ด้วย

2. การเปลี่ยนในวงธุรกิจ ได้แก่ การเปลี่ยนรากฐานทางธุรกิจ เช่น การเจรจาทางการซื้อขาย การก่อสร้าง การอุดหนุน กรรม การตั้งโรงงาน การผลิตสินค้า ตลอดจนธุรกิจบันเทิง เช่น บทภาพยนตร์ การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ การแลกเปลี่ยนข่าวสาร การโทรศัพท์ โทรคมนาคม การแนะนำการใช้อุปกรณ์ สินค้า การแนะนำบริการธุรกิจ

3. การเปลี่ยนในวงวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ได้แก่ การเปลี่ยนตัวที่ค้นพบใหม่ทางวิชาแพทย์และเภสัช การพัฒนาน้ำ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานไฮโดรเลี่ยม การประชุมสัมมนาทางวิชาการ การแปลงงานวิจัย การแปลงข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย ฯลฯ

4. การเปลี่ยนทางด้านอักษรศาสตร์ ได้แก่ การเปลี่ยนเอกสารราชการ การเปลี่ยนทางปรัชญา ศาสนา วรรณคดี กวีนิพนธ์ บทความที่เสนอในหนังสือพิมพ์และนิตยสาร รวมทั้งนวนิยาย เรื่องสั้น บทละคร และบันเทิง คดีอื่น ๆ

สถาบันการศึกษามีหน้าที่ให้บริการแก่สังคม มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้ผลิตบัณฑิตทางภาษาอุกไปทำประโยชน์ให้แก่สังคมเป็นเวลานานแล้ว ในตอนนี้สังคมต้องการนักภาษาไปทำงาน “อะไรได้” ที่เกี่ยวกับภาษา เช่น เขียนบังคับบังคับ โน่น

นิดนีหน่อย แต่ในขณะนี้สังคมต้องการสิ่งที่ขาดเจนขึ้นแล้ว คือ “งานแปล” สถาบันการศึกษาที่ควรสอนภาษาให้เข้มข้นถึงขั้น “นักแปล” เสียที่ ซึ่งมีคุณค่าแน่นอนกว่า “อะไรก็ได้”

ส่วนนักแปลนั้นก็ไม่ต้องจำกัด อุป遇เดเพียงนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาจีน ฯลฯ แต่จะเป็นนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ก็ได้ ถ้าท่านต้องการเป็นนักแปลในวงการกฎหมาย ส่วนนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ ก็จะได้เป็นนักแปลทางด้านธุรกิจ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ก็จะได้เป็นนักแปลในวงการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์มีความยืดหยุ่นอยู่แล้ว จะเป็นนักแปลในวงการอักษรศาสตร์ หรือกฎหมาย หรือธุรกิจก็ได้ ทั้งนี้ นักแปลเฉพาะด้านทุกด้านก็จะเลือกเรียนหลักสูตรวิชาการสำหรับนักแปลที่จัดเตรียมไว้ให้อย่างเป็นหมวดหมู่ เดพะด้าน

นักกฎหมาย นักธุรกิจ นักวิทยาศาสตร์ และนักอักษรศาสตร์ ที่มีความสามารถพิเศษทางภาษาอันเวลานี้กำลังทำอะไรอยู่ ท่านกำลังทำลายความสามารถทางภาษาของท่านอยู่ใช่หรือไม่ ทำไม่ท่านไม่คิดจะฝึกฝนภาษาของท่าน จนถึงขั้นใช้ประโยชน์เยี่ยงนักแปลแล้ว ?

มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศไทย ได้สอนวิชาแปลมานานมากแล้ว แต่มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกฝนการใช้ภาษาท่านนั้น ยังไม่ได้สอนให้เข้มข้นถึงขั้นนำไปใช้ประกอบอาชีพแปลงานต่าง ๆ อย่างมีคุณภาพได้ ส่วนหลักสูตรแปลก็เขียนแต่เพียงว่า แปลอังกฤษ หรือแปลฝรั่งเศส ไม่ทราบว่าแปลทางด้านอะไร เพื่อใคร เพื่อประโยชน์อันใด ในสังคม นับว่ายังไม่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันของโลก

ตลาดงานที่ต้องการบริการจากนักแปล และล่าม ตลาดที่สำคัญที่สุดได้แก่

1. การแปลทางภาษาหมาย เช่น แปลสัญญาเงื่อนไขสัญญา และการทำคู่สำเนานิติกรรมต่าง ๆ เป็นภาษาฝรั่งเศส นักแปลและล่ามได้งานแปลประเกณิดกรรมมากที่สุดรวมทั้งการแปลตัวบทภาษาหมาย เช่น กฎหมายทะเบียน กฎหมายการบิน พานิชย์ กฎหมายการประกันสังคม ระเบียบพระราชบัญญัติประกาศต่าง ๆ

2. การแปลทางธุรกิจการค้า เช่น แปลโฆษณาสินค้า วิธีใช้อุปกรณ์บริการการเงินของธนาคารพาณิชย์ใหม่ ๆ การแจ้งความ การประชาสัมพันธ์ธุรกิจ ตลอดจนข้อเขียนแนะนำบริการทางธุรกิจทางหน้างานสือพิมพ์และนิตยสาร สิ่งที่นำเสนอสังเกตในระยะนี้คือธุรกิจการก่อสร้างและแมกคานิกส์ต้องการนักแปลเป็นจำนวนเพิ่มขึ้นมาก

3. การแปลทางด้านเภสัชกรรม เช่น การแนะนำยาใหม่ สรรพคุณของยา ส่วนประกอบของยา วิธีใช้ยา ฯลฯ ตลาดประเกณี้ต้องการนักแปลเป็นประจำ

4. การแปลวรรณกรรม สำนักพิมพ์หลายแห่งต้องการนักแปลข่าว บทความ สารคดี เรื่องสั้น นวนิยาย นบทละคร บทภาพยนตร์ และบันเทิงคดี ในรูปอื่น ๆ ทั้งนี้รวมถึงวรรณกรรมที่เสนอในหนังสือพิมพ์ นิตยสารบันเทิงและนิตยสารเฉพาะด้านด้วย

5. การแปลเอกสารการประชุมระหว่างชาติ การสัมมนาระหว่างชาติ การแปลเอกสารกิ่งราชการ (เอกสารราชการมีนักแปลที่เป็นข้าราชการปฏิบัติเป็นงานประจำในหน้าที่อยู่แล้ว หน่วยงานการไปรษณีย์ต้องการนักแปลประจำทำงานเป็นจำนวนมากที่สุด) อย่างไรก็ตามในระหว่างดำเนินการประชุมมีความต้องการที่มีลามกันใจจำนวนมากกว่าที่มีนักแปลเอกสาร นอกจากนี้ ก็มีงานแปลเอกสาร ผลงานวิจัยประเกณิต่าง ๆ ที่นักธุรกิจเป็นผู้จ้างแปล

วิัฒนาการของการแปล

การแปลถ่ายทอดจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งเป็นครั้งแรกนั้น เชื่อกันว่าเป็นการแปลปากเปล่า หรือแปลแบบล่ามหนั่นเอง จุดมุ่งหมายก็คือการติดต่อเจรจาทั้งธุรกิจส่วนตัวและธุรกิจของประเทศ การทำสัญญาตากลงกัน การทำสัญญาภักพโดยมีเงื่อนไข การสัญญาภูกไมตรีกันรวมทั้งการกระทำสัตย์ปฏิญญาภัก汗ระหว่างคนในชาติเดียวกันแต่พูดภาษาต่างกัน เช่น คนอินเดีย มีหลายภาษา ต่างก็ต้องความหมายกันไม่ได้ จึงกล่าวคำสัตย์สาบานแก่กันเป็นภาษาของตนโดยมีลามกทำหน้าที่ถ่ายทอดภาษา เจ้าพระศรีราชที่เข้าพิธีดื่มน้ำสาบานไม่ได้พูดภาษาเดียวกับพระจักรพรรดิ ดังนั้นการกล่าวคำสัตย์ปฏิญญาในพิธีนี้จึงมีหลายภาษา กษัตริย์ตอกษัตริย์ที่ทรงกระทำสัตย์สาบานก็ต้องคำปฏิญญาเป็นภาษาของพระองค์เอง เช่นคำสัตย์สาบานแห่งสตราสุรุกซึ่งกระทำขึ้นระหว่างกษัตริย์เยอรมันกับกษัตริย์ฝรั่งเศส ดังนั้นคำสัตย์สาบานจึงเขียนเป็นสองภาษา

คัมภีร์ศาสนาภีจัดได้ว่าเป็นต้นฉบับแก่แก่ที่สุดประเกณี้ของการแปล เช่น การแปลคัมภีร์ใบเบิล

ส่วนนักแปลชาวยุโรปคนแรก ๆ นั้น เชื่อกันว่าเป็นชาวกรีกซึ่งเป็นพื้นฐานของภาษาโรมันได้แปลมหากาพย์ *Odyssey* ของ荷马เมอร์รอกเป็นภาษาละติน นอกจากนั้นก็มีนักพูดเอกคือซีเชโร่อกผู้หนึ่ง ซึ่งจัดได้ว่าเป็นนักแปลคนแรก ๆ ของยุโรป ซึ่งแปลจากภาษาละตินเป็นภาษากรีกเป็นนักแปลแห่งคตัวราชที่ 5 ก่อนคริสต์กาล

ในราชตัวราชที่ 8-9 มีหลักฐานว่าครแบกแಡเดนศูนย์กลางของการแปลทางวิชาการงานแปลส่วนมากเป็นวิทยาการกรีกโรมันโบราณ เช่น ปรัชญาของอริสโตเติล และเพลโต รวมทั้งงานทางการแพทย์ของกาเลน (Galen) และซิบโน-

เครติส (Hippocratis) และงานทางประวัติศาสตร์ของไฮโรโดดุส (Herodotus) ด้วย

ต่อมาในคริสตวรรษที่ 11–12 “ได้เกิดศูนย์การแปลแห่งเพล็ทอเรียนในสเปน แปลงานทางวิชาการ และทางวิทยาศาสตร์ จากภาษาอาหรับ และจากภาษากรีกเป็นภาษาสเปน ต่อมาก็ได้มีนักแปลต่างชาติต่างภาษาอีกมากมายเข้ามาร่วมแปลเป็นภาษาอิตาเลียน ภาษาฝรั่งเศส ภาษาปอร์ตุเกส และภาษาญี่ปุ่นนี่

การแปลได้ดำเนินไปอย่างแพร่หลายทั่วทั่วโลกและเชี่ยว ครั้นมาาร์โคโปโลกลับจากประเทศจีน การแปลข้ามทวีปจึงได้เริ่มขึ้นอย่างชัดเจน ในช่วงเวลาดังกล่าว�นักแปลต่างก็มีอิสรภาพในการแปล จนเกิดปัญหาขัดแย้งระหว่างนักแปลด้วยกันเอง และผู้ที่ใช้งานแปล เช่น การแปลซ้ำซ้อนกันและขัดแย้งกัน การแปลคลาดเคลื่อน การแปลโดยไม่เคารพต้นฉบับ เป็นต้น ประเทศฝรั่งเศส ได้ตั้งบัณฑิตยสถาน (Academie) ขึ้น ควบคุมการใช้ภาษาฝรั่งเศสให้ถูกต้องได้มาตรฐาน และควบคุมการแปลด้วย

ตั้งแต่ครัวรษที่ 15 เป็นต้นมาซึ่งได้เกิดการพิมพ์หนังสือขึ้น มีผลให้งานแปลแพร่หลาย และแลกเปลี่ยนกันอย่างรวดเร็ว แต่งงานแปลบางชิ้น กว่าจะได้ตีพิมพ์ต้องรออยู่เป็นเวลานานหลังจากที่ใช้เวลาแปลเป็นเวลานานด้วย เช่น เรื่อง Don Quixote ของ Cervantes แห่งสเปน ผู้แปลเป็นภาษาอังกฤษได้ใช้เวลาแปลตั้งแต่ ค.ศ. 1612 จนถึง ค.ศ. 1617 รวมเป็นเวลาถึง 7 ปี

ในยุคพื้นฟูศิลปวิทยาของฝรั่งเศส (ค.ศ. 1500–1590) กวีหนุ่มแห่งกุลมดาลูกูกไก่ ได้แปลงานจากภาษาละตินเป็นภาษาฝรั่งเศส โดยเฉพาะงานในสาขามนุษยธรรมนิยม (Humanism)

ครัวรษที่ 17 ลาฟองเดนกีฟรั่งเศสได้นำนิทานอีสปของกรีกโรมันโบราณมาเขียนเป็นกวีนิพนธ์ภาษาฝรั่งเศส โดยการแปลอิสระ

ครัวรษที่ 18 นักเขียนฝรั่งเศสลงไว้ในวรรณกรรมอังกฤษและ “ประชาธิปไตยแบบอังกฤษ” ได้แปลงานจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาฝรั่งเศสเป็นจำนวนมาก

ครัวรษที่ 19 งานแปลทางศาสนามีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และถ่ายทอดเป็นภาษาต่าง ๆ ทั่วโลก นับเป็นงานที่แปลเป็นภาษาต่าง ๆ มากที่สุด

งานแปลหลังสองครั้งที่ 2 ที่เด่นที่สุดคืองานแปลของหน่วยงานต่าง ๆ ขององค์การสหประชาชาติที่ห้องการแปลข่าว สารคดี บทความ ความรู้ และอื่น ๆ เพื่อจุดประสงค์ที่จะสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน ซึ่งจะนำไปสู่สันติภาพของโลก

ปัญหาของการแปลในปัจจุบัน

วิชาภาษาศาสตร์สมัยใหม่ได้เข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับระบบที่เปลี่ยนไปในขณะนี้เป็นอันมาก นักแปลตามลำพัง (คือผู้ที่ไม่สังกัดสำนักแปลใด ๆ) หรือนักแปลที่มีความชำนาญนั้นได้ใช้วิชาภาษาศาสตร์อยู่โดยอัตโนมัติ ใช้ด้วยความเชี่ยวชาญมากกว่า “ไม่รู้จักภาษาศาสตร์สมัยใหม่” ส่วนนักแปลสมัยใหม่นั้น มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาวิชาภาษาศาสตร์ให้ถ่องแท้ เพื่อจะได้นำประโยชน์ไปใช้เป็นเครื่องมือทุ่นแรง สำหรับผลิตงานแปลที่มีคุณภาพ ทันเวลา และทันความต้องการของตลาด

มีรายงานจากกลุ่มนักแปล拉丁-อเมริกัน (ในการสัมมนาเรื่อง “การสอบภาษาฝรั่งเศส เอกะด้านและการแปล” ระหว่างวันที่ 24 กรกฎาคม ถึง 13 สิงหาคม 2524 ณ กรุงบัวโนสแอเรส ประเทศอาร์เจนตินา) ว่า วิธีการแปลโดยใช้ภาษาศาสตร์ประยุกต์ (Applied linguistics) นั้น แรก ๆ ก็เป็นที่สนใจน้อยใช้อย่างกว้างขวาง ครั้นบัดบัดต่อไป อีกระยะหนึ่ง ก็เกิดความยุ่งยากซับซ้อนขึ้น

แทนที่จะแปลได้รวดเร็วแม่นตรง กลับกลาย เป็นการเดินทาง “อ้อม” ถึงเป้าหมายช้า และผลงานที่ออกมาไม่เป็นธรรมชาติ ดังนั้นการใช้ภาษาศาสตร์ประยุกต์ในการแปลจึงต้องการทำอย่างระมัดระวังมาก

อย่างไรก็ตามในวงการแปลด้านอักษรศาสตร์ วัฒนธรรมและปรัชญา ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม ยังเห็นคุณประโยชน์ของวิชาสังคม—ภาษาศาสตร์ (socio-linguistics) อยู่เป็นอันมาก และยังยอมรับว่าวิชาสังคม—ภาษาศาสตร์เป็นเครื่องมือที่ได้ผลของนักแปลเชิงอักษรศาสตร์

ส่วนนักแปลหั่งเชิงอักษรศาสตร์และเชิงวิชาศาสตร์ต่างมีความเห็นพ้องต้องกันว่า วิชาภาษาสัมพันธ์ (Syntaxe) กับวิชาจิวิภาค (terminologie) เป็นเครื่องมือชั้นที่จำเป็นที่สุดสำหรับการแปล

วิวัฒนาการการแปลในปัจจุบันตระหนักรู้แล้วว่าการแปลต้องอาศัยวิทยาการหลายสาขาร่วมกัน ดังนั้นในการผลิตนักแปล จึงต้องสอนวิชาการต่าง ๆ หลายสาขา นอกจากภาษาและวิทยาการทางด้านภาษาศาสตร์แล้ว ยังต้องสอนวิชาจิตวิทยา วิชาทฤษฎีการสื่อสาร วิชาสังคมวิทยา วิชาภูมายา วิชาธุรกิจศาสตร์ วิชาเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น ดังนั้นทฤษฎีการแปลที่อ้างถึงแต่หลักการทางด้านวิชาภาษาศาสตร์แต่เพียงอย่างเดียว จึงได้รับการปรับปรุงให้กว้างขวางขึ้น ระหว่างที่มีการปรับปรุงอยู่นี้ ทำให้การแปลตอกยูในสถานะที่ต่างกันพราะจำแนกได้ 3 สถานะ

สถานะทั้งสามของการแปล มีดังนี้คือ

1. สถานะทางทฤษฎี
2. สถานะทางวิทยาศาสตร์
3. สถานะทางประโยชน์ใช้สอย

1. สถานะทางทฤษฎี

แต่ก่อนการแปลไม่มีทฤษฎี นักแปลต่างคนต่างแปลหนังสือตามวิธีที่ตนค้นพบเอง ส่วนมากนักแปลใช้วิธีแปลคำต่อคำ ประโภคต่อประโภคเพื่อมุ่งมั่นรักษา “สภาพทางภาษา” ไว้ให้ใกล้เคียงต้นฉบับให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ส่วนการประเมินผลการแปลก็ใช้การเทียบคำและเทียบประโภค ถ้าผู้แปลแปลได้ตรงตามด้วยอักษรอย่างไม่แตกหักไม่ขาดไม่เกิน ก็ได้รับความนิยมยกย่องว่าแปลดี ในยุคหนึ่งการแปลเป็นงานอดิเรกของผู้รู้หรือผู้คงแก่เรียน งานแปลแต่ละชิ้นใช้เวลาภานาน ครั้นแปลสำเร็จแล้วก็มีลักษณะเป็นชิ้นศิลปะหรือสิ่งศิลป์ที่งดงามประณีต ประเกท งามแปลได้แก่คัมภีร์ที่ศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนา สารสนเทศจากพระเจ้า และคำกล่าวหรือสุนทรพจน์ที่ประณีต งดงาม สองคล้องกับความต้องการของสังคมซึ่งโครงสร้างได้ทั้งความงามของภาษาและความงามทางศิลปะ การแปลดังกล่าวจึงเป็น “ศิลปะเพื่อศิลปะ” ส่วนในยุคปัจจุบันวิธีแปลของแต่ละคนได้พัฒนาฝ่ากากลาเวลาก็มีความหลากหลาย ตั้งเป็นทฤษฎีได้ ทฤษฎีการแปลในปัจจุบันนี้มีฐานரากอยู่บนทฤษฎีแห่งการสื่อสาร จุดมุ่งหมายเดิมที่เป็นการแปลโดยรอบ ได้เปลี่ยนเป็นแปลโดยรส หรือแปลให้ได้ความรู้สึกนั้นเอง กล่าวกันว่าการแปลความหมายนี้เป็นพื้นฐานนำไปสู่สถานภาพทางวิทยาศาสตร์

2. สถานะทางวิทยาศาสตร์

นักแปลกลุ่มนี้ก้าวสังหนั่นหรือแปลของตนออกจากความจำกัดทางการใช้สำนวนเขียน (Style) ไปสู่ความสำคัญของความหมาย (semantics) ผู้ที่มีอิทธิพลสำคัญในการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้คือปรมาจารย์ภาษาศาสตร์ที่ชื่อว่า Ferdinand de Saussure ซึ่งได้พิสูจน์ให้เห็นชัดว่า วิชาภาษา

ศาสตร์ทั่วไป (General linguistics) เป็นเครื่องมือที่ได้ผลดีในการแปล ข้อพิสูจน์ดังกล่าวได้ตีพิมพ์อยู่ในคำบรรยายวิชา “Cours de linguistique Générale” (1916) ผลที่เกิดตามมาทำให้นักแปลแยกตัวออกจากมาเป็นสองฝ่าย ฝ่ายแรกเรียกตัวเองว่า ฝ่ายอักษรศาสตร์ (lettres) ฝ่ายหลังเรียกว่า ฝ่ายวิทยาศาสตร์ (sciences) ปรากฏการณ์นี้เกิดขึ้นในตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19

ทฤษฎีของการแปล

สนธิสัญญาแวร์ชายส์ ก็มีบทบาทสำคัญมากต่อวงการแปล ทำให้ประเทศต่าง ๆ มีการแปลข้อตกลงและสัญญาต่อเนื่องอย่างมากมาย นักแปลเริ่มสนใจระเบียบวิธีแปลที่มุ่งมั่นรักษาสถานภาพทางภาษา และกำลังมองหาระเบียบวิธีอื่น ๆ ของ การแปล ซึ่งนำໄไปสู่การกำหนดหลักการต่าง ๆ ดังนี้เป็นทฤษฎีแห่งการแปล หลักเกณฑ์หลักการที่ตั้งขึ้นในตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 นั้น มีจุดมุ่งหมายจะให้นักแปลหันไปอักษรศาสตร์ และฝ่ายวิทยาศาสตร์ยอมรับร่วมกัน ในกรณีนักภาษาศาสตร์ทำหน้าที่เป็นผู้เชื่อมโยงประสานความคิดอยู่ตรงกลาง อย่างไรก็ตาม ช่องว่างระหว่างนักทฤษฎีการแปล กับนักแปลที่ปฏิบัติการอยู่จริง ก็เกิดขึ้นและขยายวงกว้างออกไป³ แต่นักทฤษฎีก็ยังไม่ลดละความพยายามที่จะพิสูจน์ช้าแล้วช้าอีก ว่า “ทฤษฎีการแปลมีจุดมุ่งหมายช่วยให้การแปลทั้งเชิงอักษรศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สำเร็จลงด้วยดี ด้วยความรวดเร็ว ทฤษฎีการแปลเป็นเครื่องทุนแรงของนักแปลอีกขั้นหนึ่ง” กวนันกฤตุษฐี กับนักปฏิบัติจะเข้ากันได้ก็ล่วงเวลามาถึง ค.ศ. 1955 นักภาษาศาสตร์ได้ซื้อว่า “เปิดประตู” ให้นักแปลเดินเข้าไปในวงการภาษาศาสตร์ นักแปล

ในยุโรปและในเมริกาเหนือได้รับทฤษฎีการแปลทางภาษาศาสตร์ไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด และแนวโน้ม ทำให้งานแปลประสบผลสำเร็จด้วยมีคุณภาพและรวดเร็ว เกิดความคิดที่จะสร้างนักแปลด้วยการสอนการอบรมและการให้การศึกษาด้วยวิธีต่าง ๆ การสร้างหรือการผลิตนักแปลตามสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัย จึงได้กำหนดหลักสูตรพื้นฐานด้วยการศึกษา วิชาภาษาศาสตร์ ทฤษฎีการแปลจึงเป็นสิ่งที่ยึดมั่นอยู่ในวงการศึกษาเพื่อสร้างนักแปล และการแปลก็กลายเป็นระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ ก่อราก柢ในกิจการแปลเป็นวิชาการ หรือเป็นศาสตร์สาขานึง

ในช่วงศตวรรษที่ 20 นี้ การแปลได้ขยายวงออกไปอย่างรวดเร็วตามความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการสาขาต่าง ๆ และความเจริญทางการสื่อสาร ทำให้องค์ประกอบของทฤษฎีการแปลต้องเปลี่ยนแปลงไปบ้าง องค์ประกอบทางภาษาศาสตร์อย่างเดียวไม่เพียงพอ ดังนั้นจึงต้องเพิ่มเติมวิชาการอื่น ๆ ลงไปตามความต้องการทางการใช้สอย ได้แก่ ทฤษฎีการสื่อสาร วิชาสังคมวิทยา วิชาจิตวิทยา ดังกล่าวแล้ว ความเจริญที่สั่นสะนั่นเป็นเหตุให้การแปลต้องมาจำกัดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนแน่นอน โดยพิจารณาจากสาร (message) ที่นำมาแปล และพิจารณาจากสาระชนผู้ใช้งานแปลนั้น ดังนั้นงานแปลในลักษณะนี้ จึงเกี่ยวข้องกับสถานภาพของมนุษย์ งานแปลจึงเป็นห้องศิลปะ เทคนิค และวิทยาศาสตร์ โดยมุ่งสนองอุปสงค์ของสาธารณะในสังคมเป็นสำคัญ

ปัญหาทางภาษาของนักแปลจึงเปลี่ยนไปตามความหลากหลาย มากจากจำนวนการเขียนมาก ความหมาย และการสื่อความหมาย เครื่องมือที่สำคัญที่สุดที่จะช่วยแก้ปัญหานี้คือการรู้จักคำมาก ๆ และความเข้าใจความหมายให้กว้าง ๆ ติดตามการเปลี่ยนแปลง

³Georges Mounin, *Les problèmes théoriques de la traduction*, Paris, Gallimard, 1963, p. 21!

ทางความหมายให้กระชันชัดและติดตามการเปลี่ยนแปลง ระดับของภาษาซึ่งไม่คงที่ นักแปลที่คล่องแฉล่าจะรู้จัก “คำ” ในภาษาอย่างดี คำเป็นสมบัติล้ำค่าของนักแปล เป็นทุนทรัพย์เพื่อดำเนินกิจการดังนั้น นักแปลจึงต้องสะสมคำไว้ในครอบครองให้ได้มาก ๆ นักแปลต้องสะสมคำเก็บไว้ในที่ที่ปลอดภัย (ไม่ลืม) เมื่อันนายนานาการสะสมเงินไว้ในธนาคาร และรู้จักใช้คำไปลงทุนให้เกิดดอกผล เมื่อันนายนานาการรู้จักใช้เงินให้เกิดดอกผล นักแปลจำนวนมากได้สร้าง “ธนาคารคำ”⁴ ของตนขึ้น เก็บจดบันทึกคำใหม่ ๆ ไว้รำภับพจนานุกรมป้อย ๆ ส่วนตัว การจัดคำที่สะสมไว้ให้เป็นระเบียบในแนวพจนานุกรมนั้นเป็นสิ่งที่นักแปลมือดีของโลกนิยมทำ “ธนาคารคำ” ส่วนตัวนี้มีได้แทนที่พจนานุกรม แต่เป็นบันทึกส่วนตัวที่ประกอบด้วยคำใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมโดยเทียบความหมายกับคำใหม่ในภาษาต่าง ๆ ที่นักแปลต้องใช้ปฏิบัติงาน

สรุปปัญหาของการแปลในปัจจุบัน

1. ปัญหาจากการรับรู้วิธีการใหม่ในการแปล ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนการสอนวิชาแปลในมหาวิทยาลัย เช่น การสอนวิชาแปลโดยใช้ภาษาศาสตร์ประยุกต์ (*la linguistique appliquée*) การแปลกับการสอนแปลต้องควบคู่กันอยู่ตลอดไป หากเกิดอะไรขึ้นกับการแปลแล้ว การสอนแปลก็จะได้รับความกระทบกระเทือนด้วย

2. การนำวิชาสังคม—ภาษาศาสตร์ (*socio-linguistique*) มาเสริมสร้างประสบการณ์ของนักแปล หรือนำมายังเป็นเครื่องมือของนักแปลได้รับผลดีสำหรับการแปลทางวัฒนธรรมและความรู้สึกนึกคิด

3. ปัญหาความเข้าใจในภาษาที่จะแปลหรือภาษาไป (*la langue de départ* เช่น ภาษาฝรั่งเศส)

⁴ศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ พนนคร ให้ความเห็นแก่ผู้เขียนว่า ควรใช้คำว่า “คลังคำ” จะเหมาะสม และไฟเราะกว่า

กับการแสดงออกในภาษาที่ถ่ายทอดหรือภาษาใหม่ (*la langue d'arrivée เช่น ภาษาไทย*) เป็นปัญหาพื้นฐานของนักแปลทั่วไป ซึ่งต้องอาศัยการศึกษา การฝึกฝน ศิลปะ และเทคนิคประกอบเข้าด้วยกัน

4. ปัญหาเรื่องคำ (*terminologie*) การแปลคำภาษาไป (*langue de départ*) ให้ตรงกับภาษาใหม่ (*langue d'arrivée*) บางครั้งต้องสร้างคำขึ้นใหม่ หรือตกแต่งใหม่ หรืออธิบายขยายความทั้งนี้โดยรักษาความหมายและความคิดไว้อย่างบริบูรณ์ ปัญหาของการสร้างคำให้สอดคล้องกันระหว่างภาษาฝรั่งเศสกับภาษาไทยเป็นนั้นลดความยุ่งยากด้วยการใช้วิธีสร้างคำใหม่จากศัพท์ลาติน

5. ปัญหาการควบคุมคุณภาพงานแปลนักแปลในประเทศต่าง ๆ อาจจัดได้เป็น 3 ประเภทคือ

1. ข้าราชการซึ่งปฏิบัติงานด้านการแปลและล่าม

2. นักแปลและล่ามอิสระ (ไม่มีสำนักงานแปล)

3. นักแปลและล่ามอาชีพ (มีสำนักงานแปล)

ถึงแม้จะมีกฎหมายควบคุมสมบัติของนักแปล แต่ก็ยังมีงานที่ด้อยคุณภาพเพร่อดอกสู่สาธารณะ เป็นภัยแก่ความรู้สึกนึกคิด และให้ข้อมูลที่ผิดพลาด (เพรากการแปลผิดพลาด) วิธีแก้ปัญหาข้อนี้คือภารกิจที่สำคัญคือการรับรู้ความต้องการของนักแปล ที่ต้องทำงานแปลร่วมกันเป็นทีมอย่างน้อย 2–3 คน ถ้าต้องแปลเรื่องเฉพาะด้านที่หายาก ก็ต้องเชิญผู้รู้เฉพาะด้านมาร่วมทีมด้วย เช่น การแปลเรื่องการใช้แรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ จากภาษาไป (ฝรั่งเศส) มาสู่ภาษาไทย (ไทย) ความมีนักแปลฝรั่งเศส (ไทย—ฝรั่งเศส) อย่างน้อย 1 คน นักแปลไทย (ฝรั่งเศส—ไทย) อย่างน้อย 1 คน กับนักวิชาศาสตร์ผู้รู้เรื่องพลังงานแสงอาทิตย์อีก 1 คน จึงจะได้งานแปลที่มีคุณภาพสมบูรณ์

**หลักสูตรการแปล
มหาวิทยาลัยมอนทรีออล ปีการศึกษา 1981-1982**

ก. ปริญญาตรีทางการแปล (วิชาเอก) 90 หน่วยกิต

ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	
18 หน่วยกิต บังคับ	18 หน่วยกิต บังคับ	18 หน่วยกิต บังคับ	54
12 หน่วยกิต เลือก	6 หน่วยกิต บังคับเลือก	6 หน่วยกิต บังคับเลือก	24
	6 หน่วยกิต เลือกเสรี	6 หน่วยกิต เลือกเสรี	12
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
30 หน่วยกิต	30 หน่วยกิต	30 หน่วยกิต	=90

สำหรับวิชาเลือก นักศึกษาอาจเลือกภาษาต่างประเทศที่ 3 อีก 2 ภาษา และลงทะเบียนเรียนอย่างน้อย 9 หน่วยกิตในภาษานั้น ส่วนนักศึกษาที่มีความรู้ในภาษาต่างประเทศที่ 3 อยู่แล้ว อาจจะลงทะเบียนวิชาต่อไปนี้แทนได้คือ วิชาવัฒนธรรม วรรณคดีหรือ ภาษาศาสตร์ ของภาษานั้น.

ปีที่ 1

วิชาบังคับ 18 หน่วยกิต

TRA 1010 3 cr.	การแปลอังกฤษ-ฝรั่งเศส 1
TRA 1030 3 cr.	การแปลทั่วไป 1
TRA 1170 3 cr.	การเขียนและสำนวนการเขียน
TRA 1180 3 cr.	เนื้อหาวัฒนธรรม
TRA 1190 3 cr.	ลักษณะภาษาอังกฤษ
LNG 1035 3 cr.	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษาศาสตร์

วิชาบังคับเลือก 12 หน่วยกิต

ANG 1011 3 cr.	เรียงความอังกฤษ 1
ANG 1012 3 cr.	เรียงความอังกฤษ 2
ANG 1330 3 cr.	นวนิยายแคนาดาสมัยใหม่
ANG 1350 3 cr.	เรื่องสั้นแคนาดาสมัยใหม่
ANG 1390 3 cr.	เรื่องสั้นแคนาดาศตวรรษที่ 20
FNG 1010 3 cr.	ภาษาและวรรณคดี : ฝิกปฏิบัติ
FNG 1091H 3 cr.	การเขียนสร้างสรรค์ 2
LNG 1030 3 cr.	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น 1
LNG 1040 3 cr.	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น 2
LNG 1030 3 cr.	ภาษาศาสตร์ภาษาอังกฤษเบื้องต้น

ปีที่ 2

วิชาบังคับ 18 หน่วยกิต

- TRA 2010 3 cr. การแปลอังกฤษ—ฝรั่งเศส 2
 TRA 2050 3 cr. เอกสารและระบบคำ 1
 TRA 2130 3 cr. การแปลทั่วไป 2
 TRA 2140 3 cr. การเขียนในวงการอาชีพ
 TRA 3110 3 cr. การเขียนสรุปความ
 TRA 2150 3 cr. ไวยากรณ์เปรียบเทียบฝรั่งเศส—อังกฤษ

วิชาบังคับเลือก 6 หน่วยกิต

- ANT 1900 3 cr. มนุษยวิทยาเบื้องต้น
 BIO 1800 3 cr. วิชามนุษย์นิเวศน์วิทยาเบื้องต้น
 CRI 1950 3 cr. วิชาอาชญาวิทยาเบื้องต้น
 ECN 1200 3 cr. สถาบันเศรษฐศาสตร์แห่งชาติแคนาดา
 GEO 1503 3 cr. การจัดระเบียบสังคมภูมิภาค
 GEO 1533 3 cr. การวางแผนเมือง
 GEO 2613 3 cr. ภูมิศาสตร์ประชากร
 GEO 3523 3 cr. ภูมิศาสตร์การเมือง
 HEC 9045 3 cr. การบริหารงานเมืองต้น
 PHI 2180 3 cr. ปรัชญาของการใช้ภาษา
 POL 1953 3 cr. สถาบันการเมืองแคนาดา กับคิวเบก
 PSY 1970 3 cr. จิตวิทยาทั่วไป
 REI 1951 3 cr. หลักวิชาการบริการจัดการ
 SOL 1952 3 cr. สังคมวิทยาเบื้องต้น
 TRA 2100 3 cr. ภาษาภูมิภาคและการบริหาร
 TRA 2300 3 cr. ภาษาเทคนิค

วิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต เลือกจากกระบวนวิชาที่นักศึกษาแปลความเข้าใจ

ปีที่ 3

วิชาบังคับ 18 หน่วยกิต

- TRA 1060 3 cr. ทฤษฎีการแปล
 TRA 3010 3 cr. การแปลอังกฤษ—ฝรั่งเศส 3
 TRA 3030 3 cr. การแปลทางด้านพานิชยกรรม
 TRA 3040 3 cr. การแปลทางเทคนิค
 TRA 3060 3 cr. เอกสารและระบบคำ 2
 TRA 3090 3 cr. การตรวจงานแปล

วิชาบังคับเลือก 6 หน่วยกิต

TRA 2070 3 cr.	วิชาการสำหรับล่ามเบื้องต้น
TRA 3020 3 cr.	การแปลวรรณคดี
TRA 3050 3 cr.	ประวัติการแปล
TRA 3100 3 cr.	การแปลทางกฎหมายและการบริหารธุรกิจ
TRA 3300 3 cr.	ภาษาเทคนิค 2
LNG 2080 3 cr.	อրรถศาสตร์

วิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต เลือกจากกระบวนวิชาที่นักศึกษาแปลความเข้าใจ

ข. วิชาโภการแปล 30 หน่วยกิต

วิชาบังคับ 21 หน่วยกิต	วิชาบังคับเลือก 6 หน่วยกิต	วิชาเลือกเสรี 3 หน่วยกิต	= 30 หน่วยกิต
---------------------------	-------------------------------	-----------------------------	---------------

1. การแปลอังกฤษ—ฝรั่งเศส

วิชาบังคับ 21 หน่วยกิต

TRA 1031 3 cr.	การแปลทั่วไป
TRA 1060 3 cr.	ทฤษฎีการแปล
TRA 2050 3 cr.	เอกสารและระบบคำ 1
TRA 3000 3 cr.	การเขียนและสำนวนการเขียน
TRA 3011 3 cr.	การแปลยังกฤษ—ฝรั่งเศส
TRA 3110 3 cr.	การเขียนสรุปความ

วิชาบังคับเลือก 6 หน่วยกิต ให้เลือกจากกระบวนวิชาต่อไปนี้

TRA 2080 3 cr.	การแปลทางด้านเศรษฐศาสตร์
TRA 2100 3 cr.	ภาษากฎหมายและการบริหาร
TRA 2120 3 cr.	การแปลเชิงปรียนเทียน
TRA 3020 3 cr.	การแปลวรรณคดี
TRA 3030 3 cr.	การแปลทางด้านพนิชยกรรม
TRA 3045 6 cr.	การแปลทางเทคนิค
TRA 3100 3 cr.	การแปลทางด้านกฎหมายและการบริหาร
TRA 3261 6 cr.	การแปลทางการแพทย์และเภสัชกรรมศาสตร์
LNG 2080 3 cr.	อรรถศาสตร์
TRA 3 cr.	การแปลภาษาสเปน—อังกฤษ
TRA 3 cr.	การแปลอังกฤษ—สเปน

วิชาเลือกเสรี 3 หน่วยกิต

2. การแปลฝรั่งเศส—อังกฤษ

วิชาบังคับ 21 หน่วยกิต

TRA 1030 3 cr.	การแปลทั่วไป 1
TRA 1060 3 cr.	ทฤษฎีการแปล
TRA 2050 3 cr.	เอกสารและระบบคำ 1
TRA 3015 6 cr.	การแปลขั้นสูง
TRA 3110 3 cr.	การเขียนสรุปความ
ANG 3010 3 cr.	เรียงความและภาษาศิลป์

วิชาบังคับเลือก 6 หน่วยกิต ให้เลือกจากกระบวนการวิชาต่อไปนี้

TRA 3501 3 cr.	การแปลทางด้านกฎหมาย
TRA 3511 3 cr.	การแปลทางเทคนิค
TRA 3521 3 cr.	การแปลทางพานิชกรรมศาสตร์
TRA 3531 3 cr.	การแปลทางการแพทย์
TRA 3541 3 cr.	การแปลวรรณคดี
TRA 3 cr.	การแปลภาษาสเปน—อังกฤษ
TRA 3 cr.	การแปลภาษาอังกฤษ—สเปน

วิชาเลือกเสรี 3 หน่วยกิต เลือกจากกระบวนการวิชาที่นักศึกษาแปลความเข้าใจ

บรรณานุกรม

- Catford, J.C., **A Linguistic theory of Translation**, Oxford University Press, 1965.
- Fuller, Frederick, **A Handbook for Translators**, Colin, 1973.
- Ladmiral. Jean-Rene', **Traduire, Théorie pour la traduction**, Paris, Petité Bibliothéque, no. 366, 1979.
- Mounin, Georges, **Les Problèmes théorique de la traduction**, Paris, Gallimard, 1963.
- _____, **Linguistique et traduction**, Bruxelles, Dessart et Mardaga, 1976.
- Nida, Eugène A., **Towards a Science of Translating**, Leiden, Brill, 1964.
- Perguier, Maurice, **Les fondements socio-linguistique de la traduction**, Paris, Honoré Champion, 1978.
- Tytler, A.F. **Essays on the Principles of Translation**, Amsterdam, John Benjamin, 1978.

ວ່າດ້ວຍ.... ກາຣແປ

ອັຈນາ ໂຊທິນຸຕົຮ*

ບທຄວາມຕ່ອໄປນີ້ເປັນເຮືອງຮາວເກື່ອງກັບກາຣແປລ ໂດຍອ້າງອີງພລງວານຂອງຄາສຕຣາຈາຣີ ຄຸນເຫຼື່ອງ
ຈິນຕານາ ຍຄສູນທຣ¹ ແລະ M. Gabriel Jugnet² ໂດຍແບ່ງເປັນຫ຾ວໜ້າຕາມລຳດັບ ດັ່ງນີ້

1. ດວາມໝາຍ
2. ບທບາຫຂອງກາຣແປລ
3. ຈຸດຸ່ງໝາຍ
4. ກາຣແປລແບບຕ່າງ ຖ
5. ດວາມຮູ້ທາງການໃນກາຣແປລ
6. ກາຣສຶກຂາໜ້າຕອນກາຣແປລໂດຍຢຶດຫລັກທາງການຄາສຕຣ
7. ອຸປະຮຣຄທາງດ້ານການຄາສຕຣ
 1. ກາຣວິເຄຣະທີ່ກາຣແປລໂດຍຢຶດທຖະງົງການຄາສຕຣເກື່ອງກັບດວາມໝາຍ
 2. ການເປົ້າມີຄະນະຈາກສ່ອງໂລກ
 4. ກາຣແປລແລະອາຮຍຮຣມ
8. ສັບຖິງແລະກາຣແປລ
9. ຊັ້ນສັງເກດໃນກາຣແປລ
10. ເກຕົນິກກາຣແປລແບບຕ່າງ ຖ

ດວາມໝາຍ

“ໃນການໄທຍ້ດ້ວຍ “ແປລ” ພຈນານຸກຮມຈົບຮາຊບັນທຶນທີ່ຕະຫຼາດສະການ ລັບນີ້ 2 ດວາມໝາຍ

1. ຕ່າຍດວາມໝາຍມາອີກການໜຶ່ງ
2. ທຳໃຫ້ເຂົ້າໃຈດວາມໝາຍ

ຜົ່ງເສີມໃໝ່ “La traduction” (ມາຈາກກີຣີຢາ traduire ແປລຕາມຕ້ວວ່ານໍາຂ້າມມາ

tra, trans : delà, entre,

ducere : conduire

ອັງກຸຫຍໃໝ່ “translation” (ມາຈາກກີຣີຢາ to translate ແປລອ່າງເດືອກກັນ)

tra, trans : across, through

latus : carried”*

* ອາຈາຣຍ໌ປະຈຳຄະນະນຸ່ມຍຄາສຕຣ ມາຫວິທາລັບເກນ່າຕຣຄາສຕຣ

ถ้าดูจากภาษาอังกฤษหรือฝรั่งเศสจะเห็นว่าการแปลคือการถ่ายความหมายจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง ซึ่งตรงกับความหมายที่ 1 ที่พจนานุกรมให้ไว้และตามที่ ศ. คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร กล่าวไว้ คือ การแปลหรือถ่ายทอดจากภาษาอื่นมาเป็นภาษาของตนเท่านั้น และเป็นการถ่ายทอดมาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ตามต้นฉบับ (ทั้งคำ ความและรส)*

ตามความหมายที่ 2 เที่ยบได้กับภาษาฝรั่งเศสและภาษาอังกฤษว่า *interprétation* หรือ “*Interpretation*” ซึ่งมาจากกริยา *interpréter* แปลตามตัวว่า “จัดหาสิ่งให้ระหว่างกันหรือซึ่งกันและกัน”

inter : entre, between

prestare : fournir, to furnish”*

การแปลแบบนี้ไม่จำเป็นต้อง “พิถีพิถันให้ได้ทุกอย่างโดยครอบคลุมสมบูรณ์อย่างชื่อสัตย์ต่อต้นฉบับหลักการแปล”* เช่น การแปลแบบทันทีทันใด *interprétation simultanée* แบบที่ใช้กันในการประชุมนานาชาติ การแปลแบบนี้เน้นรวมผู้มีอาชีพคล้าย ซึ่งตามพจนานุกรมให้ความหมายว่าผู้แปลคำพูดของฝ่ายหนึ่งให้อีกฝ่ายหนึ่งเข้าใจ มากจะเป็นการแปลคำพูด คำปราศรัย ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องแปลอย่างพิถีพิถันเพียงสื่อความหมายให้อีกฝ่ายเข้าใจได้เป็นพอ และล่ามจำเป็นจะต้องมีความรู้เฉพาะเรื่องที่ตนเองต้องแปล เช่นในการประชุมนานาชาติต้องรู้เรื่องที่จะประชุมกัน อาจเป็นในด้านการเมืองระหว่างประเทศ การเกษตร การศึกษา ก็จัดอยู่ใน การแปลแบบนี้

อีกแห่งหนึ่งของความหมายที่ 2 นี้ คือการตีความ ซึ่งอาจจะเป็นภาษาเดียวกันแต่ต้องการจะพูดให้ชัดแจ้ง เช่น

“คุณมาหากลัวไม่ยอมชื่นบ้าน นี่แปลว่าดูถูกกันหรืออย่างไร

ถ้าไม่เห็นธงมหาชาติข้างหน้า แปลว่ามิได้ประทับอยู่ที่นั่น”*

Il ne vient pas ce soir, cela ne veut pas dire qu'il est malade

บทบาทของการแปล

1. การแปลในโรงเรียนนับเป็นวิธีการเรียนรู้แบบหนึ่ง กล่าวคือ การแปลในการเรียนภาษาต่างประเทศเป็นวิธีทดสอบว่า นักเรียนรู้จักคำและเรื่องราวในภาษาต่างประเทศได้ดีเพียงใด (*thème*) หรือดูว่าเข้าใจความหมายและเนื้อร่องที่อ่านได้แค่ไหน (*version*)

2. การแปลนอกโรงเรียน ก็เพื่อจะทำให้คนอื่นรู้ว่าในภาษาต่างชาติเข้าพูดและเขียนว่าอย่างไร ในกรณีนี้ผู้แปลไม่ได้แปลเพื่อให้ตนเองเข้าใจเท่านั้น แต่ให้คนอื่นเข้าใจ ดังนั้น ผู้แปลเองจึงต้องเข้าใจอย่างดีก่อนที่จะลงมือแปล เป็นที่นำเสนอต่อสาธารณะเพื่อคนอื่น เพราะสำหรับคนเองเมื่ออ่านภาษาต่างประเทศเข้าใจแล้วก็แล้วกันก็ไม่จำเป็นต้องแปล แต่ที่แปลเพื่อให้ผู้อื่นอ่านอีกทีหนึ่ง

3. การแปลเป็นการเบริญเที่ยบภาษา 2 ภาษา ทำให้ผู้แปลรู้จักลักษณะและความแตกต่างของทั้ง 2 ภาษา

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อติดต่อกัน เช่น จดหมายติดต่อธุรกิจ

2. เพื่อให้รู้และเข้าใจสิ่งที่คนในชาติภาษาอื่น คิด พูด และ เขียน เพราะ

“ในปัจจุบันนี้โลกแคบเข้าทุกทิศ เนื่องจากการคมนาคม การสื่อสารสะดวก และมีการใช้คำว่าเป็นโลกเดียวกัน หมายความว่า คิด รู้และทำร่วมกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน และสามารถอยู่ร่วมกันได้โดยสันติ มุชย์โดยธรรมชาติแล้วมีความอยากรู้อยากเห็นเรื่องราวของคนอื่นที่แปลงແتكต่างไปจากตนเอง หรือแม้ที่เหมือนกันก็ต้องการแข่งขันปรีบเที่ยบ

ดังนั้น จึงเกิดการแปล โดยวัตถุประสงค์นั้นอาจจะแตกต่างกันไปเช่น

1. เพื่อติดต่อใช้ในการพูดเขียนในชีวิตประจำวัน เช่น ทางจดหมายธุรกิจการงาน
2. เพื่อได้ความรู้ในด้านศิลปะวิชาการทั้งหลาย
3. เพื่อการศึกษาศิลปะแขนงภาษาและวรรณคดีโดยตรง
4. เพื่อความบันเทิง ซึ่งมีมากสาขา เช่น การแปลวนิยาย บทภาพยนตร์ ฯลฯ”*

การแปลแบบต่าง ๆ

การแปลไม่ใช่เรื่องง่าย ดังที่ Hugo Von Hoffmansthal กล่าวไว้ว่า “งานแปลนั้นปรีบ เสมือนงานของนักเขียน คนธรรมชาติจะไม่เข้าใจว่าเขียนคืออะไร และก่อนที่จะเขียน ผ่านขั้นตอน อะไรมาบ้าง”

เราอาจแบ่งการแปลเป็นหลายด้าน ดังนี้

1. การแปลแนวศิลปะ Traduction artistique (literary translation) เช่น ศิลปะ วรรณคดี งานทางด้านมนุษยศาสตร์
2. การแปลเฉพาะด้านหรือการแปลทางเทคนิค (Traduction spécialisée “technique”) pragmatic translation เช่น วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การแพทย์ กฎหมาย เศรษฐศาสตร์ การค้า การเมืองและการปกครอง

1. การแปลแนวศิลปะ ครอบคลุมไปถึง วรรณคดี โคลงกลอน ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ศาสนาปรัชญา และเรื่องราวในสาขามนุษยศาสตร์ต่าง ๆ รวมไปถึงการละคร งานทางด้านวิทยุ ภาพยนตร์ และหนังสือพิมพ์ การแปลชนิดนี้ต้องอาศัยความชำนาญในแต่ละอาชีพ ซึ่งเป็นงานยากแต่เพิ่มพูนความรู้ เพียงแต่รายได้ไม่ดีเท่าที่ควร จึงมีผู้ชื่อดาราชื่นไม่มากนัก

2. การแปลเฉพาะด้านนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการแปลศัพท์ให้ตรงกับความหมาย มีเอกสาร อ้างอิงที่ดี การจัดวางลำดับ篇章แก่การอ่าน โดยไม่พิสูจน์ว่าจะต้องใช้ภาษาใดเพื่อเนื่องเช่นกัน การแปลแนวศิลปะ

การแปลทางเทคนิคนั้นขยายวงกว้างไปในด้านต่าง ๆ เช่น การแปลผลงานทางวิทยาศาสตร์ (การแพทย์ เคมี พลิกส์) ทางด้านเศรษฐศาสตร์ ทางกฎหมาย และรวมไปถึงบทโฆษณา ฉลากต่าง ๆ วิธีการใช้สินค้าต่าง ๆ จดหมายติดต่อธุรกิจ การแปลทางเทคนิคซึ่งมีลักษณะเฉพาะนี้ Cary Edmond ได้กล่าวไว้ใน La Traduction dans le monde moderne, Genève – George et Cie 1956 p. 10 ว่า “เป็นแนวโน้มของการแปลแห่งยุคหลัง คือ ช่วง 20 ปีมานี้ ทั้งนี้อาจเป็นพระจันวนสิ่งพิมพ์ในด้านนี้ เพิ่มขึ้นอย่างมาก”

ความรู้ทางภาษาในการแปล

แน่นอนที่สุดที่ผู้แปลจะต้องมีความรู้เป็นอย่างดีทั้งในภาษาต้นแบบ (*langue de départ*) และภาษาที่ใช้แปลออกมานอกจากภาษาต้นแบบ (*langue d'arrivée* หรือ *langue cible*) เพราะการแปลนั้นผู้แปลจะต้องใช้ทั้ง 2 ภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว หรืออาจจะกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า “ผู้แปลจะต้องรู้ภาษาต้นแบบอย่างสมบูรณ์” และทันสมัย คือ เข้าใจทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ทั้งภาษาเก่าและภาษาใหม่ (หรือแม้แต่ภาษาสแลง ภาษาท้องถิ่น) รู้จักคำและสำนวนภาษาจำนวนมากและกว้างขวาง ... จึงควรจะต้องเป็นผู้ที่มีโอกาสใช้ภาษานั้น ทั้งพัง พูด และอ่านอยู่อย่างสม่ำเสมอ และมีโอกาสได้ติดตามความเป็นไปในประเทศที่ใช้ภาษาเหล่านั้น เพื่อเข้าใจความคิดอย่างลึกซึ้งและความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะภาษาเป็นสิ่งที่มีชีวิตมีการเปลี่ยนแปลง และมีสำนวนภาษาอย่างคำศัพท์ เช่นเดียวกับภาษาต้นแบบ ความหมายของคำเดิมอาจจะเปลี่ยนไปตามกาลเวลา* เช่นในภาษาฝรั่งเศสสำนวนที่นิยมใช้กันในหมู่วัยรุ่นก็จะพัฒนาไปเรื่อย ๆ เช่น C'est super, C'est classe = C'est très bien หรือในภาษาไทยถ้าใช้คำว่า เจ้า เจ้า จะเป็นที่รู้กันว่าหมายถึง หญิงสาววัยรุ่น เป็นต้น

การศึกษาขั้นตอนการแปลโดยยึดหลักทางภาษาศาสตร์

ในยุคปัจจุบันที่มีมนุษย์คิดค้นเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับแปลภาษาต่าง ๆ ไว้ เช่นเดียวกับเครื่องคิดเลข เราจะมาดูว่าการแปลนั้นสามารถศึกษาได้เป็นขั้นตอนอย่างไรบ้าง ข้อผิดพลาดในการแปลที่พบมาก “*faute de traduction*” มักจะเกิดจากอิทธิพลจากอิทธิพลภาษาหนึ่งหรือในภาษาฝรั่งเศสเรียกว่า “*phénomène d'interférence*” มีผู้คิดค้นทฤษฎีเกี่ยวกับการแปลไว้หลายท่าน Fédorov เป็นท่านหนึ่งที่กล่าวว่า การแปลนั้นเป็นวิธีการทางภาษาศาสตร์ ต้องอาศัยกฎเกณฑ์ทางด้านภาษาศาสตร์เข้ามาช่วย หากผู้แปลมีความรู้ทางด้านไวยากรณ์ *stylistique*, *lexicologie* และประวัติภาษา (*histoire des langues*) และ *phonétique* จะช่วยได้มาก Vinay et Darbelnet เสริมความคิดนี้โดยย้ำว่าการแปลมีกฎเกณฑ์ เทคนิคและปัญหาเฉพาะ จึงควรใช้กฎเกณฑ์ทางภาษาศาสตร์เข้ามาช่วย แต่ Edmond Cary ซึ่งเป็นนักแปลที่มีประสบการณ์ยังว่าการแปลควรกรรมไม่เกี่ยวข้องกับภาษาศาสตร์ แต่เป็นศิลปะ การที่จะแปลความหมายของกวี ผู้แปลจะต้องเป็นกวีด้วย แต่หากยอมรับว่าในการแปลต้องรู้จักภาษาเป็นอย่างดี ความคิดนี้ตรงกับที่ ศ. คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร กล่าวไว้ในหน้า 25 ว่า ผู้แปลควรเข้าถึง “รสภาษา” “ก่อนอื่นจะต้องอ่านตีความให้แตก ว่าเข้าต้องการให้มีร่องรอย ให้ดีนั้น ให้ประทับใจ ประชดประชัน เยาะเย้ย ชนชื่น พ้อ เห็นใจ สมน้ำหน้า ถ้าเข้าไม่ถึงรสภาษาผู้แปลก็ทำได้เพียงรู้ความหมายและแปลตามตัวอักษรเท่านั้น” และนักแปลควรกรรมก็จัดได้ว่าเป็นศิลปินประเภทหนึ่ง

อุปสรรคทางด้านภาษาศาสตร์

1. การวิเคราะห์การแปลโดยยึดทฤษฎีภาษาศาสตร์เกี่ยวกับความหมาย

ถ้าตาม A. Martinet จะได้ความคิดที่ดูตรงไปตรงมา แต่ก็เป็นที่แพร่หลายมากกว่า ภาษาคือ การรวมรวมคำต่าง ๆ ดังนั้นการเรียนภาษาที่ 2 ก็คือการจำคำที่ตรงกับภาษาที่รู้อยู่แล้วให้มากที่สุด ทฤษฎีนี้มาจากความคิดที่ว่าภาษาต่าง ๆ ล้วนแต่สะท้อนให้เห็นสิ่งของและความคิดที่มวลมนุษย์มีเหมือน ๆ กัน ดังนั้นการที่จะอธิบายอะไรให้มนุษย์ทุกชาติรู้เรื่องจึงง่ายมาก เพียงแต่เปลี่ยนจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง

เท่านั้น แต่ F. de Saussure ซึ่งเป็นบิดาแห่งภาษาศาสตร์อีกท่านหนึ่ง กล่าวถึงว่า ดูง่ายไปหน่อยและไม่ค่อยเป็นความจริงนัก สำหรับตัวเข้าแล้วความหมายของคำขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์กับคำอื่น ๆ ด้วย เช่น ความหมายของคำว่า redouter นั้น มีได้หลาย哉 ขึ้นอยู่กับคำอื่น ๆ เช่น craindre, avoir peur etc. คำต่าง ๆ นี้เมื่อมาร่วมกันเข้าจะกลายเป็นระบบ (système) เปรียบเหมือนกับเหล็กเป็นตาข่ายร้อยไว้ด้วยกัน จึงเกี่ยวข้องโยงกันไปหมด (mailles sémantiques) ดังนั้น การดูความหมายของคำจึงขึ้นอยู่กับว่าคำนั้น วางอยู่ที่ใดมีคำใดมาเกี่ยวข้องด้วย จึงไม่ง่ายเหมือนความคิดของ Martinet

Z.S. Harris กิจารณ์ความคิดของ Martinet โดยกล่าวว่าภาษาไม่ใช่ประสบสบใส่คำ (langue/sac à mots) ที่เรามารถจะหยิบมาใช้ได้ทีละตัว แต่ภาษาเปรียบเสมือนกับระบบต่าง ๆ ซึ่งเราจะต้องมาพิจารณาความถูกต้องก่อนจะนำมายังตัว

Bloomfield กล่าวว่าความหมายของถ้อยคำที่กล่าว “énoncé linquistique” ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่ผู้พูดพูดออกมานะ และผู้รับจะเข้าใจอย่างไร จากความคิดของ Bloomfield เราอาจจะอ่านภาษาที่ต่างแล้วโดยไม่จำเป็นต้องแปล เพราะสถานการณ์ที่ทำให้เราเข้าใจความหมายสูญหายไปหมดแล้ว พร้อมกับคนที่พูดภาษานั้น

กฎเกณฑ์ทางด้านภาษาศาสตร์ได้นำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคำที่กล่าวกับความหมาย และได้พบว่าภาษาแต่ละระบบสื่อความหมายเฉพาะของตน ดังนั้น การแปลแบบคำต่อคำจึงอาจทำให้ความหมายเปลี่ยน เพราะคำต่อคำในแต่ละภาษาอาจมีความหมายไม่เหมือนกัน

2. ภาษาเปรียบเสมือนกระจากส่องโลก

เราเคยเชื่อกันว่าโครงสร้างทางภาษามีผลมาจากโครงสร้างทางจิตใจมนุษย์ทุกชาติ แต่ก็ไม่จริง เช่นนั้น เพราะแต่ละภาษาที่มีระบบแตกต่างกันไป วิธีการมองโลกภายนอกของคนที่พูดแต่ละภาษาที่แตกต่างกันไปด้วย (Whorf) เห็นได้ชัด เช่นคนไทย เรียกไข่แดง คนฝรั่งเศสเรียกว่า le jaune d'oeuf เวลาหกล้มหรือถูกกระแทกเป็นรอยขั้นตอนไทยเรียกว่า เป็นรอยเขียว แต่ฝรั่งเศสว่า Il a des bleus เป็นต้น ดังนั้น จึงขออ้างทฤษฎีของนักภาษาศาสตร์บางคนที่ยืนยันความคิดนี้ เช่น Marcel Cohen กล่าวว่า คนแต่ละชาติที่มีวิธีการวางแผนรูปภาษาของตน Masson Oursel กล่าวว่า แต่ละสังคมมีวิธีการคิดเห็นต่างๆ ซึ่งมีอิทธิพลมาจากโครงสร้างภาษาของตน Martinet กล่าวว่า ภาษาที่เราพูดเป็นสิ่งที่กำหนดสิ่งที่เราเห็น Benveniste กล่าวว่า เรามองโลกด้วยภาษาของเราระ ดังนั้นสิ่งของอย่างเดียวกันจึงมีชื่อเรียกแตกต่างกัน ในแต่ละภาษา เช่น งาน ภาษาอังกฤษว่า plate ภาษาฝรั่งเศส assiette คน = man = homme

ภาษา คือ เครื่องมือสื่อสารซึ่งสะท้อนให้เห็นประสบการณ์ของมนุษย์ในแต่ละสังคม

3. การแปลและอารยธรรม

วัฒนธรรมของแต่ละชาติแต่ละภาษาแตกต่างกัน ซึ่งเนื่องมาจากการมองโลกต่างกัน และเพราะโลกที่อยู่แตกต่างกันด้วย Humboldt คงจะพูดถูกที่ว่าหากถูลงไปให้ลึก ๆ แล้ว วัฒนธรรมแต่ละชาติ ไม่สามารถจะแทรกซึมกันได้ A. Malraux ยืนยันความคิดนี้ในหนังสือที่เขาเขียนสองเรื่อง คือ La Voie Royale และ Le Noyer de l'Altenburg โดยเน้นว่าสภาพทางด้านจิตวิทยาของมนุษย์แตกต่างกันอย่างมาก

ในการแปลกับปัญหาที่เกี่ยวกับการยัธรรมและวัฒนธรรม เช่น คำบางคำไม่มีในภาษาที่จะแปล หันนี้เนื่องจากข้อแตกต่างทางด้านธรรมชาติวิทยา เช่น ปัญหาที่ Nida นักแปลคัมภีร์ในเบลเยียม ในกฎแปลคำว่า “désert” ให้เป็นภาษาของชาวป่าดงดิบแกรมเน้าอะเมซอน เพราะในพื้นที่แถบนี้เขียวชอุ่มและอุดมสมบูรณ์ตัดกับป่าไม่เคยรู้จักทะเลทราย ทำอย่างไรจึงจะอธิบายให้พากนี้เข้าใจได้ หรือคำว่า “montagne” จะอธิบายอย่างไรแก่ชาวอินเดียนในคาบสมุทร Yucatan ซึ่งพื้นที่ที่สูงที่สุดก็เพียง 30 เมตร เท่านั้น ในบางกรณีอาจจะแก้ปัญหาได้โดยการรวมคำเข้าด้วยกัน ดังนั้น Nida จึงแปลคำว่า “montagne” ในภาษาพายา (Maya) ว่า “une grande colline de 3,000 pieds” และ “lac” คือ “vaste étendue d'eau”

แม้แต่ในอารยธรรมเดียวกัน วิธีการซึ่งเฉพาะสิ่งของในแต่ละภาษาไม่ได้หมายความอย่างเดียวกัน เสมอไป เช่น ในภาษาฝรั่งเศสคำว่า yard¹, verste² หรือ stade³ ใช้สำหรับมาตรการวัดต่าง ๆ กัน มาจากคำต่างชาติซึ่งอยู่ในอารยธรรมตะวันตกเหมือนกัน

ภาษาเดียวกันแต่คนละสมัยก็มีความหมายเปลี่ยนไป เช่น

“ภาษาศาสตรราชที่ 13 ผุดว่า Il fait bon traiter avec toi (จากบทละครเรื่อง Le jeu d'Adam) แปลว่า “การติดต่อพูดจาบันเจ้านั้นง่ายและสนับายนิดๆ” จะเห็นได้ว่าสำนวนและการใช้คำว่า Il fait bon และ traiter นั้นแตกต่างไปจากความหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมาก

จากนิทานสมัยกลาง ซึ่งเป็นเวลาใกล้เคียงกันเรื่อง Le roman de Renart เล่าว่า La ferme est sise dans un bois แปลว่า “บ้านน่านั้นตั้งอยู่ในลес” คำว่า sise นั้นไม่ใช้แล้วในภาษาฝรั่งเศส ปัจจุบัน แต่ใช้คำว่า située แทน

ก็เช่นกันในบทกวีอมตะได้กล่าวเบรียบความงามของหญิงสาวกับบุคลาปไว้ว่า Elle a dessus la place ses beautés laissé choir แปลว่า “เธอได้ทิ้งความงามของเธอให้ตกอยู่บนที่นั้นเอง คำว่า choir ที่ใช้อยู่ในศัตรราชที่ 15 นั้นได้หายไปจากภาษาฝรั่งเศสปัจจุบันนี้แล้ว ยังคงเหลือแต่คำนามว่า la chute (การตก) และคำว่า échouer ซึ่งแปลว่าตกหรือล้มเหลวเป็นความหมายด้านนามธรรม ส่วนคำที่หมายความว่าตกนั้นเดียวนี้ใช้ว่า tomber”*

วัฒนธรรมของสังคมก็มีส่วนให้ความหมายของคำเปลี่ยนไป เช่นคำว่า frère et soeur (brother and sister) ที่ฝรั่งใช้รวมกันไปกว้าง ๆ ของคนไทยยังแบ่งตามอาชญาภาพ/น้อย เช่น พี่ชาย น้องชาย พี่สาว น้องสาว oncle (uncle) et tante (aunt) ยังแบ่งละเอียดเป็น ลุง อา น้าชาย, ป้า อา น้าสาว ตามอาชญากรรมในวัฒนธรรมไทยเราเคราะห์ใหญ่ ในขณะที่ฝรั่งเรียกร่วม ๆ ไปหมด

ศัพท์และการแปล

ปัจจุบันเราจะยึด champ sémantique แทนคำเฉย ๆ ดังนั้นในบางภาษา เช่น ภาษาอินโดนีเซีย Jenitna แบ่งพันธุ์ของม้าได้ถึง 200 ชนิด ในขณะที่ในภาษาฝรั่งเศสแบ่งได้ราوا 12 ชนิด หรือ ถ้า

1 – การวัดแบบอังกฤษ

2 – การวัดแบบรัสเซียในรัฐ

3 – การวัดความยาวแบบกรีกโบราณ

เป็นคำผสมก็ได้ร่วม 24 คำ สีในภาษาต่าง ๆ ก็อาจจะแยกแจงออกไปไม่เหมือนกัน เช่นสีที่ชาวกรีกเรียกว่า “Kuanos” และชาวจีนเรียกว่า “ts’ing” ในภาษาฝรั่งเศสมีให้เลือกในระดับสีต่าง ๆ กัน เช่น H. Vogt กล่าวว่าในแต่ละภาษาไม่ได้แจงแจงคำอย่างละเอียดถี่ถ้วนในทุกด้าน บางด้านก็ละเอียด บางด้านก็ถูบังไม่สมบูรณ์ และบังต้องสร้างคำใหม่ ๆ ให้ทันกับเหตุการณ์ด้วย เช่น ในภาษาฝรั่งเศสร่างคำว่า gratte ciel ซึ่งหมายถึง

- a. habitation
- b. destinée à l’homme
- c. qui comprend plus de 15 étages

การใช้คำขึ้นอยู่กับความคุ้นเคยของผู้พูดด้วย เช่น ผู้พูดบางคนก็ไม่รู้จักความแตกต่างระหว่าง herbe กับ blé หรือระหว่าง froment/orge/seigle/avoine

Martinet จึงแบ่งภาษาออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ listes fermées กับ listes ouvertes Martinet ใช้คำว่า “monèmes” หมายถึงหน่วยเล็กที่สุดในคำ เช่นคำว่า hier เป็น monème simple; travaillons เป็น 2 monèmes ผสมกับคือ travail ซึ่งประกอบการกระทำ (ทำงาน) + ผู้พูด (ons – nous) monèmes ทั้งหลายอยู่ใน listes ouvertes ในขณะที่ phonème คือเสียงแต่ละเสียงที่มิ่งจำกัดไม่มีการเพิ่มขึ้นอยู่ใน listes fermées

Luis J. Prieto ได้ศึกษา unité sémantique minima เช่นคำว่า jument ประกอบด้วยความหมาย 2 อย่าง คือ ชนิดของม้า + เพศเมีย เช่นเดียวกับคำว่า can ในภาษาอังกฤษประกอบไปด้วย การเป็นไปได้ + ความคิดที่เป็นไปได้

ข้อสังเกตในการแปล

ความรู้สึกอย่างเดียวกันแต่อาระมของกันคนละแง่มือภาษาต่างกัน แม้ว่าภาษาหนึ่งจะเป็นภาษาที่ใกล้เคียงกันมาก เช่น ในภาษาฝรั่งเศส J’ai mal à la tête ภาษาอิตาเลียนจะว่า “mi duole il capo”

Francais	Italien
“J’ai mal à la tête”	“Mi duole il capo”
Sujet de l’énoncé = la personne qui parle	(à moi/soufre/la tête)
Expression de la douleur = nominale	= la tête qui souffre
Attribution de la douleur = à la tête	= verbale = à la personne

การมองโลกในแง่ต่างกันอาจทำให้ประโยชน์ที่มีสถานการณ์เดียวกัน แต่อธิบายแตกต่างกันเช่น

France	Grande-Bretagne
"Il traversa la rivière à la nage"	"He swam across the river"
1 – Il : 3ème pers. du sing.	He : 3ème pers. du sing. 1
2 – Traversa	swam : idée de nager
a) idée de traverser (action principale)	(action principale)
b) marque du passé _____	marque du passé
	across : idée de traverser (circonstanciel)
3 – la rivière : × × × × × × × × × × × × (C.O.D.)	the river : (vue sous l'angle circonstanciel)
4 – à la nage : idée de nager (circonstanciel)	

เทคนิคการแปล

วิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการแปลมีดังนี้

ก. วิธีตรง les procédés directs

1. คำยืม

หากนับความในภาษาต้นแบบมีศัพท์ใหม่ซึ่งไม่มีในภาษาที่ใช้แปล แทนที่จะต้องไปหาคำจำกัดความหรือคำอธิบายให้ยุ่งยาก ผู้แปลอาจใช้หับศัพท์ถือเป็นการยืม วิธีการนี้เป็นการหลีกเลี่ยงการใช้คำพิດความหมาย และอาจได้ประโยชน์ดีมากให้ได้คำเพิ่มในภาษาที่แปล เช่น คำว่า สีกา กี radar, cake, whisky, leader, one-way, sponsor, technology ซึ่งภาษาไทยก็ใช้คำยืมมาจากภาษาอังกฤษและในภาษาฝรั่งเศสก็ยืมจากภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะ 5 คำแรก นอกจากนี้ในภาษาฝรั่งเศสบังมีคำยืมที่ใช้กันมาก เช่น fast food, humburger, camping, lifting, on the rock ที่เห็นกันมากก็คือ สื่อมวลชน นักใช้คำยืมจากภาษาอื่น เช่น จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาฝรั่งเศส

Emprunt – cliché (assez commode)	Source	Expression correcte en français
Ex. "L'approche occidentale (de ce problème a été analysée dans plusieurs journeaux)"	"approach"	point de vue, façon d'aborder (le problème) position (sur un problème ou sujet d'un problème) etc...
Ex. "Il n'y a aucune alternative à la détente"	"alternative"	solution de rechange; autre solution, etc...
Ex. "ces laboratoires développent de nouveaux produits"	"to develop"	mettre au point, élaborer, etc...

การยึดคำทำให้ได้ความรู้สึกของภาษา民族 couleur locale เช่น ถ้าเป็นบทความอเมริกันเราจะใช้ทับศัพท์ว่า “ไอเคอร์ และ คอตตาร์” และถ้าพูดถึงประเทศเม็กซิโก ก็คงจะหลีกเลี่ยง tortillas และ tequila ไม่พ้น

2. การลอกแบบ

เป็นการยึดแบบหนึ่ง โดยที่เรา�ึดโครงสร้างคำจากภาษาต่างชาติ และเราแปลตามตัวอักษรมาเลย เช่น

Ex;

G.B.	Fr. (Canada)
teaspoon	– “cuiller à thé” (Fr. “cuiller à café”)
Tablespoon	– “cuiller de table” (Fr. “cuiller à soupe”)

3. การแปลแบบคำต่อคำ

การแปลชนิดนี้เป็นวิธีถ่ายทอดจากภาษาแม่แบบไปยังภาษาที่แปล ในกรณีที่มีสิ่งคล้าย ๆ กัน เช่น คำเหมือนกัน โครงสร้างประโยคเหมือนกัน หรือเปรียบเทียบกันได้

Ex.

– Where are you?	Où êtes – vous?
– Mr. X comes at ten o'clock	M. X vient à 10 h.
– Look it up in the dictionary	Cherchez (cela) dans le dictionnaire
– ครุฑ์ทำงานกับผมเป็นคนไทย
(kruu/thii/tham/
1 2 3	Le professeur qui travaille avec moi est thaï
1 2 3 4 5 6 7

ญาan/kap/phom/
3 4 5

pen/khon/thai) (thai)
6 7 7

– เราทำงานมาก	Nous travaillons beaucoup
(raw/tham/naan/maak) (thai)
1 2 2 3	

แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าประโยคแบบนี้มีไม่บอยนัก ประโยคที่เห็นว่าง่าย แต่เมื่อแปลเป็นอีกภาษา อาจจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงนิดหน่อย เพื่อให้ได้ความหมายสมบูรณ์ เช่น

Fr.

- Ex. La bibliothèque est dans le coin
Le tableau est au mur
Le livre est sur la table

G.B.

- The bookcase stands in the corner
The picture hangs on the wall
The book lies on the table

การแปลแบบคำต่อคำอาจเกิดข้อผิดพลาดได้ เช่น

1. ความหมายเปลี่ยน
2. ไม่มีความหมาย
3. ผิดไวยากรณ์
4. ผิดความหมายในด้านวัฒนธรรม
5. เปลี่ยน niveau หรือระดับของภาษา

๗. วิธีอ่อน les procédés obliques

๑. transposition

การใช้จำนวนอื่นแทนหรือเปลี่ยนโครงสร้างของประโยค โดยที่รักษาความหมายของประโยคไว้ แม้แต่ในภาษาเดียวกันก็อาจใช้วิธีการนี้ได้ เช่น ในภาษาฝรั่งเศสแทนที่จะใช้ว่า “après qu'il sera revenu” อาจใช้เป็น “après son retour”

a) ในภาษาเดียวกัน

TRANSPOSITION

après qu'il sera revenu
(espèce verbale)

après son retour
(espèce nominale)

Sens identique

mais, peut-être, valeurs
différentes sur le plan
stylistique.

b) จากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง (langue de départ – langue d'arrivée)

การเปลี่ยนชนิดนี้ต้องยึด niveau stylistique โดยท่านถึงการใช้ règles syntaxiques, morphologiques, ความจำเป็นในการหลีกเลี่ยงการพูดซ้ำซ้อน

G.B.	Fr.
Ex. He merely nodded	Il se contenta de faire oui de la tête (adv./v.)
He will soon be back	Il ne tardera pas à rentrer (adv./v.)
As soon as she gets up	Dès son lever (v./nom.)
He spoke well of you	Il a dit du bien de vous (adv./nom)
In the early nineteenth century	Au début du 19ème siècle (adj./nom)
Reports reaching us indicate that ...	D'après nos informations (v./prèp.)
The evening was oppressively warm	La soirée était d'une chaleur accablante. (adv.adj. – adj./nom.)
Post no bills	Défense d'afficher (adv. négat./nom)

การเปลี่ยนนี้ใช้กันมากในการแปล อาจจะเรียกได้ว่าเป็นหัวใจของการแปลเลยที่เดียว “*l'âme de la traduction*” การเปลี่ยนอาจจะมีรูปต่าง ๆ รวมทั้งการเปลี่ยนทางด้าน syntaxiques.

G.B.	R Fr.
Ex. “...” said Mr. Brown	Selon M. Brown ...
(en fin de paragraphe)	(en début de paragraphe)
Gone are the days when...	Où est – it le temps où ... ?
(affirmation)	(interrogation)
The brilliant young scholar	Ce jeune et brillant savant
1 2	2 1

(ordre des mots différents)

2e la modulation

คือ การเปลี่ยนแนวความมอง point de vue เช่น แทนที่จะบอกว่า six – อาจจะใช้ว่า une demi-douzaine หรือเป็นการเปลี่ยนสำนวนจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง เช่น

G.B.	Fr.
“forget it!”	“n'y pensez plus”
(positif : affirmatif)	(négatif)
	(oublier//ne plus penser à)
	rejeter de sa
	mémoire
–	Cette modulation est justifiée par
	le contenu sémantique des termes.

ตัวอย่างอื่น ๆ ในการพูดถึงความหมายเดียวกันแต่ใช้สำนวนต่างกัน

G.B.	Fr.
– It'll save time	Cela (vous) fera gagner du temps
– Praying mantis (sorte d'insecte)	Mante religieuse
– Life – belt	Ceinture de sauvetage.

การเปลี่ยนแนวความมองนี้ผู้แปลต้องเข้าใจจุดประสงค์ของผู้พูดหรือผู้ที่ใช้ประโยคในภาษาต้นแบบ เป็นอย่างดี และเลือกสำนวนที่คงความหมายเดิมไว้ ด้วยวิธีนี้ผู้แปลจะต้องมีความรู้แทนทั้ง 2 ภาษา ในการถ่ายทอดรูปประโยคแบบหนึ่งด้วยความคิดของเจ้าของภาษาที่แปล

G.B.	Fr.
a)	
– To sleep in the open	dormir à la belle étoile
b) La partie pour le tout:	
– He shut the door in my face	Il me claqua la porte au nez
– All the world is a stage	Le monde est un théâtre
– The schoolbooks	Les livres de classe

c) Le renversement des termes:

- You can have it **Je vous le laisse**

d) Le contraire négative

- He made it plain that ... **Il n'a pas caché que ...**
- He has a guilty conscience **Il n'a pas la conscience tranquille**
- Forget it! **N'y pensez plus**

e) De l'actif au passif

- French is spoken in Canada **On parle français au Canada**
- It is not done **Cela ne se fait pas**
- Salmon is eaten cold **Le saumon se mange froid**

f) Une partie pour une autre:

- She cleared her throat **elle s'éclaircit la voix**

g) Un Changement de symbole complet:

- He earns on honest dollar **Il gagne honnêtement sa vie**

สำนวนที่ใช้อาจเปลี่ยนไปโดยไม่เหลือร่องรอยภาษาเดิมเลย เช่น

G.B.

- She plays second fiddle to him **Fr.**
Elle joue les utilités
- The white minds of burden **Le fardeau de la civilisation**
- In the same boat **Logés à la même enseigne**
- Everything goes like clockwork **Tout marche (comme) sur des roulettes**

N.B. : la modulation entraîne souvent une où plusieurs transpositions ; ces différents procédés se recouvrent.

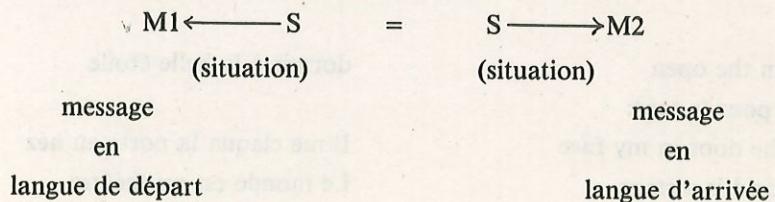
3° การเทียบคำ

เช่นเดียวกับ modulation การเทียบคำจากการเปลี่ยนวิธีการมองและเป็นการเล่นคำในภาษาด้วย ไม่ใช่เทียบคำต่อคำ แต่เป็นการเทียบความหมาย โดยคำนึงถึงสถานการณ์ (situation) เช่น

G.B.

- potato **Fr.**
Pomme de terre
- as **au fur et à mesure que**
- Ouch! **Aïe!**

เราอาจจะใช้แผนภูมิการเทียบสถานการณ์ดังนี้

Ex. :

- French cleaning (U.S.) Nettoyage américain
(cf. nettoyage à sec)
 - French fries frites
 - French beans haricots verts
 - etc.
 - Open to the public entrée libre
- ดังนั้นการแปลสุภาษิต ชื่อวนิยาย คำขวัญ คำขอบคุณ คำอวยพรก็อาจใช้วิธีการนี้
- G.B.**
- ... Yours sincerely Veuillez agréer, Monsieur,
l'expression de mes sentiments distingués.
 - Greeting of the season “*Bon Noël*” ou “*Bonne année*”
 - You could have heard a pin drop On aurait pu entendre voler une mouche.
- Fr.**
- “Brave new world” “*Le meilleur des mondes*”
(titre d'un roman d'Adous Huxley/citation
tronquée d'un vers de Shakespeare “*The
tempest*”)
 - “Death takes a ride” “*On vous descend à la prochaine*”
(titre de roman policier)
 - “The man with my face” “comme un frère”
(titre d'un roman policier relatant
l'histoire d'un sosie)

4 L'adaptation

ในการถอดรหัสภาษาต้นแบบไม่มีในภาษาที่จะแปล เราอาจจะสร้างขึ้นโดยเปรียบเทียบ กับสถานการณ์อื่นในภาษาที่จะแปล ที่เราคิดว่าคล้ายคลึงกัน โดยโดยความคิดเข้ากับสิ่งที่ผู้อ่านจะเข้าใจ ในการแปลจากภาษาอังกฤษผู้แปลจะต้องรู้ความหมายว่า Shakespear หรือ Bible หรือ Churchill พูดถึงอะไร

การโยงความคิด

Ex. :

- pommes rouges du Canada cf. rentrée des classes
(Amérique du Nord)
- Plume rouge cf. oeuvre de charité
- rouleau à pâtisserie cf. scènes de ménage
(France et certains autres pays)
- oeillet cf. Fête des mères
(Chine)

- enveloppe rouge cf. remise d'une somme d'argent à l'occasion du Nouvel An lunaire.
 - fleur de jasmin cf. pureté, purification, offrande.

สำนวนในภาษาหนึ่งอาจเป็นที่รู้จักกันดีสำหรับเจ้าของภาษา ผู้แปลจะต้องเรียนรู้ด้วย เพื่อจะได้รู้ว่าควรจะหมายความว่าอย่างไร และควรจะนำมาใช้ในภาษาที่แปลว่าอย่างไร

ตัวอย่างต่อไปนี้เป็นข้อแตกต่างทางวัฒนธรรมซึ่งอาจจะถ่ายทอดจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งได้จำนำก

ส่วนการณ์ในภาษาที่เยอโร

1. ในบางประเทศทางตะวันออกไกล การเรอหลัง-อาหารแสดงว่าแขกชื่นชมฝีมือปุงอาหารของเจ้าของบ้าน
 2. ในอังกฤษ พ่อกลับจากเดินทางจากบ้านไปนาน จูบปากถูกสาوا เพื่อแสดงความดีใจที่ได้กลับมาพบกัน
 3. He kissed his daughter on the mouth
 3. ในแคนาดาเขตที่ใช้ภาษาอังกฤษมีโปสเทอร์โฆษณาการออมทรัพย์เป็นรูปมือยื่นสมุดฝากรเงิน และคำขวัญว่า Passport to better life

ในงานบริการ

เมื่อถ่ายทอดไปเป็นภาษาฝรั่งเศสอาจจะใช้คำ-
ขอบคุณเหลืองอาหาร หรือโตรศพที่ไปชุมนัต่อวัน
หรือเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร หรือส่งข้ออุดกใจ
ไปขอบคุณ

Il serra tendrement sa fille dans ses bras

- ในฝรั่งเศสอาจจะเปลี่ยนเป็นโพสเตอร์ที่มีคำอธิบายเปลี่ยนไปว่า “*gage de sécurité*” หรือ “*un compte en banque, plus rien ne manque*”
 - อาจใช้รูปกุญแจเปิดเซฟพร้อมคำอธิบายว่า “*La clef du succès*”

การแปลจัดเป็นได้ทั้งทักษะและศิลปะ ดังที่ ศาสตราจารย์ คุณหญิงจันตนา ยศสุนทร กล่าวไว้ว่า การแปลและนักแปลแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

“1. แปลเป็นอาชีพที่ต้องใช้การฝึกฝนให้เกิดความชำนาญหรือทักษะเบรียบดังงานฝีมือ ฝรั่งเศสเรียกว่า l'artisanat อังกฤษเรียกว่า craft

การฝึกฝนเล่าเรียนนี้จะกระทำได้ด้วยการเรียนหลักเกณฑ์การแปลและปฏิบัติ ไม่ได้เรียนได้ด้วยทฤษฎีเท่าจะได้จากประสบการณ์และความชำนาญการแปลแต่ละเรื่อง แต่ต้องงาน และแต่ละภาษา ก็ย่อมจะมีแบบและหลักเกณฑ์แตกต่างกัน อันล้วนแต่ได้มาจากการปฏิบัติทั้งสิ้น

2. แปลเป็นศิลปะ (art) คือ แปลด้วยความประณีตบรรจงให้ผลงานสมบูรณ์และสง่างาม

การจะแปลให้บรรณผลเขียนนี้ได้ ทำได้อย่างเดียว คือ แปลลงเป็นตัวหนังสือ “ไม่อาจทำได้อย่างเด็ดขาดด้วยการแปลปากเปล่า เพราะเป็นงานที่ต้องการเวลาคิดโครงร่าง เรียบ เรียง ตรวจแก้ เพื่อให้ได้ความสมบูรณ์ทั้งในด้านความและภาษา”

ยิ่งกว่านั้นความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ของการแปลนั้น ก็คือ ความรู้สึกของผู้อ่านที่อ่านฉบับแปลแล้ว เกิดความรู้สึกที่รำรื่น “ไม่รู้สึกว่าเป็นภาษาที่ขัดเขิน สรุปว่าแทนไม่รู้สึกว่าเป็นการแปล”*

ปัญหาของรูปแบบ (forme) ใน การแปล

การออกเสียงอาจทำให้เกิดปฏิกิริยาได้ เช่น

“Réaction nationale”

คำพังทั่วไปจะรู้สึกมีการเยาะเยี้ย เช่น เมื่อใช้ ปัจจัย suffixe “*ître*” blanchâtre, bellâtre

“Réaction personnelle”

เช่น คำว่า “*rail*” สำหรับบางคนจะนึกถึงสิงมัน ๆ เช่น graille, graillon, entrailles และอาจจะมี sens péjoratifs ที่ลงท้ายด้วย *aille* เช่น piétaille ตรงข้ามกับ piéton

คำว่า *vieillard* ที่หมายถึงคนแก่กึ่งชรา เช่นเดียวกัน คำลงท้าย *illard* ทำให้ไม่พระ และทำให้ นึกถึงคนแก่ที่งุ่มง่าม ในภาษาอื่นก็มีเช่นเดียวกัน อิทธิพลของเสียงต่อความหมายของคำ ในภาษาไทย เช่น เอะอะ เกะกะ เปะປະ เปะເພະ ล้วนแต่ให้ความหมายในทางไม่สู้ดีทั้งนั้น

ในการแปลนั้นกุญแจสำคัญอย่างหนึ่ง คือ ผู้แปลต้องมีสมารธในการอ่านทำความเข้าใจบทความ ที่จะถ่ายทอดความหมายอ่อนกามา ดังนั้น สถานที่แปลจึงควรสงบเงียบ เหมาะแก่การใช้ความคิด สิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับผู้แปลคือพจนานุกรมต่าง ๆ และเอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวที่จะแปล เช่น ถ้าแปลเรื่องการต่อเรือ ก็ต้องรู้จักศัพท์เทคนิคต่าง ๆ ซึ่งเรื่องมือ ผู้แปลจะต้องใช้วิจารณญาณเลือกใช้คำ คือ พุดอีกแบบตามที่ Valéry LARBAUD กล่าว ก็คือจะต้องรู้จักชั้นหนักคำ “tout le travail de la traduction est une pesée de mots...” ผู้แปลนอกจากจะต้องถ่ายทอดความคิดแล้ว ยังจะต้องให้ผู้อ่าน เกิดความรู้สึกเช่นเดียวกับที่เจ้าของภาษาอ่านเรื่องที่เป็นภาษาของตน คือ ได้รับเดียวกัน ดังที่ Abel Chevalley อธิบายไว้ใน *Enguête sur la Traduction*

เท่าที่กล่าวแล้วจะเห็นว่าการแปลนั้นมีขั้นตอนมากมาย และผู้แปลก็จะต้องมีคุณสมบัติหลายประการ จึงจะเป็นนักแปลที่ดีได้ นอกจากมีความรู้ทั้งสองภาษาอย่างดีแล้ว ยังต้องมีวิจารณญาณที่ดี รู้จักเลือกใช้คำที่เหมาะสม สามารถถ่ายทอดความหมายและรักษาสารที่ไว้ได้ เช่น ตัดพ้อ สงสัย เยาะเยี้ย และจะต้อง รู้เทคนิคหรือวิธีการแปลต่าง ๆ เป็นอย่างดี รู้วัฒธรรมของเจ้าของภาษาที่จะแปลและของตนเองเป็นอย่างดี ผู้แปลที่ดีโดยเฉพาะผู้แปลวรรณกรรมนั้นเปรียบเสมือนกับศิลปิน เพราะงานแปลจัดว่าเป็นงานศิลปะชนิดหนึ่ง งานแปลจึงไม่ใช่เรื่องง่ายต้องอาศัยทักษะการฝึกฝน และความรอบรู้ในหลาย ๆ ด้าน ผู้ที่จะเป็นนักแปลที่ดีได้ ต้องมีประสบการณ์ มีความชำนาญในการแปล และต้องศึกษาแนวของนักแปลที่มีชื่อเสียงมาก่อน

ขอสรุปด้วยตารางข้างต้นการแปลสำหรับผู้ที่เป็นนักแปล จัดทำโดย Gabriel Jugnet ดังต่อไปนี้

– Schéma synthétique concernant la tâche du traducteur

Tout ceci peut se résumer par le tableau ci-dessous :

	I ANALYSE	L.D.	L.A.	II COMPOSITION
	Observation exploration – décodage – compréhension		Traduction (recodage – remodelage – "Recréation")	
Attitude mentale et dispositions d'esprit du T.	Découverte du texte original <ul style="list-style-type: none"> – Attention; concentration; "<i>recueillement</i>"; attitude d'ouverture et d'accueil. Respect du texte émanant d'une autre personne et destiné à autrui : effacement du traducteur, souci d'objectivité. 	Choix d'équivalence dans la langue d'arrivée <ul style="list-style-type: none"> – Essayer de se mettre "<i>dans la peau</i>" de l'auteur et songer également au public qui lira la traduction. – repenser la situation évoquée en fonction de la civilisation de la L.A. – "<i>Honnêteté</i>" et "<i>fidélité</i>" – Savoir également prendre des risques. 	Mise en forme <ul style="list-style-type: none"> – Après s'être immergé dans le texte original, "<i>se laisser porter</i>" par ce qu'on a compris et que l'on ressent. – être à l'écoute de sa propre sensibilité tout en imaginant quelles seraient les impressions du public auquel est destinée la traduction. 	
Connaissances et compétences en jeu	<ul style="list-style-type: none"> – Connaissance parfaite des deux langues (lexiques + structures) – Connaissance solide des deux civilisations (matérielles et spirituelles) – Connaissance du sujet traité; bonne documentation 	<ul style="list-style-type: none"> – être familiarisé avec les procédés de traduction (transpositions, équivalences, adaptation, par ex) – (Exercices) et expérience en matière de traduction. 	<ul style="list-style-type: none"> – être suffisamment familiarisé avec les sonorités, images et associations les plus subtiles (des deux langues) pour bien les saisir et les rendre dans toutes leurs nuances 	
Action et facultés mises en oeuvre.	<ul style="list-style-type: none"> – 1ere lecture (simple compréhension) – Si possible, 2ème lecture pour discerner le découpage et l'articulation du texte ainsi que l'agencement du message compte tenu de l'argumentation ou/et des sentiments exprimés. – Identification du texte original – Recherche des idées et impressions ainsi que de la tonalité, des registres de langue, etc... 	<ul style="list-style-type: none"> – Recherche systématique de termes de sens équivalent. – Ces termes équivalents doivent aussi pouvoir susciter les mêmes impressions en langue d'arrivée qu'en langue de départ – traduction linéaire (unité de T. par unité de T., phrase par phrase, paragraphe par paragraphe) 	<ul style="list-style-type: none"> – Dernière lecture mettant l'accent sur l'équilibre des phrases, l'ordre et la sonorité des mots, de façon à donner naissance à un message équivalent à celui du texte original. "<i>Chasse</i>" aux fautes de langue dans la version en L.A. 	
	capacité d'observation; goût du détail ; repérage soigneux des unités de traduction (éléments d'information) ; perspicacité et intuition.	Précision ; logique ; exactitude ; " <i>audace</i> " (notamment pour les cas non attestés ni élucidés par le dictionnaire, la documentation ; où en cas d'obscurité du texte original).	Sens esthétique ; don artistique ; facultés créatrices, etc... (à des degrés divers selon qu'il s'a git d'une traduction " <i>utilitaire</i> " ou " <i>artistique</i> ").	

ຂົງອຮຣດ

1. *ຄາສຕຣາຈາරຍ໌ ອຸນເຫັນຈິນຕາ ຍຄສູນທຣ. ກາຣຄ່າຍກອດການຍາຮວ່າງໄທຢ—ຝຣັ້ງເສ. ໂຮງພິມພໍ
ມະຫາວິທຍາລ້ຽວິທຍາລ້ຽມຄໍາແໜ, 2523.
2. JUGNET, Gabriel. **La traduction** – dossier de synthèse, Université Kasetsart, Ambassade
de France Bangkok 1980.
3. MARTINET, André. **Eléments de linguistique générale**, Armand Colin 1970.
4. DE SAUSSURE, Ferdinand. **Cours de linguistique générale**, Paris – Lausanne 1916.
5. BLOOMFIELD, Léonard. **Language**, New York 1933.
6. HARRIS, S. Zellig. **Structural Linguistics**, Chicago 1960

JEU D'OMBRES

Combien
y a-t-il
de
différences
entre
cette
scène
et son
ombre ?

SOLUTION
PAGE

Solution

1. L'épaulette du violoniste
2. La position de sa main gauche.
3. Son siège.
4. Le dossier de la chaise
5. Les barreaux aux pieds de la chaise
6. La bouteille n'a plus la même position
7. La coupe au bout de la table.

งานกิจกรรม สคฟท ประจำปี 2526

“Culture française”

รายงานโดย ชวนิ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา

ปลายปีที่แล้วเป็นปีแห่งความอุดมสมบูรณ์ ในเรื่องน้ำที่ไหล哺้ำท่วมกรุงเทพฯ และจังหวัด ใกล้เคียง เป็นผลผลกระทบถึงงานกิจกรรมเพื่อส่งเสริม ความรู้ในด้านวัฒนธรรมและภาษาแก่นักศึกษาและ นักเรียนด้วย ทำให้เราต้องเลื่อนงานจากเดือน ธันวาคม 2526 เป็นเดือนมกราคม 2527

ถึงแม้จะชุกชักในเรื่องการเลื่อนเวลา จนไม่สามารถสอบของนักเรียน และตรงกับการแข่งขัน พุตบลประเพณีจุฬา—ธรรมศาสตร์ก็ตาม หลาย ๆ สถาบันยังคงให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นิทรรศการอันเป็นหัวใจของงานมีอย่าง อุ่นหนาฝาด อย่างที่ราคามีถึง ที่สั่งเกตดูทุก โรงเรียนใช้ผ้ามีนักศึกษา นักเรียนจริง ๆ และ นักเรียนอีกนั่นแหล่ที่ไปจัดการตั้งแต่การติดตั้ง การเฝ้าและเก็บของกลับโรงเรียน นาซึ่นใจจริง ๆ แม้ “เบื้องหลังการถ่ายทำ” จะวุ่นวายอย่างไรก็ตาม เมื่อเห็นนักเรียนยืนจดเนื้อหาสาระที่นำเสนอจาก บอร์ดนิทรรศการกันตลอดเวลา พวกเราก็หาย เห็นอยและขอบเข้าข้างตัวเองว่า “ได้ผลตามเป้า ประสงค์”

นอกจากนิทรรศการก็ยังมีการประกวด การสนทนาเป็นภาษาฝรั่งเศส โดยแต่ละสถาบัน เตรียมมาเอง ปรากฏว่ามีการแต่งกาย จัดฉากรเข้า กับสถานการณ์ สร้างความครึกครื้นให้ผู้ชมเป็น อันมาก เหมือนได้ดูละครฝรั่งเศสสัน ๆ ยังไงยังนั้น เป็นที่นา闷กใจแก่กรรมการ

การประกวดวาดภาพยังคงคึกคักเช่น ทุกปี ปีนี้หัวข้อเรื่อง “Un bon citoyen Thai” นักเรียนมีความคิดและฝีมือนาทีงมากจริง ๆ มีสิ่ง

ถึง 45 ชิ้น ส่วนการแสดงบนเวทีไม่มีการประกวด ปรากฏว่าปีนี้เต็มไปด้วย “dances” ที่นำเสนอถือ การแสดงละครสั้น และแสดงการเล่นของเด็ก ฝรั่งเศส โดยพี่ ๆ อาจารย์ไทยลัทธิธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากรทั้งแก้ว นอกจากนั้นยังมี ลิเกประยุกต์ที่มีการจุดประทัด เเละเอกสารการ ใจหายใจว่ากลัวไฟไหม้โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย แต่ก็ได้หัวเราะกันห้องคัดห้องแข็ง

เป็นที่น่าสังเกตว่าการประกวดร้องเพลง ปีนี้ดีก็มาก แต่รู้สึกว่า “Petit garçon” จะเป็น ที่โปรดปรานของหลาย ๆ โรงเรียน กรรมการลง ความเห็นว่านักเรียนของเรามาตรฐานออกเสียง ภาษาฝรั่งเศสได้ถูกต้องชัดเจน ถึงแม้จะ “ตกร่อง” ไปบ้างก็ถูกใจกรรมการมากเมื่อประกอบท่าทาง ที่น่าอั้นดู

ปีนี้เป็นปีแรกที่มีการแข่งขันแปดทอง โรง- เรียนสามเสนวิทยาลัยกรุงณาลักษณะหมายอันนี้ ใจให้เราปรับเพื่อเป็นนามแข่ง นักเรียนหลายคน เห็นเข้าแข่งขันกันสนใจมากขนาดขอร่วมด้วย และ ก็ทันยืนตากแಡดไม่ยอมไปไหน

สมาคมครุภัชชาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ขอขอบคุณในความร่วมมือของสถาบันต่าง ๆ ต่อ ไปนี้ที่กระหน่ำว่างานนี้จัดเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทาง ด้านภาษาและวัฒนธรรมให้แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา นอกเหนือไปจากการเรียนในห้องเรียน และหวังในความร่วมมือเช่นนี้อีกในปีต่อ ๆ ไป

1. โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ จ. เพชรบุรี
2. โรงเรียนโพธารามนาเสนอ จ. ราชบุรี
3. โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จ. บุรีรัมย์

4. โรงเรียนสตรีวนนทบุรี จ. นนทบุรี
 5. โรงเรียนนครนายกพิทยาคม จ. นครนายก
 6. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น
 ช. ขอนแก่น
 7. โรงเรียนโภธินมูลนิธิ
 8. โรงเรียนหอวัง
 9. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
 10. โรงเรียนราชวินิตมัธยม
 11. โรงเรียนวัดนายโรง
 12. โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
 13. โรงเรียนครีอุปยาน
 14. โรงเรียนราชชนินน
 15. โรงเรียนราชชนี
 16. โรงเรียนบางกะปิ
 17. โรงเรียนวิมุตยารามพิทยากร
 18. โรงเรียนวัดธรรมบัว
 19. โรงเรียนเซ็นต์โยเซฟคอนแวนต์
 20. โรงเรียนสตรีวิทยา
 21. โรงเรียนสตรีวิทยา ๒
 22. โรงเรียนศรีพุฒา
 23. โรงเรียนวัดราชารชีวास
 24. โรงเรียนเทพศิรินทร์
 25. โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม
 26. โรงเรียนนานาชาติร่วมดุสิตวิทยาลัย
 27. โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม
 28. โรงเรียนเทพลีลา
 29. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
 30. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
 31. โรงเรียนศึกษานารี
 32. โรงเรียนสตรีวัดระฆัง
 33. โรงเรียนนนท์วิทยา
 34. โรงเรียนสารวิทยา
 35. โรงเรียนพระโขนงพิทยา
 36. โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
 37. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
 38. โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 39. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ ปทุมธานี
 40. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 41. มหาวิทยาลัยศิลปากร ทับแก้ว
 42. วิทยาลัยเทคโนโลยี บางนา
 43. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (นิติปริญญาโท)
- ขอขอบพระคุณ ร.ร. สามเสนวิทยาลัย
ที่กรุณาให้ข้อมูลสถานที่ และให้ความร่วมมืออย่าง
ดีเยี่ยม
- ปี 2527 อันเป็นปีที่ 7 แห่งการจัดงาน
กิจกรรมนี้พบกันในเดือนธันวาคม ณ โรงเรียน
เซ็นต์จอห์น ลาดพร้าว น้ำดงไม่ท่วมให้เป็นอุปสรรค
อีกแล้ว เราคงได้พบกันอย่างอุ่นหนาฝาด้วย.

สมาชิกสัมพันธ์ สมาชิกสัมพันธ์ สมาชิก สมาชิกสัมพันธ์ สมาชิกสัมพันธ์ สมาชิกสัมพันธ์ สมาชิกสัมพันธ์ สมาชิกสัมพันธ์ สมาชิกสัมพันธ์

ศิษย์เก่าสัมพันธ์

ควบคุมโดย จีรังลักษณ์

สมาชิกสัมพันธ์ สมาชิกสัมพันธ์ สมาชิก สมาชิกสัมพันธ์ สมาชิกสัมพันธ์ สมาชิกสัมพันธ์ สมาชิกสัมพันธ์ สมาชิกสัมพันธ์ สมาชิกสัมพันธ์

....ปีนี้เรื่องทุน Printemps ของสมาคมฯ ของเราก็คึกคักเช่นเคย มีสมาชิกผู้ได้รับทุนจำนวนทั้งสิ้น 50 คน ผู้รับทุนได้ออกเดินทางไปยังประเทศฝรั่งเศสแล้วตั้งแต่วันที่ 17 มีนาคมจนถึง ผู้รับทุนทั้ง 50 คนแยกออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งเดินทางไปยังเมือง Lyon และอีกกลุ่มหนึ่งเดินทางไปยังเมือง Montpellier คณะผู้จัดทำวารสารขอแสดงความยินดีกับผู้ได้รับทุนทุกท่าน

....มีข่าวแ渭 ๆ จาก Lyon และ Montpellier ว่า การเดินทางจาก Paris ไปยังเมืองทั้งสอง ผู้ได้รับทุนไม่ได้เดินทางโดย T.G.V. เมื่อวันรุ่น ก่อน ๆ แต่ได้บินไปกับสายการบินภายในประเทศ Air Inter (นำอิจฉาริจ ๆ) ...สมาชิกท่านหนึ่งซึ่งอยู่ Montpellier ฝากทราบขอบคุณกรรมการสมาคมฯ ทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อ. อุไร พลกล้า ที่กรุณาจัดทำหนังสือเดินทางและวีซ่า ให้กับผู้ได้รับทุนทุกท่าน... และขอขอบคุณหนังสือ Guide ที่เสนอ “อร่อย” ด้วย สำเนาแน่นอนน่าเริง ของอาจารย์ไมตรี เด่นอุดม...

....ยังไม่ได้ยินเสียงบ่นเรื่องเรียน จากผู้รับการอบรม ทั้งที่ Lyon และ Montpellier เชื่อแน่ว่า Programme ที่ทางโน้นจัดคงเป็นที่พอใจ... ทางสมาคมฯ ก็คาดว่าหนังสือคู่มือ Bon voyage ก็คง

เป็นที่พอใจแก่ผู้รับทุนเช่นกัน... อีกไม่นานเกินรอ พวกเราก็จะได้พบหน้าเพื่อสมาชิกที่จะเดินทางกลับจาก Lyon และ Montpellier เพราะได้ยินแ渭 ๆ (อีกนั่นแหละ) ว่าหลังจากจบการอบรมแล้ว สมาชิกมีแผนจะห้องเที่ยวในฝรั่งเศสหรือยุโรปสักพักก่อน แล้วจะเดินทางกลับมาประเทศไทยประมาณต้นเดือนมิถุนายน ขอให้เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพทุก ๆ ท่าน

....สำหรับสมาชิกผู้มีฝีมือทางขีด ๆ เขียน ๆ ปีนี้คงจะอนุกรรมการจัดทำวารสารได้กำหนดหัวข้อเรื่องนำไว้ 4 หัวข้อ สำหรับวารสาร 4 เล่ม คือ เล่มที่ 1 Traduction, เล่มที่ 2 Français Fonctionnel, เล่มที่ 3 La Civilisation contemporaine และเล่มที่ 4 Où va l'enseignement du français, langue étrangère? อย่ารีรอหรือลังเลในการส่งเรื่องมาลงวารสารของเรา เรากำลังรอท่านอยู่ จับปากกาเขียนแสดงข้อคิดเห็น ความรู้ ต่าง ๆ มาได้เลย เราจะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ต่อกัน.....

....ระหว่าง 19-30 มีนาคม 2527 ทางสมาคมคุณภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจาก B.A.L. ได้จัดสัมมนาเรื่อง ภาษาฝรั่งเศส การท่องเที่ยว การสัมมนาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2

ระยะ ระยะแรก 19-23 มีนาคม เป็นการศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์บทเรียนต่าง ๆ ด้านภาษาฝรั่งเศส การท่องเที่ยว ที่ศูนย์วัฒนธรรมฝรั่งเศสสถาบันติ หลังจากรับฟังข้อมูลจากผู้ที่อยู่ในวงการและศึกษาวิเคราะห์บทเรียนต่าง ๆ อป่างคร่าเครื่องแล้ว ผู้เข้าร่วมสัมมนาจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ 16 ท่าน รวมทั้งวิทยากร (รูปหล่อ) จาก B.A.L. 2 ท่าน คือ Monsieur Garaboeuf และ Monsieur Menessier ได้มีโอกาสสัมผัสกับธุรกิจการท่องเที่ยวอย่างแท้จริงที่ภูเก็ตระหว่างวันที่ 26-30 มีนาคม เช่น

การเข้าชมกิจกรรม Pearl ภูเก็ต ดูการกรีดยาง สังเกตการนำเที่ยวอ่าวพังงา ผู้ที่เป็นหัวเรือหัวแรงสำคัญในการประสานงานฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งทำความประทับใจให้แก่ผู้เข้าร่วมสัมมนานามาก คือ อ. วงศ์ทร พินัยนิติศาสตร์ และ อ. ปฐมภรณ์ สมชิดพันธ์

....ท่านเคยเดินเพื่อสุขภาพแล้วหรือยัง ถ้ายัง เราสามารถเดินเพื่อสุขภาพกันใหม่ เดินสัก 4-5 กิโลเมตร เท่านั้นเอง แต่ยังได้ทำกุศลด้วย สนใจไหมคะ โปรดอยู่พังรายจะเอ่ยดในโอกาสหน้า ●

ปัญหา การถ่ายทอดสำนวน

อนงค์นาฏ เมชาคุณวุฒิ*
ศิริพร สินทพงษ์

ความรู้เรื่องศัพท์ หรือคำแปลเป็นคำ ๆ นั้น ยังไม่เพียงพอในการถ่ายทอดความหมายระหว่างภาษา เป็นต้นว่า คำว่า blanc, blanche ซึ่งแปลว่า สีขาว ในหลาย ๆ ครั้งเมื่อคำ ๆ นี้ไปประกอบกับคำอื่น ๆ จะมีความหมายต่างไป ทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่าสำนวน เช่น passer une nuit blanche ถ้าแปลออกมาน่าต่อคำว่า “ผ่านกลางคืนสีขาว” ก็จะไม่ให้ความเข้าใจอะไรเลย ที่ถูกคือแปลว่า “ไฟไนนอนหึ้งคืน” หรือคำว่า Le Quai d'Orsay ซึ่งเป็นชื่อเฉพาะ แต่ก็อาจเป็นสำนวนหมายถึงกระทรวงต่างประเทศของฝรั่งเศส

คำว่าสำนวนในภาษาไทยมีความกว้าง ดังนั้น เพื่อให้มีความเข้าใจที่ตรงกัน จึงขอแบ่งสำนวนที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ออกเป็นความหมายกว้าง ๆ ดัง

- ลักษณะเฉพาะของภาษาซึ่งทำให้เกิดสำนวน และทำให้เป็นปัญหาในการถ่ายทอด ในที่นี้ผู้เขียนจะขอกล่าวถึงลักษณะทางไวยากรณ์ ระดับภาษา และเลยไปถึงสำนวนในความหมายของเอกสาร (Idiome) คำพังเพย สุภาษิต และอุปมา (Proverbe, dicton, et métaphore)
- สำนวนหรือลักษณะเฉพาะของนักเขียน หรือผู้ใช้ภาษาแต่ละคน

เป็นที่ยอมรับกันว่า การแปลที่ถูกต้อง คือการแปลโดยการถ่ายทอดความหมายให้เท่ากัน (Equivalence du message) จากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง การถ่ายทอดนี้น่าจะรวมถึงในกรณีที่ต้นฉบับเดิมเล่นประโยชน์ เล่นสำนวน ผู้แปลต้องพยายามถ่ายทอดโดยรักษาอรรถรสเหล่านี้ไว้ด้วยแต่เมื่อภาษาต้นฉบับมีลักษณะเฉพาะที่ภาษาไทยไม่มี ผู้แปลจะทำอย่างไรจึงจะสามารถแปลสิ่งเหล่านี้ออกมารูปแบบภาษาไทยที่มีสีสันและรูปทรงที่หลากหลายเดิม ปัญหานี้จะแก้ได้ส่วนหนึ่งก็ต่อเมื่อผู้แปลมีความรู้อย่างลึกซึ้งทั้งภาษาต้นฉบับและภาษาที่จะถ่ายทอด เพื่อที่จะตีความหมายในภาษาต้นฉบับให้ถูกต้องก่อนแปล และเมื่อลงมือแปลก็จะได้ถ่ายทอดออกมารูปแบบภาษาที่สัลสลายลงมา

ในภาษาตัวตนที่เขียนภาษาฝรั่งเศส และภาษาตัวตนของเข่นภาษาไทยนั้น ผู้อ่านคงยอมรับว่า มีลักษณะทางไวยากรณ์หลายอย่างที่ไม่เหมือนกัน และในบางครั้งก็นำมาเปรียบเทียบกันไม่ได้ความจริง (faits) หรือเหตุการณ์อย่างเดียวกัน เมื่อคนฝรั่งเศสนำมาเล่าอาจจะไม่เหมือนกับคนไทยเล่า วิธีการ

* อาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามลำดับ

นำเสนอเหตุการณ์ของเข้าอาจจะต่างไปจากของเรา เนื่องจากแง่มุมที่มองต่างกันเป็นต้นว่าในภาษาฝรั่งเศส โดยทั่วไป ประโยชน์ หนึ่งจะสมบูรณ์เก็ตต่อเมื่อมีสิ่งที่เรียกว่าประชานและกิริยา (ทั้งนี้ไม่รวมถึงประโยชน์คำสั่ง) ซึ่งในภาษาไทยเรา ถึงแม้จะขาดประชานหรือกิริยาให้เห็นชัด เราก็เข้าใจคาม เข่น On frappe à la porte เราอาจจะพูดได้ทั้ง “มีคน叩ะประตู” หรือ “ใคร叩ะประตู”

- Nous sommes samedi aujourd’hui ในภาษาไทยอาจพูดได้โดยไม่ขัดหูว่า “วันนี้วันเสาร์”
- Il y a un livre sur la table “มีหนังสือบนโต๊ะหนึ่งเล่ม”

จะเห็นได้ว่า คนฝรั่งเศสมักจะนำเสนอเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ โดยมีประชานในรูปที่เรียกว่า Sujet pensant¹ ซึ่งรวมถึงประโยชน์ที่นำหน้าด้วย Il, ce ซึ่งทำให้เกิดสำนวนที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการแปลเป็นภาษาไทย เช่น

- Il n'est pas douteux que
- Il n'est pas impossible que
- Il s'agit de
- C'est suffisant de

ในเรื่องที่เกี่ยวกับสรรพนามนั้นก็อาจเป็นบัญหาเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น On เพราะในภาษาไทยเราไม่มีสรรพนามกลางที่ใช้แทนบุรุษใดก็ได้เช่นนี้ On อาจหมายถึง ฉัน ก็ได้ เธอคนเดียวก็ได้ พากเชอ พากท่าน พากเขาหรือพากเรก็ได้ มีผู้แนะนำว่าควรแปลว่า “เรา” เพราะคำว่า “เรา” นี้ ค่อนข้างจะเป็นกลาง ๆ ไม่ชัดเจนจะเป็นผู้ใด เช่นในประโยชน์ว่า On est seul chez les hommes. ในที่นี้ มีความหมายทั่ว ๆ ไป จนแปลว่า “เรา” หรือ “คนเรา” ก็ไม่ขัดหู แต่สมมติว่าในกรณีที่ Pierre แกลัง Anne และ Anne โกรธ Pierre ก็พูดเยาว่า “On est fâché?” ในประโยชน์ทุกคนคงจะเห็นด้วยว่า แปลว่า “เรา” ไม่ได้แล้ว เพราะในที่นี้ On ใช้แทน tu ไม่ได้หมายความถึงคนทั่ว ๆ ไปอย่างในประโยชน์แรก

เมื่อพูดถึง On ก็ต้องพูดถึง Soi เพราะ Soi เป็นตัวเดียวกับ On แต่ใช้ในหน้าที่ต่างกัน บัญหา ก็มีเช่นเดียวกับ On นั้นเอง เช่นในประโยชน์ที่ว่า Ne savoir avec qui parler de ce grand spectacle! Les flots, les roches, les bois, les torrents pour soi seul! (Chateaubriand) ในที่นี้ Soi ก็คือ je นั้นเอง แต่ในขณะเดียวกันก็มีความหมายถึง “คน” โดยทั่ว ๆ ไปด้วย ในการแปลเช่นนี้จะแปลว่าอย่างไร

นอกจากนี้ สรรพนามซึ่งทำหน้าที่เช่นเดียวกับ soi คือ moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles ทั้งหลายเมื่อยูในประโยชน์ที่ต้องการย้ำหรือเน้น ก็ก่อให้เกิดบัญหาเช่นกัน เพราะในภาษาไทยไม่มีรูปประโยชน์เช่นนี้ เช่น

1. Mon amour à moi.
2. Je le lui dis à lui.

ประโยชน์แรกจะแปลว่า “ความรักของฉัน ของฉันแน่ ๆ” ก็คงพังແปร่าง ๆ นอกเสียจากว่าประโยชน์นี้เป็นกิวินพนธ์ ก็อาจจะแปลให้เป็นจังหวะโโนคล้องจองกันไปเลยว่า “ความรักของฉัน ของฉันจริงแท้”

¹ คือสิ่งที่ J.P. VINAY และ J.DARBELNET เรียกว่า “Subjectisme” ใน Stylistique Comparée du Français et de l'Anglais, Méthode de Traduction, Marcel, Didier : Paris, 1977, P. 204.

หรืออะไรก็ว่าไป ส่วนประโยคที่สอง ถ้าจะแปลให้ได้รสมากภาษาไทย เห็นจะต้องแปลเป็นทำนองว่า “ฉันบอกเรื่องนั้นกับเขาแล้ว กับตัวเขาเองที่เดียว” คือ ต้องยาวหน่อยเพื่อให้ได้ความหมายเท่ากับภาษาเดิม (ซึ่งพูดไม่ค่ำ)

ส่วนที่เกี่ยวกับกิริยา จะขอยกตัวอย่าง Verbes Pronominaux ซึ่งทุกคนก็คงทราบดีว่า ในภาษาไทย ไม่มีกิริยาเช่นนี้ ดังเช่นในประโยคว่า “ฉันอาบน้ำ” เราไม่ต้องพูดว่า “ฉันอาบน้ำให้ตัวเอง” ยิ่งไปกว่านี้ Verbes Pronominaux ยังมีที่ใช้ต่างกันไปถึง 4 สถาน กล่าวคือ réfléchi, non-réfléchi, passif และ reciprocque เมื่อกำหนดความหมายของคำว่า “อาบน้ำ” ให้ต้องพิจารณาทางทั้ง 4 สถานที่จะถ่ายทอดความหมาย ออกมากอย่างสละสลวยและได้ความบริบูรณ์ ดังเช่น Les cuisses de grenouilles se mangent avec les doigts par tout le monde. ในที่นี่ se manger เป็นกิริยาในความหมาย Passif ถูกกระทำ ประโยคนี้ เป็นภาษาฝรั่งเศสที่ถูกต้อง แต่ถ้าเราแปลตรง ๆ ตัว คำต่อคำว่า “ขากรดถูกกินด้วยมือโดยคนทุกคน” คงจะ พังๆ เป็นสำวนฝรั่ง เห็นจะต้องพูดให้เป็นไทย ๆ ว่า “ใคร ๆ ก็กินขากรดด้วยมือทั้งนั้น” หรือ “เวลา กินขากรด ใคร ๆ ก็ใช้มือทั้งนั้น” ดังนี้เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า ในสำวนไทย เราแม้จะเอาผู้กระทำการขึ้นต้นประโยค² อันที่จริง ลิ่งที่เรียกว่า voix passif นั้น ของเราก็มี แต่ไม่สามารถเทียบให้ตรงกับของภาษาฝรั่งเศสได้เดียว เราแม้ก็ใช้กิริยา “ถูก” หรือ “โดน” และมักมีความหมายไปในทางที่ไม่ดี กล่าวคือ ผู้ถูกกระทำต้องจำยอม และไม่มีความพอดีในการกระทำนั้น ๆ เช่น “เขากูกูกูกดี” “เขาโดนดี” ส่วนความหมายที่ดี เราแม้ก็ใช้กิริยา “ได้รับ” เช่น “เข้าได้รับเชิญไปงาน” เพราะจะนั่นการถ่ายทอดประโยค Passif นี้ บางที่ผู้แปลก็น่าจะระวัง เป็นต้นว่า “Je suis content d'être invité” น่าจะแปลว่า “เขามีความยินดีที่ได้รับเชิญ” ไม่ใช่ “เขานี่ ความยินดีที่ถูกเชิญ” หรือ “เขามีความยินดีที่โดนเชิญ”

ตัวอย่างประโยคเช่นนี้ยังมีอีก เช่น Ce genre de chose ne se fait pas. ซึ่งถ้าแปลทีอ ๆ ว่า “ของอย่างนี้ไม่ถูกทำหรอก” คงไม่เข้าหูคนไทยนัก อาจเปลี่ยนเป็น “ไม่มีใครเข้าทำอย่างนั้นหรอก”

แต่ก็ยังมีประโยคภาษาไทยที่เอาผู้ถูกกระทำการเป็นประธานได้อย่างถูกต้องและไม่พังขัดหมุน เช่น Le riz cantonnais se mange avec des baguettes — “ข้าวผัดกว้างตุ้งต้องกินด้วยตะเกียง”

Verbes Pronominaux ใน sens passif เช่นนี้ อาจเป็นเพาะภาษาฝรั่งเศส ในบางครั้งเลียง การใช้ voix passif (ในลักษณะเดียวกับภาษาอังกฤษ) คือใช้ V.être + participe passé นอกจากนี้ J.P. Vinay และ J. Darbelnet ยังให้ข้อคิดเกี่ยวกับการใช้กิริยาของภาษาฝรั่งเศสว่า ภาษาฝรั่งเศสมักจะใช้กิริยาที่ควรใช้กับคนมาใช้กับสิ่งไม่มีชีวิต³ ดังเช่น se boire และ se manger ในประโยคดังกล่าว⁴ เข้าใจว่าในภาษาไทยเรามีลักษณะนี้เช่นกัน แต่ไม่ตรงกันที่เดียว เช่น

2. R. GSELL. "Actants, Prédicats et Structure du Thaï", in. Lacitodocuments – Eurosie 2., Laboratoire des Langues et Civilisations à Tradition Orale. LP 3 – 121 du CNRS, Paris : 1979, P. 203.

3.-4. J.P. VINAY และ J. DARBELNET ใน Stylistique Comparée du Français et de l'Anglais, pp. 205 – 207 อ้างแล้ว เรียกลักษณะนี้ว่า "Aimisme" และพูดถึงกิริยาเช่น se boire, se mager ว่าเป็น Le pronominal animé

- Marseille compte une population de près d'un million d'habitants ซึ่งในที่นี่เราคงไม่แปลงไปว่าเมือง Marseille “นับ” พลเมือง
- L'indépendance échappe une définition précise. อีกเช่นกัน เราคงไม่แปลงว่า อิสราภาพ “หนี”

โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับชื่อประเทศ ชื่อเมืองนั้น เราจะพบบ่อยในสำนวนหนังสือพิมพ์ เช่น Le Monde ฉบับวันศุกร์ที่ 20 พฤษภาคม ศกนี้ ในบทบรรณาธิการ มีประไวยาว “Washington a agi avec quelque imprudence en accueillant le souverain iranien Pour le moment, Téhéran vient d'opposer à Washington une nouvelle fin de non – recevoir dont il est difficile d'évaluer les conséquences, alors que l'Iran vit à l'heure du grand deuil Chiite de Moharram”

(ที่ขัดเส้นได้นี้ ผู้เขียนเป็นผู้ขัดเอง)

แต่ว่า แม้ผู้แปลสามารถแปลประโยคหนึ่งได้ทั้งประโยคแล้วก็ตาม การถ่ายทอดความหมาย ก็ยังอาจจะไม่สมบูรณ์ หรืออาจเป็นไปไม่ได้เลย ถ้าไม่มีเนื้อความทั้งหมด (contexte – ซึ่งผู้ร่วมสนทนาก็หนึ่งได้ให้ความรู้ว่ามีการบัญญัติศัพท์คำนี้ว่า “บริบท” “บูริบท” และ “ความแวดล้อม”) ประโยคนั้น ๆ เพียง 2 คำว่า “Partir, moi?” อาจแปลได้หลายประโยค โดยแต่ละประโยคบ่งถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้พูดที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิง ซึ่งเนื้อความที่มาก่อนและหลังเท่านั้นจะช่วยชี้แนะให้

- ถ้าผู้พูดอยู่ในอารมณ์โกรธหรือกำลังดังเละพูดกับตัวเอง – “จะไปดีมั้ยเรา ?”
- ถ้าผู้พูดอยู่ในอารมณ์โกรธหรือถูกสนใจมากและพูดกับคนอื่น – “ฉันนะหรือจะไป ?”
- ถ้าผู้พูดไม่คาดผัน และรุนแรง – “ฉันต้องไปแล้วหรือ ?”

ตัวอย่างอีกด้วยความเรื่อง “Un Coup Dur” (ดูเอกสาร 2 ท้ายบทความ) ในบรรทัดที่ 3 เรากับคำว่า “réalisme” และ “souplesse” ซึ่งคำว่า “réalisme” มีผู้บัญญัติศัพท์ไว้แล้วว่า “อัตถนิยม” หรือ “สารัตถนิยม”* ส่วนคำว่า “souplesse” เราทุกคนคงทราบว่าหมายถึง “สภาพที่โค้งได้ หดได้ ยืดได้ (ทั้งทางกายภาพและทางบัญญา)” แต่ในบทความนี้เราจะแปลทั้งสองคำตามคำแปลนี้ไม่ได้เลย ที่ทราบว่าไม่ได้ กเพระเนื้อความที่มาก่อนและหลังทำให้รู้ว่า ความหมายของคำทั้งสองนี้เป็นอีกเรื่องหนึ่ง สิ่งที่ข่าวขึ้นนี้ต้องการจะบอกก็คือ ลักษณะท่าทีและนโยบายที่ผ่อนปรนของนายพลด้วยันต่อการแก้บัญหาป่าเลสได้น

ความสำคัญของเนื้อความทั้งหมด นอกจากทำให้รู้ว่าประโยคนั้น ๆ อยู่ในสถานการณ์ใดแล้ว ยังทำให้รู้ว่า โครงสร้างผู้พูด พูดกับใคร ซึ่งนำไปสู่บัญหาอีกบัญหาหนึ่ง คือ เรื่องของระดับภาษา (niveaux de langue) เราจะยอมรับกันว่าภาษามีหลายระดับ สำนวนภาษาชาวบ้านเป็นอย่างหนึ่ง สำนวนภาษาหนังสือพิมพ์ เป็นอย่างหนึ่ง ภาษาราชการก็เป็นอีกอย่างหนึ่ง ผู้เขียนขอภาระแสดงระดับภาษาดังนี้⁵

* พจนานุกรมศัพท์บัญญัติ ราชบัณฑิตยสถาน, 25-24 หน้า 59 บัญญัติว่า realism : สัจنيยม (บ.ก.)

⁵ op. cit., p. 34.

กิจกรรมงานประจำปี 2526 เพื่อสมาชิกสมาคมครุภำยฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

“Culture française”

ณ โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย

วันที่ 21–22 มกราคม พ.ศ. 2527

- 1 รับพระราชทานรางวัล
- 2 ทอดพระเนตรกิจกรรมร่วมกับอัครราชทูตฝรั่งเศส
- 3 แบ่งขันพุดนทสนทนา 4 ชุมงาน – หวานชิมอาหารฝรั่งเศส 5 ตอบปัญหาชิงรางวัล
- 6 ประมวลร้องเพลง 7 ภาพวาดชนะการประภาด
- 8 อุปกรณ์การสอน
- 9 อุปกรณ์การสอน
- 10 กิจกรรมบนเวทีจากธรรมศาสตร์
- 11 Jeu de 20 baht & Banco
- 12 ปรึกษา – ตัดสิน
- 13 แบ่งขันเปตอง
- 14 การจัดโต๊ะอาหารแบบฝรั่งเศส
- 15 บอร์ด “Astérix” ของคณะอักษรศาสตร์ทับแก้ว

		tonalité esthétique (ตามลักษณะที่คำนึงถึงความไฟเราะ)	spécialisations fonctionnelles (ตามลักษณะที่คำนึงถึงการใช้ตามอาชีพ)
bon usage (ภาษาที่ต้องกวนไว้ไม่สูง)	langue vuginaire (ภาษาที่ต้องกวนไว้ไม่สูง)	Langue poétique (ร้อยกรอง)	
	langue commune (ภาษาที่ใช้ร่วมกัน)	Langue littéraire (ร้อยแก้ว)	
		Langue écrite (ภาษาเขียน)	administrative – juridique – scientifique etc. (บริหาร) (กฎหมาย) (เชิงวิทยาศาสตร์) ฯลฯ
		langue familière (ภาษาพูดกันเอง)	
		Langue populaire (ภาษาพูดแบบชาวบ้าน)	Jargons (ภาษาพูดที่มีลักษณะทั้งเป็นกันเองและเป็น เชิงวิชาการเฉพาะตัว เช่นที่พูดในกลุ่ม นักศึกษา หรือที่พูดในกลุ่มอาชีพต่าง ๆ)
		argot (ภาษาสแลง)	

ดังเช่น ถ้าจะถ่ายทอดคำกริยา manger ก็น่าจะถ่ายทอดความหมายให้ตรงกับระดับภาษา

- se restaurer (ซึ่งมีความหมายไปในทาง prétentieux) อาจแปลว่า “สวาย”
- manger ก็มีคำไทยให้เลือกแปลหลายคำ ทั้งนี้แล้วแต่เนื้อความ ผู้พูด เช่น อาจแปลได้ว่า “ฉัน” “รับประทาน” “กิน”
 - casser la graine ก็อาจแปลว่า “กิน” ซึ่งภาษาไทยก็ใช้พูดแบบภาษาชาวบ้าน ในหมู่คนสนิทสนมเช่นกัน

- bouffer ซึ่งไม่ค่อยสุภาพ บางทีอาจจะตรงกับ “ขัด”
- faire miam-miam คำนี้เป็นภาษาเด็ก อาจแปลว่า “หมำ” ในภาษาไทย
- devorer คำซึ่งค่อนข้างหยาบเช่นนี้ อาจแปลว่า “แดก” กระมัง?

ทั้งนี้ผู้แปลน่าจะต้องคำนึงถึงวิัฒนาการของภาษาด้วย คำซึ่งเคยเป็นคำหยาบหรือคำสแลง ในตอนนี้ อาจจะกลายเป็นคำสุภาพที่ใช้กันทั่วไปอีก 20 ปีข้างหน้า (หรืออาจจะเป็นคำที่ไม่มีใครเข้าใจ เลยก็ได้)

ในประโยคที่ว่า “Où vas-tu?” ก็อาจแปลได้ว่า “เชอไบ/ไทนนะ” “เชอไบ/ไทนจี๊” “แก ไบ/ไทนะ” สรรพนามและคำลงท้ายต่าง ๆ นี้บ่งบอกถึงระดับของภาษา ถ้าเรารู้ว่าประโยคนี้ต่อจาก คนหนึ่งเป็นผู้พูด พูดกับผู้ต้องหาลักษณะย เราก็ทราบว่าเป็นภาษาระดับใด ดังนี้เป็นต้น นอกจาก การที่เรารู้ว่าต้นฉบับเป็นต้นฉบับประเภทใด ก็ทำให้เลือกระดับของภาษาที่จะถ่ายทอดออกมากได้ เช่น

ถ้าเป็นหนังสือวิชาการหรือใช้สำนวนภาษาชาวบ้าน เรายังไม่ถ่ายทอดออกมายเป็นสำนวนภาษาชาวบ้าน ดังนี้เป็นต้น

ในการถ่ายทอดระหว่างภาษาฝรั่งเศสและภาษาไทยนั้น ปอยครั้งที่ผู้แปลต้องพบกับความจำเป็นในการคัดค่าว่าความรู้เกี่ยวกับภูมิหลังที่ต่างกัน เช่น ความรู้ทางวัฒนธรรม, ประวัติศาสตร์, ศิลปะ, การเมือง ฯลฯ การแปลวรรณกรรมหรือข้อเขียนทั่วๆไปของชาวตะวันตก ความรู้ทางด้านเทพกรณัม (mythologie) และคริสตศาสนาเมื่อบาทอยู่มาก ทั้งนี้ เพราะอิทธิพลจากอารยธรรมกรีก-โรมัน และคัมภีร์ใบเบิล เป็นต้นว่าการแปลความเรียงของกามุส เรื่อง “Le Mythe de Sisyphe” ซึ่งเป็นหัวใจในการที่จะเข้าใจความคิดของกามุส ผู้แปลนำจะมีความรู้ทางเทพกรณัมว่าคือใคร เพื่อให้เข้าใจว่าเหตุใดกามุสจึงเลือก Sisyphe เป็น *héros absurde* ของเข้า กามุสเปรียบชีวิตการรวมของ Sisyphe เช่นเดียว กับชีวิตการรวมของกรรมการ เมื่อจาก Sisyphe ถูกบรรดาเทพเจ้าสาปให้กลับก้อนหินขึ้นไปบนยอดเขา และก้อนหินก็ตกลงมาใหม่ Sisyphe กลับขึ้นไปใหม่ ก้อนหินก็ตกลงมาใหม่ เป็นเช่นนี้ไปตลอดกาลป่าชาติ

และคงเป็นที่ทราบกันว่า ถ้าจะอ่านงานของนักเขียนตะวันตกให้เข้าใจดี ก็ต้องรู้และเข้าใจ ความคิดความรู้สึก ความเชื่อ ไม่ว่าจะเป็นด้านดีหรือไม่ดี เกี่ยวกับคริสตศาสนาของนักเขียนผู้นั้น หรือ ของยุคคนนั้นๆ ด้วย ความเข้าใจเรื่องสัญลักษณ์ที่เกี่ยวกับความเชื่อในคริสตศาสนา ก็เป็นเรื่องสำคัญ ดังเช่น การบินของนา góya อีกด้วยเป็นสัญลักษณ์ของไม้กางเขนซึ่ง Paul Claudel (นักเขียนฝรั่งเศส—ศตวรรษที่ 20) ใช้ในบทละครเรื่อง “L'Annonce Faite à Marie”

ไม่เพียงแต่งานวรรณกรรมเท่านั้น สำหรับการถ่ายทอดงานอื่นๆ ดังเช่นบทความเรื่อง “Un Coup Dur” นี้ (ดูเอกสาร 2 ท้ายบทความ) ถ้าเข้าใจภูมิหลังก็จะช่วยได้ไม่น้อย เช่น ความรู้ทางประวัติศาสตร์ของการตั้งประเทศอิสราเอลตั้งแต่สมัยหลังสงครามโลกครั้งที่สอง และการที่อิสราเอลไปยึดครองดินแดนที่ได้มาจากสงคราม 6 วัน ซึ่งก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มประเทศอาหรับและอิสราเอลก็จะทำให้ตีความหมายของบทความได้ดีขึ้น

บางครั้ง ความรู้ทางภูมิหลังก็ทำให้เข้าใจเรื่องของสำนวนในส่วนที่เป็นเอกพักษ์ คำพังเพย สุภาษิต และอุปมาด้วย อาจกล่าวได้ว่า สิ่งที่ทำให้สำนวนในภาษาหนึ่งดีต่อไปจากอีกภาษาหนึ่ง คือ ภูมิหลังโลกธรรมค์ (vision du monde) วิธีการคิด (mentalité) ที่ต่างกัน ในที่นี้ผู้เขียนมิได้มีเจตนาจะเสนอ รายการเปรียบเทียบว่าสำนวนภาษาฝรั่งเศสนี้ต้องแปลเป็นภาษาไทยอย่างนี้ๆ แต่จะขอกล่าวเป็นเชิงสังเกต เกี่ยวกับการถ่ายทอดสำนวน จากประสบการณ์ อ่านหนังสือแปลในประเทศเรา ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่า มีการแปลเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. แปลแบบคำต่อคำ เช่น
 - Ces livres se vendent comme des petits pains.
 - “หนังสือพอกันนี้ขายดีรากับขนมปัง”
 - Il est gourmand comme une chatte.⁶
 - “ขาตุกกะละยังกับแมว”

6. สำนวนนี้ THEROND, M. ใช้ใน Du tac au tac, formules, reflexes et images de la conversation française actuelle. Didier, Paris, 1955 ตรงกับ Dictionnaire français – anglais de locutions et expressions verbales, Laroussse, Paris, 1973 และใน Le Petit Robert (1978) ใช้ “comme un chat”

– Ils se ressemblent comme deux gouttes d'eau.

“เข้าเมื่อนกันรากับหยดน้ำสองหยด”

– J'ai l'estomac dans les talons.

“ฉันหิวจนกระเพาะหล่นไปอยู่ที่ส้นเท้า”

– J'ai une faim de loup.

“ฉันหิวราวกับหมาป่าหิว”

2. แปลโดยหาสำนวนเทียบเท่า เช่น ประโคนต่าง ๆ ในข้อแรก อาจแปลเป็น “หนังสือพวงนี้ขายดีรากับเน้นเท่านั้น” “เข้าตะกละราวดูซอก” “เข้าเมื่อนกันรากับแกะ” “ฉันหิวจนใส่แขวน” “ฉันหิวจนห้องกิ่ว”

3. แปลตรงตามตัว แล้วมีเชิงอรรถมากขึ้นโดยความเพิ่มให้ผู้อ่านเข้าใจ โดยเฉพาะในกรณีที่สำนวนนั้น ๆ ประกอบด้วยคำที่เป็น mot-clé คือ เป็นคำสำคัญสำหรับเข้าใจเรื่องราว เช่น

– Elle s' est mise à pleurer comme une Madeleine.

“ยายคนนี้ร้องไห้รากับมากเดอແລນ” – แล้วอธิบายว่ามาเดอແລນ คือ โซเกนที่ร้องไห้มื่อพระเยซูแสดงความเข้าใจและให้อภัยต่อความผิด

– Vous êtes gras comme un moine.

“คุณนี้อ้วนรากับพระ” – แล้วอธิบายความเพิ่มว่าพระในสมัยหนึ่ง เป็นที่รู้กันว่าอยู่ดีกินดีจนอ้วนหัว

– หรือสำนวนว่า en temps de vaches maigres ถ้าจะแปลตรงตัวคำต่อคำ แทนแปลว่า “ช้าวากหmag隋” คงต้องใส่เชิงอรรถเล่าเรื่องในพระคัมภีร์ใบเบิล (ตอนเก่า) เมื่อโจเซฟทำนายฝันให้ฟาร์ห์ซึ่งฝันเห็นวัวอ้วน 7 ปี และวัวผอม 7 ปี

การแปลในลักษณะต่าง ๆ นี้ย่อมมีข้อดี ข้อเสียอยู่ในตัว ในแบบแรก ผู้อ่านอาจจะอ่านแล้วขัดข้องก็จะได้รู้โลกธรรมน์ ความคิดที่อยู่เบื้องหลังสำนวนนั้น ๆ (เช่นเดียวกับแบบที่สอง) ผู้อ่านจะทราบว่า ในสถานการณ์เช่นนั้น ๆ ชาวฝรั่งเศสพูดอย่างไร ซึ่งผู้แปลอาจต้องเลือกแปลดังนี้ เพื่อรักษาบรรยายกาศของเรื่องก็ได้ ดังเช่นการแปลวรรณกรรม existentialisme ในขณะนี้ ถ้าแปลแบบที่สอง ก็จะได้สำนวนเป็นไทย ๆ พังรึ่นหูดีแต่ขาดบรรยายกาศ

แต่การแปลในลักษณะแรกนี้ ผู้เขียนคิดว่ามีข้อจำกัด บางสำนวน ถ้าแปลตรงตัว ผู้อ่านอาจไม่เข้าใจอะไรเลย (เพราะเท่ากับว่าผู้แปลไม่ได้ถ่ายทอดโลกธรรมน์ที่ต่างกันออกมาน) เป็นต้นว่า

– Il a cassé sa pipe. “เข้าทำกล่องยาสูบของเขาแตก” คงต้องแปลเป็น “เข้ายาย”

– déménager à la cloche de bois “ย้ายบ้านแบบบะระซังไน” ผู้อ่านคงไม่เข้าใจว่าหมายถึงย้ายบ้านอย่างเงียบกริบ

– couper les cheveux en quatre ถ้าแปลว่า “แบ่งเส้นผมออกเป็นสี่ส่วน” ก็ไม่ทราบว่ามีผู้อ่านสักกี่คนที่จะเข้าใจ

นอกจากนี้ ในการแปลคำพังเพยและสุภาษิต มีข้อนำสังเกตอยู่ว่า คำพังเพยและสุภาษิตเป็นลักษณะเฉพาะของภาษาอีกลักษณะหนึ่ง ซึ่งความไฟแรงของเสียง สัมผัสนอก สัมผัสใน จังหวะ และความกระชับของประโยค มีความสำคัญอยู่มากที่ทำให้คำพังเพยและสุภาษิตเป็นที่ติดปากติดใจของผู้ใช้ภาษา การถ่ายทอดความหมายให้ครบถ้วนพร้อมกับการรักษาลักษณะกวินพนธ์ (*fonction poétique*) ไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะลักษณะกวินพนธ์ที่ปรากฏในคำพังเพยและสุภาษิตของแต่ละภาษา ใช่ว่าจะมีเหมือนกัน ในทุกภาษา เช่น

- Si jeunesse savait, si vieillesse pouvait.
- C'est le ton qui fait la chanson.
- Ce qui est fait, est fait.

ทั้งนี้ บางครั้ง ก็มีสุภาษิตคล้าย ๆ กันอยู่แล้ว เช่น

- รักวัวให้ผู้กรากูกให้ดี	- Qui aime bien, châtie bien.
- ลูกไม่หล่นไม่ไกลต้น	- Tel père, tel fils.

ลักษณะเฉพาะตัว หรือจำนวนของผู้พูด ผู้เขียนแต่ละคนก็เป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนและมีข้อจำกัด ในการถ่ายทอด ผู้พูดหรือผู้เขียนแต่ละคนต่างมีจำนวน มีวิธีของตนเองในการถ่ายทอดความคิดของเข้า ออกมานเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน ให้ผู้อื่นเข้าใจ วิธีการนั้นอาจจะมีชีวิตชีวา หรูหรา หรือ เบี่ยงเบ้าก็ได้ ขณะเดียวกัน ผู้แปลแต่ละคนก็มีวิธีการของตนเองในการตีความ แล้วจึงถ่ายทอดความในต้นฉบับออก มาเป็นภาษาจำนวนของผู้แปลอีกรั้ง

ขอยกตัวอย่างการแปลงาน (ดูเอกสาร 1 ท้ายบทความ) ซึ่งคัดมาจากบันทึกของชาโตบริยอง (ซึ่งเป็นทั้งนักการเมือง ทูตและนักเขียนของฝรั่งเศสในช่วงศตวรรษที่ 19) เกี่ยวกับการล่าทัพของโนเปเลียน ออกจากรัสเซีย จำนวนแปลที่ยกมาเป็นของญี่ปุ่น—และญี่ปุ่นtranslate หนักดีว่ายอมมีที่พิดพลด แต่ญี่ปุ่น ลองแปลมาเพื่อชี้ให้เห็นอุปสรรคในการถ่ายทอดจำนวน ซึ่งเกิดทั้งจากลักษณะโครงสร้าง—จำนวนภาษา ฝรั่งเศสและจากลักษณะจำนวนของชาโตบริยองเอง

เป็นต้นว่า คำต่าง ๆ ที่นักเขียนผู้นี้เลือกใช้บรรยายให้เกิดภาพความหนาوانหากูณ ซึ่งไม่มีใน ประเทศไทย คำว่า violâtre ต้องเลือกแปลว่า “เขียว” แทน “ม่วง” คำว่า raidis, givre se hérissent ฯลฯ นั้นไม่สามารถถ่ายทอดเป็นภาษาไทยด้วยคำ ๆ เดียวดังเช่นในภาษาตันฉบับ และแม้ว่าใช้คำหลาย ๆ คำก็ ยังเก็บความหมายได้ไม่ครบ ให้ภาพจนได้ไม่เท่า

เครื่องหมายวรรคตอนซึ่งในภาษาฝรั่งเศสเป็นส่วนหนึ่งของรูปประโยค เป็นสิ่งที่ช่วยบอกความคิด ที่ต่อเนื่องกัน หรือขัดแย้งกันของแต่ละประโยค หรือช่วยให้ความหมายกระจังขึ้น แต่เครื่องหมายวรรคตอน เช่นนี้ไม่มีใช้ในระบบโครงสร้างประโยคของภาษาไทยเรา ผู้เขียนนิดว่าในบางครั้งเท่านั้น เราอาจหาคำ ต่าง ๆ มาทดแทนได้ เช่นคำว่า “และ” “แล้วแต่” “ก็” ฯลฯ แต่บางครั้งก็ต้องลงทะเบียนนั้นแลຍ เช่น ในประโยคแรก เครื่องหมาย : ซึ่งชื่อมโยงความระหว่างการที่อุณหภูมิลดลงต่ำ กับการที่ทุกสิ่งจะหายไป ได้ “ความขาวทั่วไป” (ทั้งนี้ถ้าแปลตรง ๆ ตัว)

สิ่งสุดท้ายซึ่งผู้เขียนไม่สามารถหาสิ่งทดแทนได้ดีเลย คือ การเล่นกาล (*le jeu de temps*) ในเรื่องการถ่ายทอดจากรัศมีนี้ ถ้าผู้อ่านได้อ่านเรื่องราวก่อนตอนที่คัดมาນี้ จะเห็นว่าเนื้อเรื่องดำเนินไปใน passé simple หรือ imparfait หรือ passé composé และแต่กรณ์ แต่เมื่อมาถึงตอนบรรยายเกี่ยวกับความหนาที่ทหารต้องเผชิญ ชาโตบริยองกลับเลือกใช้ présent ทั้งที่เป็นการเล่าถึงอดีต ราวกับจะให้ผู้อ่านมีความรู้สึกและมีประสบการณ์ร่วมไปกับทหารเหล่านี้ ชาโตบริยองกลับมาใช้ imparfait ใหม่มื่อจบการบรรยายดังกล่าวแล้ว เหตุผลอีกประการหนึ่ง อาจจะเพื่อหลอกเลี้ยงความซ้ำซาก จำเจ(monotone) ในการใช้ temps passé ซึ่งในขณะเดียวกันผลที่ได้ก็คือ ทำให้ภาพพจน์ของเหตุการณ์ซึ่งที่ใช้ présent เด่นชัดขึ้นทันทีในความคิดของผู้อ่าน

ความแตกต่างระหว่าง passé simple, imparfait และ passé composé ก็เป็นเรื่องที่คงจะถ่ายทอดเป็นภาษาไทยได้ยากมาก โดยเฉพาะเมื่อเป็นสิ่งที่ผู้เขียนแต่ละคนใช้เพื่อช่วยเน้นหรือส่งความคิดความหมายของเขาต่อผู้อ่าน ถ้าผู้อ่านดูบทความและการแปล “*Un Coup Dur*” ประกอบ คงเห็นชัดขึ้น ผู้เขียนขออนุญาตยกความเห็นของ คุณสุภารรณ์ อาภาวัชรุต์ มาเพิ่มเติมให้ชัดเจนขึ้นดังนี้ “การใช้ temps ในภาษาฝรั่งเศส พุดจำกัดลงไปในชั้นแรกนี้ก่อนว่า temps ในหนังสือพิมพ์ทำไม่ใน *Le Monde* ใช้ temps passé composé มากกว่า temps อื่น สถาบันด้วย présent ทั้ง ๆ ที่หนังสือพิมพ์ *Le Monde* น่าจะใช้ temps passé simple เพราะคนอ่านอยู่ในระดับ “บัญญาชน” และทำไม่ *L'Equipe* หนังสือประเภทกีฬาใช้ temps passé simple เป็นส่วนใหญ่—หรือแม้แต่ temps ที่ใช้ในแนวโน้ม บางที่ใช้ imparfait ไปเกือบครึ่งหน้าแล้วมี temps passé simple โผล่ขึ้นมา—ถ้าจะแปลไปโดยไม่คำนึงถึงค่าของ temps (ซึ่งต่างไปจากที่เขียนไว้ในไวยากรณ์เบื้องต้น) ก็คงจะแปลได้แต่เอกสารของอย่างเดียว และถ้าผู้แปลไม่มีความรู้เรื่องการใช้ temps แต่ละ temps ก็คิดว่าผู้อ่านคงจะได้อ่านฉบับแปลที่ยังขาดอะไรไปบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแปลวนนิยาย”

ดังนั้นในการถ่ายทอดสำนวน ผู้อ่านคงเห็นว่า บัญญาเกิดขึ้นสองระดับ ระดับหนึ่ง ผู้แปลต้องตีความหมายของ “สาร” ที่ผู้พูด ผู้เขียน แต่ละคนต้องการจะ “สื่อ” และบังต้องถ่ายทอดลักษณะที่ผู้พูด ผู้เขียน แต่ละคนใช้ “สื่อ” อีกด้วย ซึ่งทั้งสองระดับนี้ ผู้แปลมีข้อจำกัดในการถ่ายทอด

นอกจากนี้ เราคงไม่ปฏิเสธว่า ประโยชน์ ฯ หนึ่งผู้แปลแต่ละคนอาจจะตีความ—ใช้ภาษาต่างกันไป ก็ได้ ทั้งนี้ ย่อมขึ้นอยู่กับความคิด จุดยืน และจุดมุ่งหมายของผู้แปลด้วยว่า จะแปลเพื่อใคร เพื่ออะไร จากจุดนี้อาจก่อให้เกิดบัญญา เช่น ความเป็นกลางของผู้แปลอยู่ที่ใด ในการตีความหมายต้นฉบับ ผู้แปลใส่ความคิดของตัวเองลงไปด้วยหรือไม่ อย่างไร

ผู้เขียนเห็นจะต้องจบบทความนี้ตรงที่ว่า สิ่งที่ผู้อ่านควรคำนึงถึง เมื่ออ่านหนังสือแปล คือ นอกจากจะมีสำนวนของนักเขียนแต่ละคนแล้ว ยังมีสำนวนของนักแปลแต่ละคนด้วย ในภาษาอิตาเลียนมีคำกล่าวว่า “*TRADUTTORE, TRADITORE*” ซึ่งแปลเป็นภาษาฝรั่งเศสได้ว่า “*Traduire, C'est trahir*” ก็คงขึ้นอยู่กับนักเขียนแต่ละคนว่าจะ “*trahir*” ได้น้อยที่สุดอย่างไร

ເອກສາຣ 1 LA RETRAITE DE RUSSIE

Le 6 novembre (1812) le thermomètre descendit à 18° au dessous de zéro : tout disparaît sous la blancheur universelle. Les soldats sans chaussures sentent leurs pieds mourir; leurs doigts violâtres et raidis laissent échapper le mousquet dont le toucher brûle; leurs cheveux se hérissent de givre, leurs barbes de leur haleine congelée; leurs méchants habits deviennent une casque de verglas. Ils tombent, la neige les couvre; ils forment sur le sol de petits sillons de tombeaux..... Des corbeaux et des meutes de chiens blancs sans maîtres suivaient à distance cette retraite de cadavres.

Chateaubriand. — Mémoires d'Outre – Tombe,
Tome II, pp. 204 – 205, (Livre de poche, 1973.)

ການລ່າທັບຈາກຮັສເຊີຍ

ວັນທີ 6 ພຸດສະພາກຍັນ (ພ.ສ. 2365) ອຸດທະນູມີລດລົງເໜືອ -18 ອົງຄາ ຖຸກສິ່ງຈົມຫາຍໄປກາຍໃຕ້ທີມະຂາວໂພລນ ບຣດາທ່າທໍາທີ່ໄມ້ມີຮອງທັງສັກວ່າເທົ່າໜາວ່າຈານຕາຍດ້ານ ມີເຂົ້າວົກລໍາແລະແຈ້ງທີ່ອຈນໄມ້ສາມາຮັດ ຕີ້ປັນອູ້ງໄດ້ ເສັ້ນແມກເກັນເປັນແຜນນ້ຳແຈ້ງ ແລະ ໄອນ້າຈາກລາມຫາຍໃຈແຈ້ງຕົວອູ້ງຕາມໝວດເຄຣາ ແມ່ແຕ່ເສື່ອຜ້າໝູ້ກຸມອມຂອງເຂົ້າກົດລາຍເປັນເສື້ອເກຣະທີ່ທຳມາຈາກນ້ຳແຈ້ງ ຜູ້ທີ່ລັມລົງໄປກົງຍາກທີ່ຈະລູກໜຶ່ນໄດ້ອັກ ເພຣະທີມະທີ່ຕົກໜັກຈະຝັງຮ່າງຂອງເຂົ້າຍ່າງຮວດເຮົວ ໃຫ້ກລາຍເປັນຫລຸມຄພເຮົາຍຮາຍຕລອດທາງທີ່ກອງທັບເດີນຝ່ານໄປ ຜູ້ກາແລະຜູ້ສຸນຂພເນຈຣສີຂາວຕິດຕາມການລ່າທັບອອງໜາກສົພທີ່ເດີນໄດ້ນີ້ມາຫ່າງ ຈຸ

ເອກສາຣ 2 UN COUP DUR

La démission du général Dayan constitue un coup dur à la fois pour le gouvernement de H. Begin et pour les puissances étrangères qui misaient sur le "réalisme" et la "souplesse" de l'ancien chef de la diplomatie israélienne pour favoriser le règlement du problème palestinien.

En fait, la politique de M. Begin à l'égard des territoires occupés est assaillie de divers côtés. Ce lundi 22 octobre, la Cour suprême a infligé au chef du gouvernement un désaveu de taille en décrétant que la colonie juive d'Eilon – Moreh, implantée près de Naplouse, n'était pas essentielle à la sécurité de l'état d'Israël et devait dès lors être démantelé dans les trente prochains jours. Hier, le ministre égyptien pour les affaires étrangères, M. Boutros Ghali, déclarait que les divergences entre le Caire et Jérusalem concernant l'avenir palestinien étaient "fondamentales et profondes". Il y a quelques jours, l'ambassadeur américain pour le Proche – Orient, M. Robert Strauss, exprimait son pessimisme en soutenant qu'il estimait "peu probable" une issue favorable aux négociations égypto – israéliennes avant fin mai 1980.

(Le Monde, mardi 23 octobre 1979)
(extrait du bulletin de l'étranger)

“ความหนักอกหนักใจ”

จำนวนแปลที่ 1

การลาออกจากนายพลด้วยได้ก่อให้เกิดความหนักอกหนักใจต่อทั้งมหาอำนาจต่างชาติ และรัฐบาลของนายเบกินด้วยในเวลาเดียวกัน มหาอำนาจเหล่านั้นต่างก็ถือหาง “การนิยมความเป็นจริงเป็นจัง” และ “ความนุ่มนวล” ของรัฐมนตรีต่างประเทศอิสราเอลผู้นี้ในอันที่จะอื้อเพื่อต่อการจัดการบัญชาป่าเลสไตน์

ตามความเป็นจริงแล้ว นโยบายของนายเบกินในส่วนที่เกี่ยวกับดินแดนที่ถูกยึดครอง ถูกโจมตีจากหลาย ๆ ฝ่าย เมื่อวันจันทร์ที่ 22 ตุลาคมนี้ ศาลสูงได้พิจารณาแก้ไขคำพิพากษาโดยตัดสินว่า นิติมของชาวเยว่ที่皂ลง—โมเรห์ซึ่งอยู่ใกล้กับนาปาลุสไม่ได้มีความสำคัญต่อสวัสดิภาพของรัฐอิสราเอล และนิติมแห่งนี้จะต้องถูกรื้อถอนภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ศาลสูงตัดสินเป็นผลแล้ว เมื่อวานนี้ นายบูโตรส—กาลี รัฐมนตรีต่างประเทศของอียิปต์ ได้ประกาศว่าความไม่สงบอยู่กันระหว่างไคโร และเยรูซาลีมในเรื่องอนาคตของป่าเลสไตน์นั้น มีลักษณะที่เป็น “พื้นฐานและลึกซึ้ง” เมื่อไม่กี่วันมาแล้ว นายโรเบิร์ต สเตรลล์ ทูตอเมริกาประจำตะวันออกกลาง ได้แสดงความวิตกกังวล โดยยืนยันว่า เขาคาดหวังว่าหนทางออกที่อื้ออำนวยต่อการเจรจาระหว่างอียิปต์และอิสราเอลก่อนปลายเดือนพฤษภาคม 2523 “มีโอกาสที่จะเป็นไปได้น้อยเหลือเกิน”

จำนวนแปลที่ 2

การลาออกจากพลเอกด้วยก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรง ทั้งต่อรัฐบาลของนายเบกิน และต่อประเทศมหาอำนาจ ซึ่งทั้งสองฝ่ายต่างก็ระบุนักว่า อดีต.rัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศเป็นบุคคลที่ “คำนึงถึงความเป็นจริง” และ “รู้จักผ่อนสนับสนุนเยาว์” ในการแก้บัญชาป่าเลสไตน์

นโยบายของนายเบกินที่มีต่อ din แคนที่ถูกยึดครอง ได้ถูกโจมตีจากหลายฝ่าย ในวันจันทร์ที่ 22 ตุลาคม ศาลสูงสุดได้นำคับให้หัวหน้าคณะกรรมการถูกกล่าวหาว่าอาณานิคมยิวที่皂ลง—โมเรห์ ซึ่งชาวอิสราเอลได้เข้าไปตั้งถิ่นฐานอยู่ใกล้เมืองนาปาลุสนั้น มีได้ถือว่ามีความสำคัญต่อความมั่นคงของรัฐอิสราเอล ฉะนั้นให้ยกเลิกกฎหมายนี้ภายใน 30 วัน เมื่อวานนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศของอียิปต์ นายบูโตรส—กาลี ได้แจ้งว่า ข้อขัดแย้งระหว่างไคโรและเยรูซาลีมที่เกี่ยวกับอนาคตของชาบป่าเลสไตน์เป็นข้อขัดแย้งที่ยังเป็น “บัญชาหนักและแก้ยาก” เมื่อสองสามวันมาแล้ว เอกอัครราชทูตอเมริกันประจำตะวันออกกลาง คือ นายโรเบิร์ต สเตรลล์ ได้แสดงทัศนคติที่มีแนวโน้มไปในทางที่ไม่ดี โดยให้ข้อสังเกตว่า มีความเป็นไปได้น้อยที่การเจรจาระหว่างอียิปต์และอิสราเอลจะได้ผลเป็นที่น่าพอใจก่อนเดือนพฤษภาคม 1980

บรรณานุกรม

1. GSELL, R. "Actants, prédicats et structure, du thai" in., LACITO – documents, Eurasie 2, **Relations Prédicat – actant(s) dans des langues les types divers.**, publié avec le concours du Laboratoire de langues et civilisations à tradition orale. LP 3 – 121 du CNRS, Paris, 1979.
2. THEROND, Maurice. **Du tac au tac, formules, reflexes et Images de la conversation française actuelle.**, Marcel Didier, Paris, 1955.
3. VINAY, J.P. & DARBELNET J. **Stylistique comparée du français et de l'anglais, méthode de traduction.**, Harcel Didier, Paris, 1977.

อกินันทนาการ

IATA COFFEE SHOP & RESTAURANT

PATA COFFEE SHOP & RESTAURANT

อาหารจีนระดับคลาสสิก

รสชาดที่ชวนลิ้มลอง

สยามสแควร์ ซอย 4 และซอย 3 โทร. 252-6514, 252-8800, 252-0236

สำนวนไทยกับสำนวนฝรั่งเศส : เปรียบเทียบด้านภาษาและความหมาย

เพ็ญศิริ เจริญพจน์* ● Gilles Delouche*

เราเคยคิดอยู่เสมอ “สำนวน” เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละภาษาและสามารถจะเข้าใจได้ในระหว่างผู้ที่มีภาษาและขนบธรรมเนียมประเพณีร่วมกันเท่านั้น ต่อเมื่อผู้เขียนได้ศึกษาสำนวนฝรั่งเศส และลองเปรียบเทียบดูกับสำนวนไทย จึงเกิดความคิดว่าการสรุปดังกล่าวข้างต้นยังไม่ถูกต้องนัก เพราะมีสำนวนฝรั่งเศสจำนวนไม่น้อยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับสำนวนไทย สำนวนเหล่านี้อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท โดยยึดสำนวนไทยเป็นหลักในการเปรียบเทียบ ประเภทแรกได้แก่ สำนวนที่พ้องกันทั้งความหมายและภาษา พจน์ เช่น Avoir les mains liées (มัดมือซาก) Etre né d'hier (เด็กเมื่อวานนี้) Feu de paille (ไฟไหม้ฟาง) เหตุที่เป็นเช่นนี้ ก็เพราะมนุษย์ ไม่ว่าชาติใดภาษาใด ย่อมมีลักษณะพื้นฐานในชีวิต ร่วมกัน มีสัญชาติญาณตลอดจนการแสดงออก ใกล้เคียงกัน หรือมีการถ่ายทอดทางภาษา เมื่อเริ่มมีการติดต่อกัน แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตว่า สำนวนประเภทแรกนี้ยังมีจำนวนน้อยกว่าประเภทที่สอง ซึ่งมีความหมายเหมือนกับสำนวนไทย แต่ใช้ภาษาพจน์คนละอย่างและบางครั้งต้องอธิบายที่มาของภาษาพจน์เหล่านี้เสียก่อน จึงจะเข้าใจได้ สำนวนเหล่านี้ได้แก่ Vie de patachon (หัวหมกันชีวิต) Tourner autour du pot (ชักแม่น้ำทั้งห้า) Tomber de Charybde en Scylla (หนีเสือปะระเข้) การที่สำนวนประเภทหลังนี้มีอยู่เป็นจำนวนมาก ก็ เพราะแต่ละภาษามีแนวโน้มที่จะยกภาษาชีวิตประ-

จำวันและเหตุการณ์ใกล้ตัวขึ้นมาเปรียบเทียบ ฉะนั้นภาษาพจน์ที่นำมาใช้จึงต่างกันออกไปตาม สภาพธรรมชาติ ศาสนา นิယายปรัมปรา และการ เล่นต่าง ๆ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละชาติ

สำนวนฝรั่งเศสที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ ได้เลือกมาจากอธิบายเฉพาะที่มีความหมายเหมือน กับสำนวนไทย และยังมีใช้มากในปัจจุบัน ทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน ในการอธิบายจะเรียงตามลำดับอักษร เพื่อความสะดวกในการค้นคว้า สำหรับผู้ที่สนใจ

ประเภทที่ 1 สำนวนที่เหมือนกันทั้งความหมาย และภาษาพจน์

— Ne savoir ni A ni B ตามรูปศัพท์ในภาษาฝรั่งเศส หมายความถึงคนไม่รู้หนังสือ ไม่รู้จักแม้แต่พยัญชนะสองตัวแรก เช่นเดียวกับสำนวนไทย ที่ว่า กอ ข้อ (ก ข) ไม่กระดิกกู แต่สำหรับภาษาฝรั่งเศสนั้น ความหมายบางครั้งเลยไปถึงคนไม่รู้ประสาทก็มี

— Bouc émissaire สำนวนอังกฤษใช้ว่า Scape-goat ตรงกับสำนวนแพะรับบาป ของไทย สำนวนนี้ค่อนข้างจะสมัยใหม่ เข้าใจว่าจะเป็นการ เปลี่ยนแบบภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีต้นกำเนิดมา จากคำกรีกในเบลล์

— Faire venir l'eau à la bouche น้ำลายสอ ทั้งสองภาษาใช้สำนวนเดียวกัน เมื่อกันทั้งรูปคำ และความหมาย

— Etre ravi au septième ciel มีความสุขใน

*อาจารย์คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

สวาร์คชั้นเจ็ด เมื่อกับสำนวนไทยที่ว่า สุข เมื่อได้ชั้นสวาร์ค

— Parler à coeur ouvert สำนวนไทยและฝรั่งเศสตรงกันคือ พูดอย่างเปิดเผย

— Donner un coup d'épée dans l'eau พ้นตาบในน้ำ มีความหมายเช่นเดียวกับ ควรหันหน้า หันสองสำนวนให้ภาพและความหมายคล้ายคลึงกันมาก

— Avoir la bouche cousue ความหมายในภาษาฯ ฝรั่งเศสและไทยตรงกัน คือ เก็บความลับไว้เงียบ เช่นเดียวกับสำนวนไทยที่ว่านี่เมื่อถูกเย็บปาก

— Forcer la main à quelqu'un หมายความว่า บังคับให้ผู้อื่นทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในกรณีที่ถูกบังคับ ใช้ว่า Avoir les mains liées (ถูกมัดมือ) คือ อยู่ในสภาพที่ไม่สามารถจะได้เบ่งหรือต่อสู้ได้ สำนวนไทยใช้ว่า มัดมือชก

— Le couteau sous la gorge มีดอยู่ใต้คอหอย เป็นสำนวน หมายความถึงสภาพที่ถูกบังคับจนช้ำ ให้ทำสิ่งที่ขัดกับความประسنต์ และถ้าไม่ทำจะต้องได้รับอันตราย เช่นเดียวกับสำนวน มีดจ่อคอในภาษาไทย

— N'être pas né d'hier¹ แปลว่า เป็นผู้มีประสบการณ์ ไม่ใช่เด็กอนมือ หรือเด็กเมื่อวานนี้

— Jeter de l'huile sur le feu สำนวนไทยและฝรั่งเศสใช้เมื่อกัน กัน คือ เอาหัวมันไปปะกองไฟ

— Le ménage à trois หมายความถึงชีวิตแต่งงานที่มีบุคคลที่สามเข้ามาเกี่ยวข้อง สำนวนนี้มีใช้ในภาษาอังกฤษและสเปน (The eternal triangle และ el eterno triángulo) ภาษาไทยใช้ว่า รักสามเส้า

— S'abreuver de larmes ร้องไห้เป็นวรรคเป็นเวร บางครั้งใช้ว่า Pleurer à chaude larmes ซึ่งตรง

กับ ร้องไห้น้ำตาเป็นแผ่นเต่า หรือ Pleurer comme une madeleine คือร้องไห้มากเมื่อ Marie-Madeleine เมื่อตอนพระเยซูถูกตรึงกางเขน

— Lécher les bottes, les pieds, le cul,² les genoux à quelqu'un เลียรองเท้า เลียเท้า เลียกัน เลียขา ใช้กับคนที่ชอบประจบสองผล ถึงกับยอมลดตัวเป็นทาสคนอื่น

— N'avoir pas un liard, pas un rouge liard³ ไม่มีเงิน แม้แต่สตางค์เดียว Liard เป็นเงินที่ใช้กันในสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 11 ทำด้วยทองแดง ตั้งชื่อตาม Guigues Liard ผู้ผลิตขึ้นใช้เป็นคนแรก

— En un tour de main (en un tournemain) ชั่วพลิกมือหนเดียว ตรงกับสำนวนชั่วพริบตาเดียว หรือลัดนิ่วมือเดียว ของไทย

— Faire naufrage au port เรือล่มที่ท่า ใช้กับงานที่ประสบความล้มเหลว ในขณะที่ใกล้จะสำเร็จ อยู่แล้ว เมื่อกับ เรือล่มเมื่อจอดนานอดเมื่อแก่ น่าเปลกลิ้งที่ว่าทั้งภาษาไทยและฝรั่งเศสใช้วิธีเปรียบเทียบอย่างเดียวกัน

— Le mur a des oreilles ภาษาไทยและฝรั่งเศสใช้สำนวนเดียวกัน คือ กำแพงมีหูประดุจนี่ของ

— Mener quelqu'un par le nez จูงจมูก สำนวนทั้งสองภาษาเมื่อกันหันหัวไปรู้ปศพท์และใจความ

— Panier Percé กระจาดรัว ใช้ว่าคนสูรุ่ยสูร่าย ได้มาเท่าไหร ก็ใช้หมด เป็นสำนวนประชดประชัน เช่นเดียวกับสำนวนกระเชือกนรัว ในภาษาไทย

— Heureux comme un poisson dans l'eau, ภาษาไทยและฝรั่งเศสใช้เมื่อกัน กัน คือ ดีใจ เมื่อกันปลากระดี่ได้น้ำ

— Prendre racine งอกงาม สำนวนไทยและฝรั่งเศสใช้กับคนที่ชอบนั่งแท่นๆ ไม่ยอมลุกไปไหน หรือไปอยู่ที่ไหนเป็นเวลานาน ทำนอง

2 เป็นภาษาที่ไม่สุภาพ

3 สำนวนภาษาแสลงใช้ว่า Etre fauché มีความหมายอย่างเดียวกัน

¹ บางครั้งใช้ประโยชน์ออกเส้า Etre né d'hier (เกิดเมื่อวันนี้) ภาษาไทยใช้ เด็กเมื่อวานนี้หรือปากยังไม่สิ้นกลืนน้ำนม

เดี่ยว กับตั้งกราก ในภาษาไทย

— Partir (s'en aller) sans tambour ni trompette "ไปอย่างเงียบ ๆ ไม่มีกลอง ไม่มีแตร เดิมเป็นสำนวนที่ใช้ในกองทหาร เมื่อต้องการเคลื่อนย้ายโดยไม่ให้ใครทราบ แต่สำหรับสำนวนไทย กากูจนาคพันธ์¹ อธิบายว่าต้นเหตุของสำนวน ไม่มีปีไม่มีกลอง มาจากการรำลศคร หรือการเล่นกระเบื้องรอง ซึ่งเมื่อจะรำต้องมีปีมีกลองบรรเลงก่อน ดังนั้นอะไรที่เกิดขึ้นเงียบ ๆ เนย ๆ โดยไม่มีเค้ามูล จึงพุดกันเป็นสำนวนว่า ไม่มีปีไม่มีกลอง หรือที่ส่วนมากพูดว่า ไม่มีปีไม่มีชู้ย

— Les raisins sont trop verts อยู่นิดเดินเกินไป เป็นสำนวนล้อเลียนคนที่เมื่อไม่ได้ของที่ตัวต้องการ แล้วกลับติดเทียนของนั้นว่าไม่ดี สำนวนฝรั่งเศสได้มาจากนิทานของ La Fontaine เรื่อง หมาป่า กับอยุ่ สำนวนไทยสมัยใหม่ใช้ว่า อยู่นี่เบรี้ยว ซึ่งเข้าใจว่าได้มาจากการอีสป

— Avoir les yeux plus grands que le ventre ตาใหญ่กว่าท้อง เป็นความเปรียบหมายถึงคนตະกะ กินอาหารเพราะอย่างมากกว่าทิว

ประเภทที่ 2 สำนวนที่เหมือนกันและความหมาย

— Dans la fleur de l'âge สำนวนนี้มีพุดในภาษาญี่ปุ่นเกืนทุกภาษา² หมายความถึงวัยหนุ่มสาวซึ่งเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิต กำลังสดใส เบิกบาน เดิมที่เหมือนดอกไม้ สำนวนไทยที่ตรงกันที่เดียว ไม่มี มีที่ไกลัดดึงคือวัยกำดัด หรือ บนแพะ³ เเดพะคำหลังนี้ภาษาฝรั่งเศสใช้ว่า Un fruit vert (ผลไม่ดิบ) ใช้เปรียบเทียบกับหญุงที่ร่วมเป็นสาว เช่นเดียวกันในภาษาไทย

1 กากูจนาคพันธ์ สำนวนไทย เล่ม 2 หน้า 138

2 ภาษาเยอรมัน in der Blüte der Jahre ภาษาสเปน en la flor su edad

3 กากูจนาคพันธ์ อธิบายว่าสำนวนนี้มาจากผลมะม่วงอ่อน ซึ่งเมื่อเอามาขับจะดังแพะและใช้กินได้

— Voler de ses propres ailes บินด้วยปีกของตัวเอง แปลว่า ช่วยตัวเองได้ โดยไม่ต้องอาศัยคำแนะนำหรือความช่วยเหลือของคนอื่น เมื่อونกับสำนวนไทยที่ว่า หากินด้วยลำแข็ง

— Filer à l'anglaise "ไปแบบอังกฤษ" คือ "ไปไม่ถูก" เป็นการวิจารณ์กิริยาภารายาทของคนอังกฤษว่าชอบจากไปโดยไม่รำลา สำนวนแบบนี้มีมากในภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส¹ เนื่องจากคนทั่งสองชาตินี้ชอบกระบวนการที่ยกันเป็นประจำ ในภาษาไทยก็มีสำนวนทำนองนี้เหมือนกัน โดยมากมักเปรียบเทียบกับนิสัยของคนจีน เช่น เจ็กตั่นไฟ หรือ เจ็กปราศรัย เมื่อคนไทยตีกัน บุลๆ

— Mentir comme un arracheur de dents โกหกเหมือนหมอนพัน ในสมัยก่อน เมื่อมีงานนลลงตามจตุรัสใหญ่ ๆ หมอนพันจะเชิญชวนลูกค้าให้มารอนพันตามวิธีโบราณ โดยโฆษณาชวนเชื่อไว้ก่อนว่าจะไม่มีการเจ็บปวดใด ๆ ทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดมีสำนวนพูดว่า โกหกเหมือนหมอนพัน ในภาษาไทยเราระบุคนที่ชอบแต่งเรื่องหลอกลวง คนอื่นว่า ตอบนกบนเวหา ลื้นตัวดึงใบหู ยกเมฆ หรือ บีบหัวเป็นตัว

— Coeur d'artichaut หัวใจอาร์ติชอต อาร์ติชอต เป็นผักชนิดหนึ่ง เวลาปรับประทานต้องเด็ดออกเป็นกิบิ ฯ และเมื่อแยกจ่ายให้ทุกคน จึงเกิดมีสำนวนล้อเลียนว่า มีหัวใจเหมือนอาร์ติชอต คือ แจกจ่ายความรักให้กับคนหลาย ๆ คน ได้ในเวลาเดียวกัน (Une feuille pour tout le monde) หมายความถึงคนหลายใจ หลายรักนั่นเอง

— Avoir un estomac d'autruche กระเพาะนักษะจอกเทศ เป็นสำนวนที่ใช้ว่าคนกินจุ กินเท่าไหร่ ไม่รู้จักอิ่ม สำนวนไทยใช้ว่า ท้องยุ้งพุงกระสอบ

1 ที่เปรียบเทียบกับคนอเมริกันก็มี เช่น Invitation a l'américine เชิญแบบอเมริกัน คือ เชิญไปทานอาหารด้วยจริง แต่ผู้รับเชิญต้องจ่ายเงินเอง

เหตุที่สำนวนฝรั่งเศสเปรียบเทียบเช่นนี้ ก็ เพราะ
นักกระจอกเทศ เป็นนกที่กินอาหารไม่เลือกหัก
ก้อนกรวด ก้อนหิน เศษไม้ เศษเหล็ก และของ
แข็งๆทุกอย่าง นัยว่าการเตียดสีของของแข็งเหล่านี้
ช่วยทำให้อาหารย่อยเร็วและสะดวกขึ้น

— Mettre des bâtons dans les roues เอาไม่ไป
ขัดล้อ ความหมายเหมือนกับมือไม่พ่ายเอาท่าราน้ำ
คือ ไม่ช่วยทำงานแล้วยังพยายามแกะกะชัดขาวง
ทำให้งานที่กำลังดำเนินไปด้วยดีต้องหยุดชะงักลง
ไทยเปรียบกับเรือ ฝรั่งเศสเปรียบกับรถ ต่างกัน
ไปตามสภาพของประเทศ และเหตุการณ์ในชีวิต
ประจำวัน

— Battre le fer quand il est chaud ตีเหล็กใน
ขณะที่เหล็กยังร้อนอยู่ ไทยเราใช้สำนวนว่า นำ
ขึ้นให้รีบตัก อังกฤษก็มีสำนวนว่า ตากหญ้าเสีย
ในขณะที่มีเดด หั้งสามสำนวนเมื่อความหมายเหมือน
กัน คือ เมื่อมีโอกาสดีที่จะทำอะไรสำเร็จ ต้องรีบ
ทำทันที ไม่ควรรีรอจนเสียงาน

— Mettre la charrue devant les boeufs ตาม
รูปศัพท์แปลว่า สีคันໄได้ไว้ข้างหน้าวัว หมายความ
ถึงการที่ไม่ทำอะไรตามลำดับก่อนหลังเหมือนกับ
ไม่เห็นน้ำดักกระบอก ไม่เห็นกระอกโงกคันธนู
แต่สำนวนไทยมีความหมายใกล้ไปถึงการรีบทำ
ล่วงหน้าไปก่อน โดยที่ยังไม่มีอะไรภายนอกแน่นอน

— Aller cahin—caha¹ ไปอย่างกะโผลกกะเพลก
สำนวนนี้ส่วนใหญ่ใช้กับ Verbe aller หรือ marcher
ถ้าใช้กับการเดินทางแปลว่า เป็นการเดินทางที่
ไม่ร่านเรียบ ค่อนข้างลรวมากกว่าดี ถ้าใช้กับชีวิต
เช่น La vie continue cahin—caha หมายความ
ถึงชีวิตที่ลุ่ม ๆ ตอน ๆ

¹ นักภาษาโบราณเชื่อว่า Cahin—caha มาจากศัพท์ลาติน
qua hinc, qua hac (deçà delà) บ้างก็สนนนิยมฐานว่าเกิด²
จากการเลียนเสียงคำ Cahot (เสียงกระเทือนของรถ
ที่เล่นบนถนนชุบชีบ)

— N'être ni chair ni poisson ไม่ใช่หัวเนื้อทั้งป่า
ถ้าใช้กับคน หมายความถึงคนที่มีนิสัยไม่มั่นคงโลเล
สองฝั่งสองฝ่าย ประเภทเดียวกับไม้หลักปักเดน
ในภาษาไทย ถ้าใช้กับสุนทรพจน์ หมายความ
ถึงสุนทรพจน์ ที่ไม่มีอะไร่น่าสนใจ ไร้สาระ ตรง
กับสำนวน ไม่เป็นโลลีเป็นพาย ในภาษาไทย

— Amateur de chair fraîche เข้าลักษณะ โคล
แกกินหญ้าอ่อน ต่างกันตรงที่ภาษาฝรั่งเศสเปลี่ยน
“หญ้า” เป็น “เนื้อ” เท่านั้นเอง

— Tomber de Charybde en Scylla การีบและ
ซิลล่า เป็นชื่อสัตว์ร้ายในนิยายกรีกโบราณ ประจำ
ช่องแคบ Messine ระหว่างอิตาลีกับซิซิลี เชื่อกัน
ว่าผู้เดินทางในแถบนี้ ถ้ารอดตายจากน้ำการีบ
มาได้ ก็จะต้องมาปะทะโดยทันได้น้ำซิลล่าอีก
สำนวนนี้จึงหมายความถึงการรออดพันจากอันตราย
อย่างหนึ่ง แต่กลับต้องเผชิญกับมีอีกอย่างหนึ่ง ทำ
หนองเดียวกับ หนีเสือประจำเจ้า

— Faire des châteaux en Espagne สร้างปราสาท
ในสเปน สำนวนไทยใช้ว่าสร้างวิมานในอากาศ
ในสมัยครุฑ์ที่ 13 มีสำนวน Faire des châteaux
en Asie เกิดขึ้น แต่ความหมายก็เป็นอย่างเดียวกัน
คือ คิดผันในสิ่งที่เป็นจริงไปไม่ได้ เหตุที่เลือกเปรียบ
เทียบกับสเปนก็เพราะในสมัยกลาง (Moyen Age)
สเปนเป็นประเทศที่มีผู้กล่าวขวัญถึงมากที่สุดใน
Chansons de geste และนานนิยมอื่น ๆ โดยเฉพาะ
เมื่อฝรั่งเศสทำสงครามกับสเปน ชาวฝรั่งเศสไฟแรง
ที่จะได้ชัยชนะและสร้างปราสาทในสเปน จึงกล่าว
ได้ว่า สำนวนนี้มีต้นเดียมาจากประวัติศาสตร์

— Ménager la chèvre et le chou เอาใจหัวใจ
และกระหล่ำปลี เลี้ยงแพะโดยให้กระหล่ำปลีเป็น
อาหาร และในขณะเดียวกันก็ระวังรักษากระ-
หล่ำปลี ไม่ให้แพะกินรวดเดียวหมด สรุปได้ว่า
เอาใจหัวใจและกระหล่ำปลี ไม่ทำอะไรให้เป็นที่
ชู้นีดึงกับหัว 2 ฝ่าย ภาษาไทยใช้ว่า บัวไม่น้ำ
นำไปสู่น้ำ

— Il lui manque un clou เป็นภาษาพูด ตามรูปศัพท์แปลว่า ตะปุขาดไปหนึ่งตัว ตรงกับจำนวนไม่เต็มบท ของไทย

— La poule ne doit pas chanter avant le coq ไก่ตัวเมียต้องขันทีหลังไก่ตัวผู้ หมายความว่าในครอบครัว อำนาจและสิทธิในการปกครองต้องเป็นของผู้ชาย ผู้หญิงเป็นเพียงผู้ตามไม่ใช่ผู้นำ ทำหน่องเดียวกับความเปรียบของไทยที่ว่า สามีเป็นข้างเท้าหน้า ภรรยาเป็นข้างเท้าหลัง เป็นที่น่าสังเกตว่า ในปัจจุบันจำนวนนี้มีใช้น้อยมาก เนื่องจากฐานะของสตรีในสังคมเปลี่ยนไปจากเดิม

— Feignant (paresseux) comme une couleuvre ขี้เกียจเหมือนงู couleuvre สำวนfrêrre เศสเปรียบคนขี้เกียจกับงูชนิดนี้ เพราะเป็นงูที่ไม่ชอบเคลื่อนไหว แต่ชอบนอนผึ่งแడดเป็นประจำ ภาษาไทยใช้ว่า ขี้เกียจลับหลังยาง นอกรากสำวนที่ว่าขี้เกียจแล้วยังมีสำวนสมัยใหม่อีกสำวนหนึ่ง คือ Avoir un poil dans la main ซึ่งแปลว่า ขี้เกียจจนมือขึ้นขัน คล้ายกับสำวนไทยที่ว่าขี้เกียจตัวเป็นตน

— Se trouver entre l'enclume et le marteau อุญะระหว่างทั้งกับช้อน ใช้ในการถีกหินข้างเดียว เป็นศัพท์รู้กัน คนกลางจึงตกอยู่ในฐานะลำบาก อาจจะได้รับอันตรายจากทั้งสองฝ่ายได้ สำวนไทยเรียกสภาพเช่นนี้ว่า อุญะระหว่างขาวย

— Il n'y a plus d'enfants ไม่ใช่เด็กอีกต่อไป หมายความถึงเด็ก แก่แล้ว ที่มีความคิดหรือใช้คำพูดเกินตัว ไม่สมกับวัย

— Sage comme une image เรียบร้อยเหมือนรูปภาพ ในภาษาไทยเราพูดว่า เรียนร้อยราวด้วยผ้าพับไว้ แต่ภาษาfrêrre เศสเปรียบเทียบกับรูปภาพ สำวนนี้มีต้นเดียมาจากการที่ผู้ใหญ่สอนเด็กเล็ก ๆ ที่ซุกซนให้อาอ่าย่างรูปภาพที่นั่งเฉยไม่สนใจ

— Vie de patachon¹ ตามรูปศัพท์หมายความถึงชีวิตคนขับรถม้า ซึ่งไม่เคยอยู่กับที่ เป็นชีวิตที่โผล่โผลและสนุกสนานในเวลาเดียวกันสำวนนี้ใช้เปรียบเทียบกับคนที่ไม่มีระเบียบแบบแผน รักสนุก รักชีวิตเสเพล บางที่ใช้ว่า Mener une vie de bâtons de chaise ทั้งสองสำวนมีความหมายอย่างเดียวกัน หัวอกกันชัด ในภาษาไทย

— Jeter des perles aux pourceaux, aux cochons โยนไข่มุกให้หมู สำวนนี้มีที่ใช้ต่างกัน ถ้าเป็นคำพูด หมายความว่าพูดกับคนโง่ ถึงแม้จะอธิบายอย่างไร แนะนำอย่างไร ก็ไม่ได้ผล เปรียบเหมือนกับ สีซอให้ความฟัง แต่ถ้าใช้กับสิ่งของ หมายความถึงการเอาของมีราคาให้กับคนที่ไม่รู้ค่า ก็เท่ากับเสียงของเปล่า เช่นเดียวกับ ยื่นแก้วให้วานร หรือถิงได้แก้ว

— Avoir du piston (Etre pistonné) เป็นภาษาพูดที่ใช้ในวงงานต่าง ๆ หมายความถึง มีสัน มีสายมิคนในครอบช่วยเหลือ

— Tourner autour du pot วนรอบหม้อเป็นสำวนเปรียบเทียบหมายความถึงการพูดอ้อมค้อม ตรงกับสำวน ขอกแม่น้ำทึ่งห้า บางครั้งภาษาfrêrre เศสใช้สำวนว่า Ne pas y aller par quatre chemins ซึ่งมีความหมายอย่างเดียวกัน ต่างกันตรงที่ประโยคที่สองเป็นรูปปฏิเสธเท่านั้น

— Etre sur le retour² กำลังเดินทางกลับ พังๆ เป็น ๆ คล้ายกับสำวนนากลับบ้านเก่าของไทย แต่ความจริงแล้วไม่เหมือนกันที่เดียว Etre sur le retour หมายความถึงวัยชรา หรือ ไม่โกรตสั่ง ส่วนกลับบ้านเก่า แปลว่าตาย สำวนเปรียบเทียบประเกทกลับบ้านเก่า ภาษาfrêrre เศสใช้หลาย

1 Patache เป็นรถม้าโดยสารแบบโบราณ ภาษาสมัยใหม่หมายถึงรถหัวแลว

2 ความหมายตรงข้ามกับ Dans la fleur de l'âge

สำวน เช่น Manger des pissenlits par la racine¹ (กินต้นบีสของลิทางราก) S'en aller les pieds devant² (เท้าไปข้างหน้า) Casser sa pipe³ (ทำกสัองยาสูบหัก)

— Ma tante "ป้า" เป็นภาษาสมัยใหม่หมายความถึง โรงรับจำนำ⁴ น่าเบลอกที่ว่าห้องสองภาษาใช้สำวนเดียวกัน ทางกันตรงที่ภาษาฝรั่งเศสใช้ว่า "ฝา กป้า" ส่วนไทยเป็น "ฝา กอา" สำวนฝรั่งเศสสมัยใหม่อีกสำวนหนึ่งใช้ว่า Mettre au clou (เอาไปแขวนตะปูไว้) เพราะเชื่อกันว่าของในโรงจำนำส่วนมากตอกตะปูเขwen ไว้เป็นตรา

— Un tiens vaut mieux que deux tu l'auras ตามรูปศพที่แปลว่าของที่เราได้มาชั้นเดียวยังมีค่ามากกว่าของที่จะได้สองชั้น หมายความว่าสมบัติอะไรที่ได้เป็นกรรมสิทธิ์ของเราแล้วถึงแม้จะมีราคาน้อยนิด ก็ยังมีค่ามากกว่าสมบัติที่หวังจะได้ในภายหน้า เพราะเป็นเรื่องไม่แน่นอน สำวนนี้ตรงกับสำวนไทยที่ว่า สินເນີຍໄກລ້ມືອ ควรจะรีบเก็บไว้ดีกว่า หมายน้ำหนักหน้า

สำวนฝรั่งเศสที่คล้ายคลึงกับสำวนไทย ยังมีอยู่อีกเป็นจำนวนมาก แต่ไม่สามารถจะนำมาล่าวยัง

ในที่นี้ทั้งหมดได้ จึงได้เลือกเฉพาะที่น่าสนใจ และมีคุณค่าในเชิงปรี่ยนที่ยกเท่านั้น สำหรับสำวนที่ค่อนข้างยาก ก็ได้อธิบายศัพท์และที่มาอย่างละเอียด ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาวิชาฝรั่งเศส เข้าใจสำวนสำคัญ ๆ ที่พจนานุกรมฝรั่งเศสไทยไม่ได้อธิบายไว้

การเปรียบเทียบสำวนไทยฝรั่งเศสนี้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาภาษาโดยตรง ขณะนี้ ถ้าท่านผู้อ่านมีความข้องใจ หรือเห็นว่าการตีความยังคลาดเคลื่อนต่อความเป็นจริง ก็ขอได้แจ้งให้ทราบ เพื่อผู้อัดทำจะได้ศึกษาหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม อันจะทำให้โครงการการศึกษาภาษาไทยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

กาญจนภาคพันธ์ (นามแฝง) สำวนไทย. เล่ม 1

ชนบุรี : บุรินทร์การพิมพ์, 2513.

สำวนไทย. เล่ม 2 ชนบุรี : บุรินทร์การพิมพ์, 2514.

Rat, Maurice. Dictionnaire des locutions francaises, Larousse, 1957.

Robert, Paul. Le Petit Robert, Paris, 1972.

1 ในกลุ่มผังศพ รากของต้น pissenlit เป็นส่วนที่อยู่ใกล้ที่สุด (ภาษาพูด ใช้เฉพาะคนสนิท เท่านั้น)

2 เวลาเคลื่อนศพ เท้าจะอยู่ข้างหน้าเสมอ

3 ต้นแคข่องสำวนนี้ มีผู้สันนิษฐานไว้ว่าเคยอยู่ในบ้านของ Jean Bart คาดเดาได้ว่าคงเป็นของ Mercier ทำกสัองยาสูบตกลงมาหัก ตัวเองก้มลงบนพื้น และลืมใจในทันที ส่วนนักภาษาอีกพวกหนึ่งเชื่อว่า สำวน Casser sa pipe มีความหมายเหมือนกับ Casser son tuyau เท่านั้น คำว่า Tuyau ในที่นี้หมายถึงหลอดลม ห้องสองสำวนเป็นภาษาพูด ใช้ในหมู่คนสนิทเท่านั้น

4 Mont-de-piété หรือ Crédit municipal ในปัจจุบัน

ล่ามในไทย—ห่วงกันได้แค่ไหน?

ไมตรี เด่นอุดม*

ในยุคที่การสื่อสารและการคมนาคมเจริญยิ่งดังเช่น ในยุคปัจจุบัน มนุษย์มีโอกาสได้เห็น “ไดร์รินชูติง” อารยธรรมและวัฒนธรรมของกันและกัน ความสัมพันธ์ระหว่างมวลมนุษย์พัฒนาไปมากในด้านการเมือง เศรษฐกิจ นิติศาสตร์ อักษรศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ฯลฯ หากสถานการณ์ เช่นนี้ก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง และมนุษย์มีความเข้าใจในแนวความคิดของกันและกันแล้วโลกของเราก็จะไร้พรมแดน และมนุษย์ชาติก็จะอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า “ภาษา” คือ “สื่อ” ที่จะถ่ายทอด “แนวความคิด” ของบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง ปัญหาไม่มี หรือมีน้อย หากบุคคลทั้งสองพูดภาษาเดียวกัน แต่ในการที่บุคคลทั้งสองมาจากการสังคมที่ต่างกัน พูดภาษาที่ต่างกันแล้วอุปสรรคในการ “สื่อ” แนวความคิด ก็ยังเกิดขึ้น

ใครเล่าจะเป็นผู้ขัดอุปสรรคดังกล่าว?

ใครเล่าจะทำหน้าที่ “สื่อ” แนวความคิด คำตوبั้น ๆ ก็คือ “ล่าม” (ใบล่าม)

1. ล่ามคือใคร?

คนธรรมดาก็ อย่างเรา ก็ ท่าน ก็ หากได้ติดตามรายงานข่าวทางโทรทัศน์หรือได้รับทราบจากสื่อมวลชนแขนงอื่นก็จะเห็นว่า เมื่อประมุ

ของรัฐ บุคคลสำคัญของรัฐบาล บุคคลที่มีเชื้อเสียงในวงการธุรกิจที่พูดภาษา (หรือสื่อแนวความคิด) ที่แตกต่างกัน จะต้องหารือข้อราชการหรือเจรจาด้านธุรกิจ หรือจะต้องเข้าร่วมหรือกล่าวสุนทรพจน์ ในที่ประชุมนานาชาติหรือองค์กรระหว่างประเทศ ก็อาจจะพูดภาษาของตนหรือภาษาที่ใช้ในองค์กรระหว่างประเทศ (หากทำได้) โดยมี “ล่าม” ทำหน้าที่แปลคำพูดเป็นอีกภาษาหนึ่ง ซึ่งคู่เจรจาหรือผู้เข้าร่วมประชุมเข้าใจ

การเป็นล่ามหนึ่ม 2 วิธีด้วยกัน กล่าวคือ

- 1.1 การเป็นล่ามทันใจ (*interprétation simultanée*)
- 1.2 การเป็นล่ามภายหลัง (*interprétation consecutive*)

1.1 การเป็นล่ามทันใจ (*interprétation simultanée*)

การเป็นล่ามทันใจนี้หมายถึง การที่ล่ามแปลตามผู้พูดซึ่งพูดไปเรื่อย การเป็นล่ามชนิดนี้ ล่ามจะต้องมีความตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา มีประสิทธิภาพเร็ว เป็นแพร่งเป็นเลิศ มีความรอบรู้ในเรื่องที่ผู้พูดกำลังพูดอยู่ และที่สำคัญที่สุดมีความรู้ทั้งสองภาษาเป็นอย่างดี กล่าวเป็นภาษาง่าย ๆ ก็คือ ทันทีที่คำพูดของผู้พูดกระหบโตกของล่ามก็จะส่งสัญญาณไปที่ลิ้นซึ่งจะต้องร้าวอกมาเป็นอีกภาษาหนึ่ง เป็นการแปลตามอย่างทันทีและมีอนตีกิฟฟารายเลือด

* ผู้อำนวยการกองการเมืองระหว่างประเทศ สำนักงานเลขานุการนายกรัฐมนตรี สำนักทำเนียบรัฐบาล อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยศิลปากร และอื่น ๆ

การเป็นล่ามแบบนี้ใช้ในการประชุมนานาชาติหรือองค์กรระหว่างประเทศซึ่งล่ามจะอยู่ในห้องต่างหาก และผู้เข้าร่วมประชุมมีหูฟัง

1.2 การเป็นล่ามภาษาหลัง (interpretation consécutive)

การเป็นล่ามภาษาหลังนี้หมายถึง การที่ล่ามแปลเมื่อผู้พูดพูดเสร็จแล้ว การเป็นล่ามชนิดนี้ล่ามจะต้องบันทึกข้อความที่จะแปล ประสานเสียงบ ต้องมีความเข้าใจในความคิดและเรื่องที่ผู้พูดกำลังพูดอยู่ มีความจำดี มีความรู้ทั้งสองภาษาเป็นอย่างดี แต่คุณลักษณะพิเศษที่ล่ามประเภทนี้จะต้องมีก็คือ ท่าทางและบุคลิกที่ดูงาม สำเนียงและลีลาการพูด (แปล) ที่ดูประทับใจ ทั้งนี้เพื่อการแปลแบบล่ามภาษาหลังนี้ ล่ามจะอยู่กลางระหว่างคู่เจรจาทั้งสอง หรืออยู่ใกล้ ๆ (โดยไม่หัวแนรงว่าจะเป็นใคร ใหญ่ แค่ไหน) หรืออยู่ห่างกลางที่ประชุมที่มีผู้เข้าร่วมมากหน้าหลายตา

การเป็นล่ามภาษาหลังนี้ได้รับการยกย่อง ว่าเป็นแบบฉบับแห่งการเป็นล่ามที่สูงส่งที่สุด เพราะล่ามต้องรวมความเป็นเลิศในหลาย ๆ ด้าน ไว้พร้อม กันในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่

2. “ล่าม” แตกต่างกับ “นักแปล” ออย่างไร?

“ล่าม” (interpréte) แตกต่างกับ “นักแปล” (traducteur) ในเรื่องว่า “ล่าม” ถ่ายทอดแนวความคิดโดยคำพูดด้วยคำพูด ส่วน “นักแปล” นั้นถ่ายทอดแนวความคิดโดยข้อเขียนด้วยการเขียน ในการทำงานนั้น ล่ามไม่มีโอกาสที่จะใช้เอกสารที่จำเป็น เช่น พจนานุกรม หรือ เอกสารอ้างอิง หรือแม้แต่จะหารือผู้เขียนภาษาญี่ปุ่น แต่นักแปลมีความสามารถทำได้

อย่างไรก็ตาม ทั้งล่ามและนักแปลจะต้อง มีคุณลักษณะพิเศษ เช่นกัน กล่าวคือ จะต้องมี

ความรอบรู้ทั้งสองภาษาเป็นอย่างดี มีความรู้ทั่วไปดี และมีความรู้ในเรื่องที่จะต้องทำหน้าที่ล่ามหรือแปล เป็นอย่างดี งานทั้งสองปฏิบัติเป็นทั้งศาสตร์ ทั้งศิลป์ และประกอบด้วยความสามารถพิเศษเช่นเดียวกับศาสตร์ที่เดียว

กล่าวโดยสรุปทั้งล่ามและนักแปลจะช่วย เท่าอยู่กับที่มีได้ จำต้องเพิ่มพูนความรู้ และศึกษา วิทยาการใหม่ ๆ และฝึกฝนตัวเองอยู่เสมอ

3. เรียนล่ามได้ที่ไหน?

ในต่างประเทศมีการสอนวิชาแปล และล่ามหลายแห่ง อาทิเช่น มหาวิทยาลัยออกตาวา มองทรีล ยอร์ค และ ลาราล (แคนนาดา) มหาวิทยาลัย ตูริน (อิตาลี) มหาวิทยาลัยเวียนนา (ออสเตรีย) มหาวิทยาลัยไฮเดลเบรก (สาธารณรัฐเยอรมัน) มหาวิทยาลัยカラคัส (เวนซูเอล่า) มหาวิทยาลัย ปารีส (Paris 3 – L'Université de la Sorbonne Nouvelle) ที่มีชื่อว่า “L'Ecole Supérieure d'Interprètes et de Traducteurs” และมหาวิทยาลัย เจนีวา ที่มีชื่อว่า “L'Ecole de Traduction et d'Interprétation”

เพื่อให้ผู้ที่ปรารถนาจะเป็น “ล่าม” หรือ “นักแปล” ได้ทราบอย่างลังเข้าไปว่า การเรียนล่าม มีจุดเริ่มต้น อย่างไร และเส้นทางนั้นเต็มไปด้วย ขواกหนามหรือปุ่มกดด้วยกุหลาบหรือไม่ จึงขอแนะนำ หลักสูตรการเรียน – การสอนที่ใช้ใน “L'Ecole de Traduction et d'Interprétation” แห่งมหาวิทยาลัยเจนีวาสามารถสอนอย่างลังเข้าไป

การสมัครเข้าเป็นนักศึกษา

- ต้องมีอายุ 18 ปีบริบูรณ์
- ฝ่ายการทดสอบความสามารถในด้านภาษา 3 ภาษา ใน 7 ภาษาที่สอนในสถาบัน คือ เยอรมัน อังกฤษ อาร์บี สเปน ฝรั่งเศส อิตาเลียน และรัสเซีย

ระยะเวลาในการศึกษา

ระยะเวลาในการศึกษาเพื่อเข้ารับปริญญาบัตรนักแปล (diplôme de traducteur) นั้นใช้เวลา 4 ปี ส่วนระยะเวลาในการศึกษาเพื่อเข้ารับปริญญาบัตรล่าม (diplôme d'interprète) นั้นใช้เวลาเพิ่มอีก 1 ปีครึ่ง หลังจากที่ได้รับปริญญาบัตรนักแปลแล้ว รวมเวลาทั้งสิ้น 5 ปีครึ่ง

หลักสูตรการศึกษา

การศึกษาเน้นให้นักศึกษามีความรู้ในด้านภาษาที่เลือก 3 ภาษามากขึ้น (โครงสร้างของภาษา, ไวยากรณ์ เรียงความ ฯลฯ.) การแปล (ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ- ข้อความที่ให้แปลก็มีบทความทั่วไป บทความทางเศรษฐกิจ นิติศาสตร์ เหตุการณ์ปัจจุบัน) นอกจากนี้นักศึกษายังต้องเรียนวิชานิติศาสตร์เบื้องต้น เศรษฐศาสตร์ องค์กร ระหว่างประเทศ กกฎหมายระหว่างประเทศ คดีเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทางเศรษฐกิจ ส่วนวิชาล่ามนักเรียนล่ามทั้ง 2 ระบบ คือ การเป็นล่ามทันใจ และการเป็นล่ามภาษาหลัง

4. ใครเป็นล่ามบ้าง?

ผู้ที่ใช้ล่ามก็มีนักการเมือง (ประมุขของรัฐ บุคลสำคัญของรัฐบาล ฯลฯ.) นักธุรกิจ ผู้เข้าร่วมการประชุมนานาชาติ และในองค์กรระหว่างประเทศ เช่น องค์กรสหประชาชาติ ซึ่งมีภาษาที่ใช้ถึง 6 ภาษาด้วยกัน คือ อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย จีน สเปน และอาหรับ วิธีการเป็นล่ามก็ใช้แบบล่ามทันใจ

5. ล่ามในไทย...?

ปัญหาล่ามในไทยนั้น...เต็มไปด้วยคำถามมากมายหลายประการ

5.1 นักศึกษาไทยจะเข้าเรียนล่ามที่สถาบันในต่างประเทศเช่นที่เจนิวายได้ไหม?

ได้แน่! แต่คุณต้องสำรองตั๋วไปต่างประเทศ ซึ่งต้องผ่านการทดสอบความสามารถในด้านภาษาถึง 3 ภาษาด้วยกัน และก็เป็นภาษาต่างประเทศทั้งหมด ไม่นับภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาแม่ การที่จะสามารถเข้าเรียนในสถาบันดังกล่าวได้ ก็จะต้องเป็นผู้ที่เดินทาง และศึกษาในประเทศไทย (เจ้าของภาษา 1 ใน 7 ภาษา) มาตั้งแต่เด็ก อย่างน้อยก็ได้ภาษาประเทศนั้นมาเป็นภาษาหลัก ดังตัวอย่าง เช่น เด็กไทยที่ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในฝรั่งเศสก็จะรู้ภาษาฝรั่งเศสดี นอกจากนี้ยังมีโอกาสได้ศึกษาภาษาที่ 2 หรือ 3 ในระดับมัธยมศึกษาของฝรั่งเศสได้อีก แต่นั้นจะต้องมีภาระเรียนหนักขึ้นจริง คือ หลังจากได้ baccalauréat ของฝรั่งเศส แล้วเข้าเรียนที่ L'Ecole de Traduction et d'Interprétation ที่เจนิวาย หรือที่ L'Ecole Supérieure d'Interprètes et de Traducteurs ที่ปารีสแล้ว ความหวังที่จะเห็นนักศึกษาผู้นี้มารับใช้ประเทศไทยก็คงมีดีมั่น เพราะการเป็นล่ามในองค์กรระหว่างประเทศหรือในที่ประชุมนานาชาติจะให้ประสบการณ์ (และเงิน) ได้ดีกว่า

5.2 สถาบันแห่งหนึ่งในไทยบ้างที่สอนวิชาล่าม?

ไม่มี! มหาวิทยาลัยรามคำแหงเคยดำเนินการสอนแปลและล่ามในระดับปริญญาโท แต่หลักสูตรที่เสนอแม้อาจได้รับการเห็นชอบ แต่ก็ขอให้รอไว้ก่อน

ในขณะนี้สิ่งที่เราสามารถตั้งความหวังไว้ จำกมหาวิทยาลัยของเราก็คือนักแปล เพื่อในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (คณะอักษรศาสตร์) ธรรมศาสตร์ (คณะศิลปศาสตร์) ศิลปากร (คณะอักษรศาสตร์) ฯลฯ. ก็มีการสอนแปลทั้งสิ้น ทั้งภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส แต่วิชาการแปลนั้นก็มักจะได้รับการบรรจุเข้าใน

หลักสูตรปี 3 และปี 4 และเรียนกันเพียงสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ซึ่งก็นับว่าน้อยมาก นอกเหนือจากนี้ก็ล่าวยังไงที่ไปแล้ว การเรียนภาษาต่างประเทศในประเทศไทยนั้น ในกรณีที่เรียนกันอย่างต่อเนื่องจากมัธยมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา ผู้ที่สามารถรู้ภาษาต่างประเทศเป็นอย่างดี (เกือบจะ) เทียบกับภาษาไทยได้นั้นไม่ปรากฏ จึงขอฝากผู้รับผิดชอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง (กับหลักสูตรหรือการสอน) ไว้ด้วย

5.3 ล่ามในไทย....มีไหม?

เท่าที่ทราบคนไทยที่ปฏิบัติหน้าที่ล่ามในที่ประชุมนานาชาติที่จัดขึ้นในประเทศไทยนั้น พอมีแต่เมียพี่เพียงไม่กี่ท่าน และเท่าที่ทราบและติดตามข่าวก็ปรากฏว่ามีนั้น (เพศชาย—ล่ามภาษาอังกฤษ) ไม่เคยเข้าศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาแห่งไหน ฝึกฝนด้วยตนเองตลอดมา ก็นับได้ว่ามีความคุ้มสาหะจริงๆ และมีความสามารถพิเศษที่น่าชื่นชมเชย

ส่วนล่ามในการเจรจาดับรัฐบาลนั้น ทราบว่าส่วนราชการหลายแห่งใช้ล่ามในบางโอกาส มีทั้งภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น จีน การเป็นล่ามนี้ใช้ระบบล่ามภาษาหลัง (interpretation consecutive)

คือ ผู้พูดพูดเสร็จแล้วล่ามใจเปลี่ยน สาระสำคัญในการเจรจาจะเน้นหนักไปในด้านการเมือง เศรษฐกิจ การค้า ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ล่ามจะต้องหาทางศึกษาในหัวข้อเหล่านี้ก่อน มีการเจรจาเพราะในแต่ละแขนงมีศักย์ภาพด้าน

ข้อสังเกตที่ชัดแจ้งที่สุดก็คือผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ล่ามในภาครัฐบาลนั้น เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศทั้งสิ้น

นี้คือข้อได้เปรียบของผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศข้อนึง กล่าวคือ เป็นผู้รู้ทั้งภาษาต่างประเทศ และไทย ดีพอที่จะถ่ายทอดกลับไปกลับมาทั้งสองภาษาได้

กล่าวโดยสรุป ไทยมีผู้ที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ล่ามในที่ประชุมนานาชาติ และในการเจรจาดับรัฐบาลได้ แต่สิ่งที่ผู้เขียนอยากตั้งความหวังไว้ก็คือ อย่างเห็นสถาบันอุดมศึกษาของไทยผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษามากพอที่จะแก้ภาพพจน์ที่ว่า “ผู้ที่รู้ภาษาต้องเป็นนักเรียนนอกเท่านั้น”

จะหวังมากเกินไปหรือเปล่า (นี่)!

Bibliographie sommaire

- เกรียงศักดิ์ ศิริมงคล. “ลักษณะการแปล” สารัญรุ่ม年第 10 期. 2507.
- ส. ศิวรักษ์. ประสบการณ์และข้อคิดในการแปล บริษัทพลพันธ์ จำกัด 2525.
- สิทธา พินิจกุadal ดร. รายงานการไปศึกษาดูงาน ฝึกอบรมประชุมและสัมมนาเรื่อง “การสอนภาษาฝรั่งเศสเฉพาะด้านและการแปล” และ “การสร้างนักแปล” ณ กรุงบัวโนสไอเรส ประเทศอาร์เจนตินา ระหว่างวันที่ 24 ต.ค.—13 ส.ค. 2524 (เอกสารໂຮງໝາຍ)
- สิทธา พินิจกุadal ดร. การแปลและการถ่ายทอดภาษาฝรั่งเศส—ไทย 3 เอกสารประกอบการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2525.
- JUGNET Gabrيل, *La Traduction*, Université Kasetsart, Faculté des Sciences et Lettres, 1980
- LADMIRAL, Jean René, *Traduire: Treorèmes pour la traduction*, Paris, Petite Bibliothèque, Payot no 366 1979.
- MOUNIN Georges, *La problèmes théoriques de la traduction*, Paris Gallimard, 1963.
- Guide de l'Etudiant traduction et interprète, Université de Genève, 1974.

งานแบบในการตรวจการต่างประเทศ

• วรรณ์ สนิทวงศ์ ณ อุยนยา*

ชื่อของกระทรวงการต่างประเทศนั้น ปั่งให้เห็นชัดเจนถึงหน้าที่ที่มีอยู่ในความรับผิดชอบ กล่าวคือ การติดต่อประสานงานกับรัฐบาลหรือหน่วยงานของต่างประเทศ รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ อีกเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าการติดต่องานนั้น จะกระทำในประเทศไทย เช่น การประสานงานกับสถานเอกอัครราชทูตของประเทศต่าง ๆ ที่มีอยู่ในประเทศไทย หรือเป็นการติดต่อง Kong ประเทศ เช่น การที่สถานเอกอัครราชทูตของไทยเป็นตัวแทนติดตอกับรัฐบาลของแต่ละประเทศที่ประเทศไทย มีความสัมพันธ์ทางการทุกด้วย

ในการทำงานดังกล่าว เป็นที่เห็นได้ชัดเจน
ว่า กระทรวงการต่างประเทศ ไม่สามารถใช้
ภาษาไทยติดต่อกับต่างประเทศได้ และจำเป็น
ที่จะต้องใช้ภาษาที่ใช้กันเป็นสากลแพร่หลาย เช่น
ภาษาอังกฤษ เป็นต้น เป็นภาษากลาง เมื่อกระทรวง
ต้องแจ้งท่าที ความคิดเห็นหรือข้อมูลที่เกี่ยวกับ
ประเทศไทยให้ต่างประเทศทราบ กระทรวงก็
จะต้องแปลข้อมูลดังกล่าว ซึ่งอาจจะได้มาจากการ
หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ขึ้นเป็นภาษาสากล
เพื่อให้ต่างประเทศเข้าใจได้ และในทางกลับกัน

โดยที่กระทรวงเป็นหน่วยราชการไทย ภาษา
ทางการที่ใช้ภายในกระทรวงจึงต้องเป็นภาษาไทย
ดังนั้น เอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากการ
ประสานงานกับต่างประเทศเป็นภาษาต่างประเทศ
จึงไม่นับว่าสมบูรณ์ กระทรวงจะต้องแปลเอกสาร
หรือข้อมูลเหล่านั้นเป็นภาษาไทย เพื่อใช้เป็น^{มาตรฐาน}
ประโยชน์แก่ราชการภายในการติดต่อ แล้ว
เพื่อเป็นข้อมูลรายงานหรือแจ้งให้หน่วยราชการอื่น ๆ
ทราบเพื่อพิจารณาต่อไป

ดังนั้น จึงเห็นได้ชัดว่า ลักษณะงานของ
กระทรวงการต่างประเทศนั้น ต้องข้องเกี่ยวอยู่
กับการแปลงผลเวลาในทุกกรรมกอง และทุกรายดับ
การทำงานและความรับผิดชอบ

นอกจากนั้น แม้แต่เวลาที่กระทรงและ
สถานเอกอัครราชทูตไทยในต่างประเทศ จะต้อง^{จะ}
ติดต่อประสานงานกันเองเป็นการเร่งด่วน ก็จะ^{จะ}
ต้องแปลรายงานหรือทำที่หรือข้อตกลงตัดสินใจ
เหล่านั้นเป็นภาษากลาง เช่น ภาษาอังกฤษ อีกด้วย
โดยเหตุที่ว่าระบบโทรศัพท์ระหว่างประเทศ
เช่น เทเลกรฟ หรือโทรศัพท์ นั้น จำกัดให้ใช้ภาษา
อังกฤษเป็นส่วนใหญ

GLGL

EXR0110 4 / AFP-AK41

MOUNTAINEERING -- EVEREST 1.

HONG KONG, MARCH 29 (AFP) - FOUR BRITISH MOUNTAINEERS ARE POISED TO CONQUER MT. EVEREST WITHOUT OXYGEN BY AN UNCLIMBED ROUTE FROM THE CHINESE SIDE OF THE 29,000-FT PEAK IN THE MIDDLE OF MAY.

BUSINESS TYCOON DAVID NEWBIGGERING, A MEMBER OF AN INTERNATIONAL TREKKING TEAM WHICH ACCOMPANIED THE FOUR CLIMBERS TO THE BASE OF THE MOUNTAIN IN TIBET, SAID TODAY THAT IF THE CLIMB IS SUCCESSFUL, "THEY WILL HAVE WRITTEN A BIT OF HISTORY."

MR. NEWBIGGERING SAID THAT THE FOUR VETERAN CLIMBERS -- CHRIS BONINGTON, PETER BOARDMAN, DICK RENSHAW AND JOE TASKER -- WOULD NOT HEAD FOR THE SUMMIT UNTIL MAY FOR REASONS OF WEATHER, ACCLIMATISATION AND THE NEED TO BECOME FAMILIAR WITH THE TERRAIN.

HE SAID THE FOUR WERE FIT AND COMPETENT AND WERE QUITE CONFIDENT OF BEING ABLE TO SUCCEED IN GETTING TO THE TOP OF EVEREST WITHOUT OXYGEN. THERE WERE ONLY THREE MEN IN THE WORLD WHO HAD ACCOMPLISHED THIS FEAT AND EACH OF THEM HAD DONE SO VIA A PREVIOUSLY SCALDED ROUTE.

MORE/JV

AFP 29/03/82 GMT MAR 82

ตัวอย่างเทเลกราฟข่าวต่างประเทศภาษาอังกฤษ

อันภาษาที่ได้ยอมรับนับถือกันว่าเป็นภาษาสาがらที่ติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศกันได้นั้น ในองค์การสหประชาชาติ ได้ยอมรับภาษาต่างๆ 6 ภาษา อันได้แก่ ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส จีน รัสเซีย สเปน และอาระบิก

ถ้าจะพิจารณาถึงภาษาดังกล่าวทั้ง 6 ภาษา นั้น จะพบว่าแนวความสำคัญของแต่ละภาษา ออกไม่ได้อีก กล่าวคือ ภาษาจีนและภาษา拉รัสเซีย ถือได้ว่าเป็นภาษาระดับชาติ คือถึงแม้ว่า รัสเซียและจีนจะมีจำนวนพลเมืองมากมากที่สุดภาษาของตนอยู่ ก็คงเป็นภาษาที่ใช้กันอยู่ในเฉพาะ ประเทศตนเท่านั้น มิได้แพร่หลายไปในประเทศต่างๆ ส่วนภาษาสเปนและอาระบิก จัดได้ว่า เป็นภาษาระดับภูมิภาค คือมีหลายชาติหลาย ประเทศที่ใช้ภาษาเหล่านี้ร่วมกัน แต่ถึงกระนั้น ก็รวมกันอยู่ในภูมิภาคอันจำกัด กล่าวคือ ภาษา

สเปนใช้กันส่วนใหญ่ในประเทศไทยและ米ริกา และภาษาอาระบิก ใช้กันในภูมิภาคตะวันออกกลาง

ภาษาที่นับได้ว่าเป็นภาษาสาがらอย่างแท้จริงในวงการระหว่างประเทศที่ใช้กันมากแต่เดิมนั้น จึงเป็นภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสเพียง 2 ภาษา แต่ถึงกระนั้น ภายหลังสัมคมาร์โลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา การใช้ภาษาฝรั่งเศสได้เริ่มลดน้อยลงจนกระทั่ง ในปัจจุบันนี้ คงเหลือภาษาอังกฤษแต่เพียงภาษาเดียวที่นับได้ว่าเป็นภาษาสาがらอย่างแท้จริง และกระทำการต่างประเทศก็ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสาがらในการติดต่อประสานงาน แลกเปลี่ยนข้อมูลหรือเอกสารโดยต้องทั้งหลายกันต่างประเทศ

นอกจากภาษาสาがらต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น ยังมีภาษาต่างๆ อีกประเภทหนึ่ง ซึ่งกระทำการต่างประเทศไทยโดยเฉพาะจะต้อง

มีเจ้าหน้าที่ที่ชำนาญภาษาอังกฤษ ฯ เป็นพิเศษ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ราชการและเพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน หรือประมวลข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ ภาษาดังกล่าวได้แก่ ภาษาเยอรมัน ญี่ปุ่น ญวน และมาเลเซีย เป็นต้น

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ลักษณะงานของกระทรวงการต่างประเทศ ทำให้เจ้าหน้าที่ของกระทรวงต้องทำการแปลทั้งจากภาษาไทย เป็นภาษาต่างประเทศ และภาษาต่างประเทศ เป็นภาษาไทยอยู่เป็นงานประจำวัน การแปลส่วนใหญ่ เหล่านี้มักจะเป็นการแปลสรุปใจความสำคัญของเอกสาร และข้อมูลที่ได้รับ ในกรณีที่ได้จากต่างประเทศก็จะแปลสรุปเป็นภาษาไทยเพื่อใช้ในราชการของกระทรวง หรือส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และในทางกลับกัน เจ้าหน้าที่แปลสรุปนโยบายท่าทีของไทยหรือข้อมูลที่สำคัญอื่น ๆ เป็นภาษาต่างประเทศ เพื่อแจ้งให้ต่างประเทศได้รับทราบในรูปแบบหนังสือโดยตรงหรือทางโทรศัพท์ ตามขั้นตอนประเทศไทย

การแปลประจำวันเหล่านี้ จึงมิใช่การแปลทุกด้อยคำทุกตอน แต่เป็นการแปลสรุปใจความ

ในบางกรณี ก็มีความจำเป็นที่จะต้องแปลเอกสารให้ได้ใจความครบถ้วน เช่น ในโอกาสที่มีงานเลี้ยงรับรองระหว่างเจ้าหน้าที่ระดับสูงของสองประเทศที่ต่างก็จะกล่าวสุนทรพจน์ต่อกันเป็นภาษาประจำชาติของตน ทั้งสองฝ่ายมักตกลงจะส่งข้อความในสุนทรพจน์ของตนให้แก่กันเป็นภาษากลาง ซึ่งในปัจจุบันคือภาษาอังกฤษ ในกรณีเช่นนี้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะต้องร่างสุนทรพจน์ชั้นมาทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ซึ่งจะต้องมีใจความตรงกัน แต่มิใช่เป็นการแปลคำต่อคำ ทั้งนี้เพื่อรักษาไว้ซึ่งความสละสลวยเป็นแบบอย่างของตัวเองของทั้งสองภาษา การแปลเช่นนี้เรียกว่า

การแปลอย่างไม่เป็นทางการ และสำหรับการร่างสุนทรพจน์ดังกล่าว เจ้าหน้าที่มักจะร่างสุนทรพจน์เป็นภาษาอังกฤษก่อน แล้วจึงแปลเป็นภาษาไทยที่ใช้เป็นสุนทรพจน์จริง ทั้งนี้ โดยได้คำนึงถึงว่าเป้าหมายของเราคือชาวต่างประเทศ

การแปลที่มีความสำคัญยิ่งที่ต้องการความละเอียดอ่อน และถูกต้อง ไม่มีทางบิดเบือนจุดประสงค์ในเอกสารที่แปล ได้แก่ การร่างและการแปลสนธิสัญญา หรือความตกลงระหว่างประเทศไทยกับประเทศอื่น เป็นการแปลที่ต้องการผู้เชี่ยวชาญทั้งทางด้านภาษาและกฎหมาย และมีหน่วยงานพิเศษรับผิดชอบโดยตรง อันได้แก่ กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย

ในการทำสนธิสัญญาทวิภาคีนั้น จะต้องมีทั้งฉบับที่เป็นภาษาไทยและฉบับที่เป็นภาษาของประเทศภาคี ในกรณีที่ประเทศภาคีใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ ก็จะมีสนธิสัญญาเพียง 2 ฉบับ คือฉบับภาษาไทยและฉบับภาษาอังกฤษ แต่ในกรณีที่ประเทศภาคีมีภาษาใช้เป็นทางการของตนเอง ที่มิใช่ภาษาอังกฤษเช่นนี้ การยกเว้นสนธิสัญญาจะต้องทำเป็น 3 ฉบับ กล่าวคือ นอกจากฉบับที่เป็นภาษาสองประเทศแล้ว จะต้องมีอีกฉบับหนึ่งที่ใช้ภาษากลางที่เป็นที่เข้าใจได้ทั้งสองฝ่าย ซึ่งก็มักจะได้แก่ภาษาอังกฤษ และจะต้องมีข้อความปงไว้ในสนธิสัญญาทั้ง 3 ภาษา นั้นด้วยว่า ในกรณีที่เกิดการตีความขัดแย้งกัน ไม่สามารถตกลงกันได้ ผู้ใดจะมีเรื่องร้องเรียนศาลโลกหรือองค์การใดที่มีสิทธิอำนาจตัดสินก็ตาม ให้ถือสนธิสัญญาฉบับภาษากลางเป็นหลักในการพิจารณา

เนื่องจากการยกเว้นและแปลสนธิสัญญาดังกล่าว เป็นเรื่องที่ต้องการการพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนทั้งข้อความและถ้อยคำที่ใช้ในสนธิสัญญา จึงต้องมีการผ่านขั้นตอนกลั่นกรองเป็น

อย่างดี ฉะนั้น เมื่อการสนับสนุนภาษาฯ ได้พิจารณา ร่างสนับสนุนภาษาและมีการแปลแล้ว จะต้องเสนอคณะกรรมการพิเศษเพื่อพิจารณาอนุสัญญาอีกชั้น หนึ่ง คณะกรรมการฯ ตั้งกล่าว ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษา และกฎหมายระหว่างประเทศ เมื่อคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาตรัวตราแก้ไขจนเป็นที่พอใจแล้ว ก็จะนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนจะนำไปลงนามทำสนับสนุนภาษาฯได้

การใช้ภาษาอังกฤษทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนได้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ทำงานในกระทรวงการต่างประเทศ แต่ถ้ายังสามารถพูด

หรือเขียนภาษาอื่น ๆ ได้อีกด้วย ก็ยังเป็นความสามารถพิเศษ เป็นประโยชน์แก่ราชการและเป็นกำไรกับตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสไว้บ้างจะเป็นประโยชน์ เพราะภาษาฝรั่งเศสในบ้านบัน แม้จะไม่เป็นภาษาสามัญในวงการระหว่างประเทศก็จริง แต่ยังคงครองความเป็นภาษาที่ยังใหญ่ในด้านอาหารการกิน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของชีวิตการทูต เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป นักการทูตอาจมีอนาคตไม่ดีใจจะติดสั้นักถ้าหากไม่สามารถสั่งอาหารและเหล้าໄวน์จากรายการอาหารภาษาฝรั่งเศส

SAINT PATRON par Will

De quelle profession les saints mentionnés sont-ils les patrons ?

1. ST CASIMIR	3. ST NICOLAS
☐ sacristains	☐ épiciers
☐ tailleurs	☐ dentellières
☐ cavistes	☐ orfèvres
2. ST HUBERT	4. ST CASSIEN
☐ philosophes	☐ instituteurs
☐ imprimeurs	☐ notaires
☐ forestiers	☐ tisserands

Solution

1. Saint Casimir est le patron des tailleurs.
2. Saint Hubert, celui des forestiers
3. Saint Nicolas, celui des épiciers
4. Saint Cassien, celui des instituteurs.

บริการเพื่อบุคคล

ชวนกันสาม—ช่วยกันตอบ

ควบคุมโดย อัจฉรา ไชติบุตร
สมใจ อ่องสกุล

สาม ติดลับเป็นอาจารย์สอนภาษาฝรั่งเศส ในโรงเรียน มัธยม แต่ยังไม่เคยไปประเทศฝรั่งเศสเลย อยากรู้ว่า สถานที่ที่ทำอย่างไรจะรู้ว่า ก้าวเดินธรรมเนียม เป็นอย่างของเจ้าของภาษา เพื่อจะนำมาสอนนักเรียนได้

ว. มัธยม

ตอบ การรู้จักวัฒนธรรมทางอ้อมคือการติดตาม ข่าวสารความเป็นไปของประเทศเจ้าของภาษา โดยการคุบทากันเจ้าของภาษานั้น การอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสารจะช่วยให้รู้ว่ามีอะไรเกิดขึ้น มีอะไรเปลี่ยนแปลงไป ภายนคร และเพลงสะท้อนความรู้สึกนึกคิดของคนที่พูดภาษานั้น ถ้าอาจารย์อยู่กรุงเทพฯ การไปที่ศูนย์วัฒนธรรมฝรั่งเศส เพื่ออ่านหนังสือ ดูภายนคร และนิทรรศการต่างๆ จะช่วย

ได้มาก หากอาจารย์อยู่ต่างจังหวัดและไม่ค่อยมีโอกาสเข้ากรุงเทพฯ ก็อยากระแนะนำให้ดูข่าวทางทีวีบ้าง เพื่อติดตามความเคลื่อนไหว ว่าเกิดอะไรขึ้นในฝรั่งเศstonนี้ หากมีโอกาสอ่านข่าวต่างประเทศก็จะยิ่งดี แต่ทั้งนี้อาจารย์ที่สอนภาษาฝรั่งเศสก็นับว่ามีพื้นความรู้ทางวัฒนธรรมอยู่บ้างแล้วจากบทเรียนต่างๆ ทั้งทางภาษาและวรรณคดีที่เคยเรียนมา และก็ได้ผ่านการอบรมเมื่อได้รับการบรรจุโดยหน่วยศึกษาฯ เทศก์ จึงรู้จักวัฒนธรรมฝรั่งเศส พอกสมควร ความรู้ดีมีเหล่านี้คงช่วยได้บ้าง และอย่างจะแนะนำให้อาจารย์สมัครรับทุน Printemps ของสมาคมครูฯ เพื่อจะได้ไปสัมผัส “ฝรั่งเศส” ด้วยตนเอง เป็นการรู้จักวัฒนธรรมทางตรง ซึ่งจำเป็นมากสำหรับอาชีพครูสอนภาษาต่างประเทศ

เชิญส่งคำามขอข้องใจเกี่ยวกับการเรียน—การสอนมาให้เราได้ทุกเวลา เราจะขวนขวยหาคำตอบที่ดีที่สุดให้ท่าน และถ้าเพื่อนครูอื่นๆ มีคำตอบที่ดีที่สุดกว่าก็รับส่งมาให้โดยด่วน โปรดอย่าลังเลใจที่จะร่วมชวนกันสาม—ช่วยกันตอบ

ติดต่อส่งปัญหาได้ที่ที่ทำการสมาคม 30/9 ซอย 2 (กาญจนานำ) ถนนพหลโยธิน กรุงเทพฯ

ตาม อยากรู้ว่าคุณได้ใช้เวลาในการสอน แต่ที่โรงเรียนต่าง
จังหวัด ไม่มีอะไรเลยแม้แต่หนึ่ง เครื่องหมาย
ภาษาไทยไม่ต้องพูดถึง แม้แต่จอก็ยังไม่มี

ตอบ การใช้อุปกรณ์การสอนขึ้นอยู่กับความสามารถ
ดัดแปลงของอาจารย์ผู้สอนด้วยในกรณีนี้
อาจารย์อาจจะหาอุปกรณ์ง่าย ๆ ที่สามารถหา
ได้เอง เช่น ตั้งรูปจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร
หาไปสั่งซื้อ (ของจริง) ต่าง ๆ ที่พ่อหาได้ เช่น
ถ้าพูดถึงห้องฝรั่งเศส ก็อาจจะหากราล่อง
ไปน้ำหอมหรือของน้ำหอมให้ดูเป็นตัวอย่าง
ถ้าอาจารย์มีวิทยุจะเปิดด้วย ช่วงเวลา 11.30
12.00 น. มีข่าวเป็นภาษาฝรั่งเศสทางสถานี
วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย อาจจะ
เปิดให้นักเรียนในชั้นฟังได้

ตาม ทำอย่างไรถึงจะให้นักเรียนมีความกล้าแสดง
ออกเป็นภาษาฝรั่งเศส

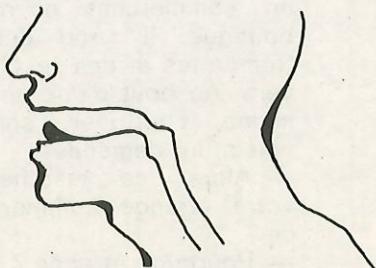
ตอบ นิสัยของนักเรียนไทยที่มีมาตั้งแต่เดิมคือขี้อาย
ไม่กล้าตอบคำถาม ไม่ยอมแม้แต่จะสนทนากับ
อาจารย์ผู้สอน เพราะกลัวถูกเรียกตอบ ที่ไม่
กล้าตอบเพราะกลัวว่าตอบผิดจะขายหน้า
เพื่อนผู้ฟัง ครูต้องหาวิธีการกระตุ้นให้นักเรียนพูด
(Motivation) เช่นตั้งคำถามบ่อย ๆ และให้
โอกาสให้นักเรียนได้พูดเท่าเทียมกันทุกคน ถ้า
หากนักเรียนตอบผิดไม่ควรตำหนิ แต่ควร
จะให้กำลังใจ เช่นพูดว่า C'est presque
bien, essayez encore une fois, หรือ
ce n'est pas exactement ça, vous voulez
trouver une autre réponse. หรือ vous
avez fait un grand effort, mais ce n'est
pas tout à fait la bonne réponse. คำ
พูดของครูจะทำให้นักเรียนลดความอายและ
พยายามตอบมากขึ้น หากนักเรียนตอบถูก

คราวนี้ C'est très bien หรือ Vous avez
trouvé une bonne réponse นักเรียนจะ
ได้อ่านกับครูในโอกาสต่อไป ยังมีวิธี
ทำให้นักเรียนพูดออกหลายแบบ เช่น ให้นักเรียน
แสดงละคร เช่น หาสถานการณ์หรือ situation
ต่าง ๆ ที่ไปรษณีย์ ที่ร้านของชำ ฯลฯ
และให้นักเรียนแสดงบทบาทเป็นบุคคลใน
สถานการณ์นั้น และพูดว่าจะต้องการอะไร
เป็นต้น เป็นวิธีที่เรียกว่า simulation คือ
การทำให้เหมือนจริง

ตาม จะอธิบายอย่างไรให้นักเรียนออกเสียงตัว u
[y] และ r [r] ได้

ตอบ [y] ให้นักเรียนออกเสียง i (เหมือนในภาษา
ไทย “อี”) ก่อน แล้วห่อปากจาก “อี” เป็น
“อู” ทันที จะได้เสียง [y] ทั้งนี้ครูควรทำ
ให้ดูเป็นตัวอย่างด้วย เพื่อให้เห็นความแตกต่าง
ระหว่าง [y] และ [ou] ครูควรหาคำที่มี
เสียงทั้ง 2 มาอ่านให้นักเรียนฟัง เช่น
sur/sous pure/pour fur/fou

สำหรับเสียง [r] ซึ่งจดอยู่ในจำพวก
les vibrants (Malmberg Bertil—La
Phonétique, Que sais—je ๖ P.U.F. p.
637) r grasseye นี่วิธีออกเสียงที่ง่ายที่สุด คือ

omnâme ให้นักเรียนจะกลัวคอกและออกเสียง k (ค)
พร้อมกัน แต่คงจะต้องแนะนำให้นักเรียน
ลองทำในที่มีดินซิดสักหน่อย มีจะนั่นจะถูก
หัวว่าผิดปกติ

ตาม นักเรียนของคิดันก่อนตกลงใจเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศส มักจะตั้งปัญหาถามว่า “ทำอย่างไร จึงจะทราบว่าตนมีคุณสมบัติและความสามารถ พอดีเพียงที่จะเรียนวิชาภาษาต่างประเทศ—ฝรั่งเศส ได้ ต้องต้องพิสูจน์ด้วยการลงมือเรียนจริง ๆ กว่าจะรู้ผลก็เวลาล่วงเลยไปนานแล้ว” จะนึกเกินที่ ทุกที่ อะไรตัดสินได้บ้าง

๙. ราม

ตอบ การเรียนภาษาต่างประเทศนั้นก่อนอื่นต้องดูความตั้งใจของตนเองก่อน ว่าอยากเรียน อย่างรู้มากน้อยเพียงใด (*curiosité*) ผู้ที่อยากเรียนนั้นจะชอบและมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาตัวนั้น (*attitudes positives*) ซึ่งจะช่วยให้การเรียนได้ผลเร็วและง่ายขึ้น การเรียนภาษาต้องอาศัยประสานหูซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เสียง accent และ intonation และความ

กล้าในการพูด การเลียนแบบ การแสดงความคิดเห็น และที่ขาดไม่ได้คือความขยันในการฝึกฝน หากมีเวลาหัดอ่าน หัดฟังมากก็จะเรียนได้เร็ว ซึ่งข้อนี้เป็นปัญหา เพราะนักเรียนหาโอกาสที่จะพูด หรือฟังภาษาฝรั่งเศสนอกห้องเรียนได้น้อย ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการเรียนภาษาต่างประเทศให้ได้ผลต้องอาศัยปัจจัยดังต่อไปนี้

1. อยากเรียน อยากรู้
2. มีทัศนคติที่ดีต่อภาษาและเจ้าของภาษาที่เรียน
3. ประสาทรับฟังดี
4. กล้าพูด กล้าเลียนแบบ
5. หมั่นฝึก พัง อ่าน พูด และเขียน

หากนักเรียนผู้ใดคิดว่ามีคุณสมบัติครบถ้วนที่กล่าวไว้ ก็คงจะไม่มีปัญหาในการเรียนแน่

La fortune

Dans une petite ville, un commerçant ouvre boutique. Il vend des trompettes et des revolvers. Au bout d'une semaine, l'horloger, son voisin, lui demande : — Alors, ça marche, votre étrange commerce ? — Pourquoi étrange ? — Dame ! vous débitez des trompettes et des revolvers, ça n'a aucun

rapport. Moi, ça ne me regarde pas, après tout, mais je serais curieux de savoir ce que vous vendez le plus : des trompettes ou des revolvers ? — Ça s'équilibre, fait le commerçant. Chaque fois qu'un client m'achète une trompette, une demi-heure après, un autre vient m'acheter un revolver...

จดหมาย

จากฝ่ายทะเบียน

ท่านสมาชิกที่รัก

ฝ่ายทะเบียนขอเสนอรายงานประจำปี 2526 แก่ท่านสมาชิกตามลำดับดังนี้

1. จำนวนสมาชิก

ตามที่ปรากฏในทะเบียนสมาชิก ณ บัดถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2526 สมาคม มีสมาชิกดังนี้ คือ

1.1 สมาชิกสามัญตลอดชีพ (สตช.)	จำนวน 243 ราย
1.2 สมาชิกสามัญรายปี (สรป./ 2526)	จำนวน 245 ราย
1.3 สมาชิกวิสามัญตลอดชีพ (ວตช.)	จำนวน 7 ราย
1.4 สมาชิกวิสามัญรายปี (ວរປ./ 2526)	จำนวน 8 ราย
1.5 สมาชิกสถานบัน (สตบ./ 2526)	จำนวน 42 ราย

รวมจำนวน สมาชิกประเภทบุคคล 503 ราย

สมาชิกประเภทสถานบัน 42 ราย

2. การต่ออายุสมาชิกภาพ

สมาชิกภาพของสมาชิกสามัญรายปี (สรป.) และสมาชิกวิสามัญรายปี (ວរປ.) จะสิ้นสุดลงในวันสุดท้ายของปีปฏิกิริย คือ 31 ธันวาคมของทุกปี ดังนั้นเพื่อประโยชน์ของท่านสมาชิก ในการรับข่าวต่าง ๆ รวมทั้งวารสารของสมาคมฯ ได้ครบถ้วน ขอได้โปรดต่ออายุสมาชิกตั้งแต่ต้นปี โดยเสียค่าบำรุงสมาคมฯ ประจำปีหนึ่งร้อยบาท

ผู้ที่ยังไม่ได้เคยเป็นสมาชิกของสมาคมฯ มา ก่อน ขอให้กรอกแบบฟอร์มด้าน “ใบสมัครเป็นสมาชิก”

ส่วนผู้ที่เคยเป็นสมาชิกของสมาคมฯ ขอให้กรอกแบบฟอร์มด้าน “ต่ออายุสมาชิก”

กรณีที่สมัครเป็นสมาชิกใหม่ รวมทั้งผู้ต่ออายุสมาชิกที่ยังไม่เคยมีบัตรประจำตัวสมาชิกมาก่อน ขอได้โปรดกรอกแบบฟอร์มให้ครบถ้วนด้วยตัวบรรจงและชัดเจน พร้อมทั้งส่งรูปถ่ายขนาด 3 ซม. x 4 ซม. จำนวน 3 รูป พร้อมทั้งเงินซื้อสูด หลังรูปถ่ายทุกครั้งด้วย ทั้งนี้เพื่อป้องกัน

การสับสนกรณีรูปถ่ายหลุดจากแบบฟอร์ม

ส่วนผู้ที่ต่ออายุสมาชิก ถ้ามีบัตรเดิมอยู่แล้ว ก็ไม่ต้องส่งรูปถ่ายไปอีก ให้ใช้บัตรประจำตัวสมาชิกเดิมโดยใช้สติ๊กเกอร์ติดเปลี่ยนหมายเลขสมาชิกและปี พ.ศ. ซึ่งฝ่ายทะเบียนจะจัดส่งให้พร้อมใบเสร็จรับเงิน

อ้างอิงจากขณะนี้ อาจารย์จิระพจน์ บุณยเกียรติ (หรือญี่ปุ่น) ยังอยู่ที่ประเทศไทย ผู้ร่วมเศษ ดังนั้นกรุณาส่ง “ใบสมัครเป็นสมาชิก” หรือ “ใบต่ออายุสมาชิก” ไปยังอาจารย์วงศ์จันทร์ พินัยนิติศาสตร์ (อุปนายกสมาคมฯ) ที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพ 10200 โดยสั่งจ่ายเงินค่าบำรุงสมาคมฯ ป. หน้าพระลาน

สุดท้ายนี้ ฝ่ายทะเบียนขอแจ้งรายชื่อสมาชิก ณ บัดถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2526

ประมาณ สืคิริเสริญ

ผู้ช่วยนายทะเบียน

(กรรมการบริหารสมาคมฯ ชุดที่ 3 ปี 2525-2526)

31 ธันวาคม 2526

ទ្វាយឱ្យសំណាក់តែគិត។

(ថ្ងៃ ៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២៥២៦)

ប.ស.នីក្រា ពេជ្ជុន ភេជ្ជុន (សរប.៨៤/២៦)
ប្រធានក្រសួងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ន.ប.រាជាណាចក្រកម្ពុជា
លេខអនុស៊ីន កន. ១០១៧០

សរប. / ២៦

ប.ស.នីក្រា ពេជ្ជុន ភេជ្ជុន (សរប.៨៩/២៦)
៥៥៨ ខែឃ សុខុមាភ នារ៉ាងចារាគ អរប.បុនង
កន. ១០២៥០

ប.ស.ពិធីរាជរដ្ឋ គគុណបុរាណ (សរប.៨៥/២៦)
៤០/១០៦ អូប៊ូរុងគគុណបុរាណ ន.ប.រាជាណាចក្រកម្ពុជា
សង្គមរាជការ ១០២៧០	ប.ស.សុភាព ឯកជាមុន (សរប.៩០/២៦)
ក្រុងពេទ្យរបៀបឱ្យឱ្យវិវាយតាម
៥៨៨ ន.ពេជ្ជុន ឱ្យអធុនាថី
គ្រប់បាន វិវាយការប្រើប្រាស់ការការងារ ១០៤០០
បានសរាប់ ឯកជាមុន (សរប.៨៦/២៦)
៩១/៤ ខែឃ ២០ មិថុនា ឱ្យអធុនាថី
កន. ១០៣១០	បានគ្រឿន ធម្មតាតាកិច្ច (សរប.៩១/២៦)
១៤២៤/២២៣ ឯកជាមុន ន.គ.គិតអបារ
ធម្មតាតាកិច្ច គ្រប់បាន ១០៤០០
ប.ស.សុណាស់ វារិវាល (សរប.៨៧/២៦)
៩០/៣ ខែឃ ២០ មិថុនា ឱ្យអធុនាថី
កន. ១០៤០០	បានសុមាន ឈកការណាស់ (សរប.៩២/២៦)
៦.៣.សិងមាសិកម្មាស់ ន.គិតអបារ
ធម្មតាតាកិច្ច ការងារ ១០១៥០
ប.ស.សុខុមាភ នារ៉ាងចារាគ (សរប.៨៨/២៦)
៦.៣.សិងមាសិកម្មាស់ ន.គិតអបារ
ធម្មតាតាកិច្ច ការងារ ១០១៥០	

นางนิศา รังสีมาธรงรักษ์ (สรบ. 93/26)
23/9 หมู่บ้านพัฒนาสุข ต.เหหารักษ์
อ.เมือง สุพรรณบุรี 10270

บ.ส.ทรัพย์ เลิศสุรัสวดี (สรบ. 99/26)
35/4 ซอยประเสริฐมินด์ ถ.อินทร์ทักษิณ
กทม. 10600

บ.ช.สกานดา สงวนกล้าจิตร์ (สรบ. 94/26)
23 ม. 10 ซอยบันดสิทธิ์ คลองทุ่ม บางกอกใหญ่
กทม. 10240

บ.ส.วิริยา ลี้ລາມ (สรบ. 100/26)
1600 ถนนท่าแร้วรัตน์ ครอบจั่นท่าศาลา
ยานนาวา กทม. 10120

นางสาวอาทัย จิโนวัฒน์ (สรบ. 95/26)
166/52 หมู่ 7 ต.ทุ่งศูนyla อ.ศรีราชา
ชลบุรี 20110

บ.ส.วิวัฒน์ สิบวัฒน์ (สรบ. 101/26)
355 เชษบคหลุบส 3 สาราริด ยานนาวา
กทม. 10120

นางนลิตา ปราสาท (สรบ. 96/26)
1450 ซอย 47 ถ.สุขุมวิท 1 คลองจั่น
บางกอกใหญ่ กทม. 10240

นางสาวฤทัย พิษณุพันธ์ (สรบ. 102/26)
91/226 ซอยพิษณุพันธ์ ถ.ดิวาน
นนทบุรี 11100

บ.ส.สุขุมลา ไดเกียรติศักดิ์ (สรบ. 97/26)
107 ครอบพิหาราชา 2 ถ.พุทธคติ ลัษณะวงศ์
กทม. 10100

บ.ส.ฤทธิ์พัฒน์ คงศรีวงศ์ (สรบ. 103/26)
21/589 หมู่บ้านสุวรรณภูมิ เวลา ซ ช บ 2 หมู่ 5
คลองกุ้ง บางกอกใหญ่ กทม. 10240

บ.ส.พิพารธรรม วงศ์ศรีวงศ์ (สรบ. 98/26)
52/8 ครอบกิลเลอร์ ถ.เจริญกรุง บางรัก
กทม. 10500

บ.ส.วิภาวดี เสนนาสุ (สรบ. 104/26)
45 ถ.หลังเมือง อ.เมือง ขอนแก่น 40000

- นางวันเพ็ญ ใจรักปรีดาณณ์ (สรบ. 105/26)
100/447 ช. 14 ม.น้ำกีฬาแหลมมาคง ประเบศ
พระโนนง กทม. 10250
- บ.ส. ปฐมนภรณ์ สุทธิพันธ์ (สรบ. 106/26)
3/2 ต.บางออก อ.เมือง ภูเก็ต 83000
- บ.ส. อรุณี อังคะนาวิน (สรบ. 107/26)
90 เลข 6 หมู่บ้านเสรี 3 สวนหลวง พระโนนง
กทม. 10110
- นางนิศา ล้อธรรม (สรบ. 108/26)
349/12 หมู่บ้าน เพศรชัย หลักสอง
ถนนสองแย้ม กทม. 10160
- นางบุญศรี วนิชกุล (สรบ. 109/26)
161 ต.สักติ เทศ จ.วิเชด อ.เมือง
ภูเก็ต 83000
- บ.ส. ศรีรัตน์ ถุงผ้าพรัตน์ (สรบ. 110/26)
430 ต.ประชารักษ์รัตน์เพลี่ หัวหมาก
กทม. 10310
- บ.ส. สุจิตรา พนูวงศ์ (สรบ. 113/26)
52 ถนนรัษฎาทร์ สมดุย ลำปาง 52000
- บ.ส. สุจิตรา พนูวงศ์ (สรบ. 114/26)
2 ร.ร. ทหารบ้ำ ค่ายอัศว
สระบุรี 18000
- บ.ส. นันทา สุหริเจริญ (สรบ. 115/26)
3 ทุ่งเสียว ต.ม้านกลาง อ.สันป่าตอง
เชียงใหม่ 50120
- บ.ส. สิริกวัช หลงเวช (สรบ. 116/26)
290 ศรีบูลเรือง อ.สอง แม่ร 54120
- บ.ส. รัศนา เสนบานสำเนียง (สรบ. 117/26)
108 หมู่ 5 ตำบลลี้ว อ.เทิง เชียงราย 57160
- บ.ส. มนูรี เพชรัตน์ (สรบ. 118/26)
149 บ้านครกจิ้งโภศล อ.เมือง เพชร 54000
- บ.ส. จิราภา อันทะกนก (สรบ. 111/26)
2003/27 ห้วยขาวang เมืองชุมขาวang กทม. 10310

นางนพวรรณ สุวรรณประภาก (สรบ. 119/26)
26 ต.สิงหาราช เชียงใหม่ 50000

น.ส.สุวาร ตันติมณีภรต (สรบ. 125/26)
9/1 ซอยเทศบาล ต.ตลาดหลวง อ.เมือง
อ่างทอง 14000

น.ส.วัชรา พนธุ์แพทย์ (สรบ. 120/26)
242 บ้านวังหน้อ ต.ดันดงซึ้ง อ.เมือง
ล่าปาง 52000

นางธารวรรณ เทพวิรัชพงศ์ (สรบ. 121/26)
118 หมู่ 2 ซอย 13 ต.บ้านถิน อ.เมือง
แพร 54000

น.ส.สุปรานิ คำสวัสดิ์ (สรบ. 122/26)
42 คลองภูมิ ต.ช่องนนทรี ยานนาวา
กทม. 10120

นางนวลลักษย์ วงศกลอม (สรบ. 123/26)
บ้านพักครร ร.ร. จอมสุรางคคุปถัมภ์
อุบลฯ 13000

น.ส.รุ่งนภา ยหาลง (สรบ. 124/26)
บ้านพักครร ร.ร. จตุรัศน์ตราชัย อ.เมือง
อุตรดิตถ์ 53000

นางจำลาอองรักน ก้ารสมมจน์ (สรบ. 126/26)
โรงเรียนเสนา "เสนาระสิงห์"
อ.เสนา อุบลฯ 13110

นางสุมล ผู้อ่อน (สรบ. 127/26)

2 พหลโยธิน ต.ปากเกร็ด อ.เมือง

สระบุรี 18000

นางพรรุษนุ จำปา (สรบ. 128/26)
238 หมู่ 1 ต.นครสวนครลอก อ.เมือง

นครสวรรค์ 60000

น.ส.ศรีเพ็ญ ปักภราวด์ (สรบ. 129/26)

ร.ร.ส่วนบุญถัง อ.เมือง

ลพบุรี 51000

นางเพ็ญศรี คงเมือง (สรบ. 130/26)

83/6 ต.ไม้งาม อ.เมืองคาด

คาด 63000

น.ส.บุญเตือน นิลเกต (สรป.131/26)
ร.ร.เทิงวิทยาคม ต.พิศาล อ.เทิง
เชียงราย 57160

น.ส.ประเสริฐ นาคาวรี (สรป.132/26)
ร.ร.สุขพิทักษ์ยาม ต.จารวิศก่อ^ก
ต.บ้านกล้วย อ.เมือง สุโขทัย 64000
ลงทะเบียน 15110

น.ส.บุญช่วย ตียะไพบูลย์สิน (สรป.133/26)
189-191 ต.หนองบาล อ.บ้านหมื่น
ลงทะเบียน 15000

นางพรพรรณ พยอมยิ่ง (สรป.134/26)
ร.ร.คำกรองราชภารังษ์ เคราะห์ ต.อุดรทิจ
อ.เมือง เชียงราย 57000

นางบงกอก อนันดา (สรป.135/26)
ร.ร.ล้านนาลัย ต.เหลือริน อ.เมือง
ล้านนา 52000

น.ส.สุกานันธ์ ศรีแสงสูบ (สรป.136/26)
53/1 ต.พระมหาสาร อ.เมือง
ลงทะเบียน 15000

น.ส.กนกนุ มนต์กันภัย (สรป.137/26)
บ้านพักครู ร.ร.พูลวิทยาลัย อ.เมือง
ลงทะเบียน 15000

นางลัตตา วนิช (สรป.138/26)
ร.ร.สตรีศรีบ้าน ต.ในเมือง อ.เมือง
บ้าน 55000

นายมาบิด วัฒนาพันธ์ (สรป.139/26)
312/1 ต.วัดสันตอนรอม อ.เมือง
ลำปาง 51000

นางมลวิภา พันคร (สรป.140/26)
ร.ร.สามัคคีวิทยาลัย
159/20 ต.บรรพตภารการ ต.เวียง
อ.เมือง เชียงราย 57000

นางจงตี บแหกแก้ว ใจงาม (สรป.141/26)
ร.ร.ผดุงปัญญา ต.ไม่งาม อ.เมือง
ตาก 63000

นางจงตี บแหกแก้ว (สรป.142/26)
1153/2 ต.พานิชสัมพันธ์ อ.ป่ากันพัง
นครศรีธรรมราช 80140

บ.ส.นิรนาม สัจจะบุตร (สรบ. 143/26)
13/7 ถ.ศรีสราสาครินทร์ ก. เมือง
พัทลุง 93000

นางจันปุน รัตน์มนต์ (สรบ. 144/26)
๖.๖.สค ชั่งสูง ถ.เพชรเกษม ต.ปากแพรก
อ.ทุ่งสง นครศรีธรรมราช 80110

บ.ส.ศิริพรรณ สาวพงษ์ (สรบ. 145/26)
บ้านพัก ๖.๖.ทุ่งสง ต.ถ้ำใหญ่ อ.ทุ่งสง
นครศรีธรรมราช 80110

นางเบญจมาศ สกุลวิทก์ (สรบ. 146/26)
๒๙๙/๑๒ ถ.กาญจนวนิช อ.สะเดา
สangla 90120

บ.ส.สุพัตรา ช่างนาฎนา (สรบ. 147/26)
บ้านพักครร ๖.๖.คลังก้าว่า " เสนนาบุล"
อ.คลังก้าว่า พัทลุง 82110

บ.ส.ทองคำ หรพิเนตหงส์ (สรบ. 148/26)
๙๕/๑๙ สะนาปล่า
รับรอง ๘๕๐๐๐

บ.ส.งามพิศ วิชชวรณ (สรบ. 149/26)
บ้านพักครรหน้า ๖.๖.ตีนกันพงงงาวิทยาณ
ต.เพชรเกษม อ.เมือง พัทลุง ๘๒๐๐๐

นายส่งา ศุขเบี้ย (สรบ. 150/26)
๘๓ นครใน อ.เมือง
สangla ๙๐๐๐๐

นางรุนา เสนนาหาญ (สรบ. 151/26)
๖.๖.ภูราชวิทยาลัย อ.เมือง
เบี้ยใหม่ ๕๐๐๐๐

นางจินดา ไพบูลวงศ์ (สรบ. 152/26)
วิทยลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยา เนตุมาใต้
สangla ๙๐๐๐๐

นายประยงค์ เลิศพัยบ (สรบ. 153/26)
๖.๖.ชาวรัชภาคี เชก อ.จواง
นครศรีธรรมราช ๘๐๑๕๐

บ.ส.ลงรักษ์ เชื้อสาย (สรบ. 154/26)
๗/๒ ถ.พادาด อ.เมือง
รับรอง ๘๕๐๐๐

นายปรม ใจดีกร (สรบ.155/26)

ร.ร. ยานพาณิชย์บุปผัมก อ.ย่านดาวนารา
ตรัง 92140

นายสมชาย เขียวติร (สรบ.161/26)

ร.ร. อุบลนารี อ.เมือง กาฬสินธุ 46000

บ.ส.วิภาดา ทองโภคทร (สรบ.156/26)

421/1 ถ.พหลโยธ หมู่ 4 ต.บ้านใหม่ อ.เมือง
อุบลราชธานี 34000

บ.ส.สุพารณ์ มงคลทุมรัตน์ (สรบ.162/26)

1/2 หมู่ 3 ต.บ้านกลาง อ.เมือง
บุทบูรณ์ 12000

บ.ส.นิศา ใจดี (สรบ.163/26)

ทรงเรียนสราธิเดชมหาวิทยาลัยศิลปากร
ต.ເມສະບາ ເກມະນ ດ.ສນາງຈັນທີ
ວ.ເມືອງ ນກປະຽນ 73000

นางพรพรรณ พนมจิต (สรบ.157/26)

118/9 ถ.ເທສະາລ 8 ต.ນ້ຳໃຫຍ່ อ.ນ້ຳໃຫຍ່
นครราชสีมา 30000

บ.ส.นิมนวล จันทร (สรบ.158/26)

99/59 ถ.กุวงເທິກຮັກ ต.ປະເວສ ໄຮນໄໂຮນ
ກົມ. 10250

บ.ส.พรัณีกา พงษ์สุวรรณ (สรบ.159/26)

64 ถนนสวรรค อ.ຄ้อนสวรรค ຂ.ຍ້າມື 36140

นายเวลิม เกียรต มีนา (สรบ. 160/26)

ร.ร. ร้อยเอ็ดวิทยาลัย อ.เมือง
ร้อยเอ็ด 45000

บ.ส.สุพารณ์ มงคลทุมรัตน์ (สรบ.164/26)

100/2 ซอยພ້ອມພາຮນ ต.ປະບາສາງເກຮາະທ
ຕົນແຂງ ຫ້ວຍຊາງ ກກ. 10400

บ.ส.ระเบียบ ສັບປັດລົມເກສືບ (สรบ.165/26)

1788/128 ຂອຍຮ່າມເຫັນນາ ຖ.ຈັງສູນທາງສ
ວ.ນາງກອກນອຍ ກທ. 10700

บ.ส.ปรีศนา ຈົງເຮືອງສະຖ (สรบ. 166/26)

632/1 ຕ.ມະນາ ອ.ເມືອງ
ສົກລະ 66000

น.ส.ไนศร์ ณ ตะวันท์ (สรป.167/26)
โรงเรียนคริยณฤทธิ์ศึกษาพัฒนาการ
ก.พัฒนาการ กท. 10110

น.ส.ปราภัส แก้ววิทย์ (สรป.173/26)
โรงเรียนนางກวย
๘๕ ถ.สุขุมวิท ๒ แขวงคลองจั่น
เขตบางกอกน้อย กท. 10240

น.ส.จราษฎร์ ประชุมวงศ์ (สรป.168/26)
โรงเรียนสะเดา "บูรพาชัยกัมพลสานหน้ากบุสราษ"
อ.สะเดา สังฆlab ๙๐๑๒๐

น.ส.วรรณรี วงศ์วิชรา (สรป.169/26)
๒๕๘/๑ ถ.รามคำแหง อ.เมือง
พัทลุง ๙๓๐๐๐

น.ส.จงกลัน เกษตรสิน (สรป.170/26)
๓๙/๖๔ ซอยหาดachoาส ถ.พหลโยธิน
๑.๊ก.ล่องくな กท. ๑๐๒๒๐

น.ส.อาภาณ พตahรคณกุล (สรป.171/26)
โรงเรียนกัลยาณิศรีธรรมราช
อ.เมือง นครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐

น.ส.สุกัญญา ศรีสูงเนิน (สรป.172/26)
โรงเรียนโพธารามนาเสิน
อ.ไธเดือน ราชบุรี ๗๐๑๒๐

น.ส.พัฒนา คันธารักษ์ (สรป.178/26)
โรงเรียนบางปะหัน
อ.บางปะหัน พระนครศรีอยุธยา ๑๓๒๒๐

บ.ส.นั้นหัวร เช้าว่องลาด (สรบ.179/26)
181/52 ประชาราษฎร์ 2 นางโพ
ฤลิศ กท. 10800

บ.ส.พาร์ค ชัยวัฒน์ (สรบ.185/26)
99/81 หมู่บ้านไทยสุก ก.น.นangชัก
ป่ากาเก็ร์ค นนทบุรี 111120

บ.ส.อพาร์ทเม้นท์ ชัยวัฒน์ (สรบ.180/26)
5-7 ประกอบด้วยห้องชั้นมหา อ.อัมพawa
สมุทรสงคราม 75110

บ.ส.พัชร์ นับนาโนมิก្ញูล (สรบ.181/26)
บ 2/256 ถนนสุราษฎร์
อ่ำเภอเมือง นครนายก 26000

บ.ส.วารสาร เนย์สัน (สรบ.182/26)
96 ถนนพรมแดน อ.เมือง
อุบลราชธานี 34000

บ.ส.ประพิมพ์ พับพิมพ์ (สรบ.183/26)
69/3 ถนนศรีธรรมไครภูก อ.เมือง
ฉะเชิงเทรา 65000

บ.ส.มุกดา ส่งสารพิพาก (สรบ.184/26)
บ้านพักโรงเรียนหน้าเรือน อ.ป่าหมาขุน
พัทลุง 93120

บ.ส.ธิรชา บริลางษ์ (สรบ.186/26)
479/2 แห่งวังสายไหม เทศบาลเมือง
กา. 10220

นางทิรุนง แคนยุกต์ (สรบ.187/26)
ทรงเรียนเมริยมอุคumiสึกษา
เขตหนองไทร กท. 10400

นางสุนิสา เนราบุตร (สรบ.188/26)
114 หมู่ 7 อ.บ้านลาด
เพชรบุรี 76150

บ.ส.อังสนา พิรัญญา (สรบ.189/26)
251 ถนนเพชรไท แขวงปากคลอง
เขตภาษีเจริญ กท. 10160

บ.ส.อวารี จารุณ์ (สรบ.190/26)
16 หมู่ 1 ต.ไผ่สะเล็อก อ.โภคปิ่น
ปราจีนบุรี 25190

บ.ส.ศรีภูมิการ์นี่ ผู้ว่าฯลหงษ์ (สรป.191/26)

29 เทิงสะพานย่านสินค้าพหลโยธิน
พก. ทก. 10400
อ.เมือง
นนทบุรี 11000

บ.ส.อวาระรัตน สุขไพบูลย์ (สรป.192/26)

24 หมู่ 6 ต.ม้าลายรอก อ.เมือง
สมุทรสงคราม 75000

บ.ส.พรศศรี ทองพันธุ์ (สรป.193/26)

775/10 หมู่ศุกราชสระ 1 อ.เมือง
สมุทรสงคราม 75000

บ.ส.วิริยา เครือเหตุ (สรป.194/26)

ร.ร.การราษฎร ต.สมุทรสองคราม-บางแพ
อ.เมือง สมุทรสองคราม 75000

นางภาณิษฐ์ สุนทรริศา (สรป.195/26)

1193/2 บุญวิท ต.ปากน้ำ อ.เมือง
สมุทรปราการ 10270

นางสุชา ภักษา (สรป.196/26)

28/18 ซอยห้วยพักพลา ถนนบางวงศ์วาน
แขวงบางเขน กท. 10900
อ.เมือง

บ.ส.ศรีภูมิการ์นี่ ผู้ว่าฯลหงษ์ (สรป.197/26)

90/1 หมู่ 6 ต.سانไห่ อ.เมือง
นนทบุรี 11000

บ.ส.อวาระรัตน์ ลิกอร์ไนซ์ (สรป.198/26)

69/6 หมู่ 4 ต.เมือง
บางแฝ กาฬสินธุ์ กท. 10160

นางสาวแก้ว สารประจุ (สรป.199/26)

53/63 ซอยจอมพล ถ.ลาดพร้าว
แขวงบางเขน กท. 10900

บ.ส.จันทนี ศรีสุจิตร (สรป.200/26)

8/6 ซอยเพชรเกษม 49 ถนนเพชรเกษม
กาฬสินธุ์ กท. 10160

บ.ส.รัชดา โภชิต (สรป.201/26)

กรุงเทพสังคายนาเรือง กรรมสามัญ
กองแผนงาน สำยิเวหาสเมพันธ์
กท. 10300
บ.ส.วนิดา daraจันทร์ (สรป.202/26)
43/9 ต.ไผ่สัง อ.เมือง
อยุธยา 13000

นาบริสเมษ น้อมฟัง (สรป. 203/26)	น.ส.สุรัตยา ทากี้เลิศ (สรป. 209/26)
77 หมู่ 4 บ้านหนองผักแวง ค.เห็นเมือง อ.เมือง ร้อยเอ็ด 45000	โรงเรียนรัชโยงวิทยาคม ถนนทางสินมหาราช แขวงท่าපู อ.เมือง ร้อยเอ็ด 21000
น.ส.สุนันหา คำนันดา (สรป. 204/26)	น.ส.พิมพ์วรรณ รังสิการาม (สรป. 210/26)
โรงเรียนอุดมประดิษฐ์ อ.เมือง เพชรบุรี 76000	32/4 ซอยกนกอมมิค ถนนรามอินทรา แขวงจระเข้บัว เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10230
นางนัฐพร สวัสดิ์อ่อนรักษ์ (สรป. 205/26)	น.ส.ดวงใจ ปราสาทวงศ์ ณ อุตรหา (สรป. 211/26)
571 ราชคำริห์ อ.เมือง นครปฐม 73000	นศว. ปฤមรัน พนบอธิรัตน์ เบญจปุริวน กรุงเทพฯ 10500
นางกฤษดา ห้องสุพรรณ (สรป. 206/26)	นางไพรินทร์ มณฑิรพัฒน์และรัตน์ (สรป. 212/26)
14 เทศบาลส่าย 4 ว. ชลうง จังหวัด 22110	306/120 ซอย 3/10 หมู่บ้านการเคหะท่าราษฎร์ แขวงบางเขน กรุงเทพฯ 10200
น.ส.อารยา โคงรักษ์ (สรป. 207/26)	นายวิทยา แสงทองพรา (สรป. 213/26)
123/2 ลากคร้าว 109 บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240	นางเพ็ชร์ เศวตนาม (สรป. 208/26)
นางเพ็ชร์ เศวตนาม โรงเรียนราษฎร์ 444 ถนนมหาราชา แขวงพระบวรราชวัง เชคพระบูรณ์ กรุงเทพฯ 10200	1 หมู่ 2 ต.บางกรลาสอ อ.เมือง บ้านทุ่รี 11000

บ.ส.ก.กรองรัตน์ ครรศศิลป์พันธุ์ (สรบ. 214/26)	บ.ส.อ.นงค์ น่วมจัย (สรบ. 220/26)
261 ถนนหัสส์วัตพารามหาธาตุ ในเมือง อ.เมือง นครศรีธรรมราช 80000	65 หมู่ 2 ต.นางรักน้อย อ.เมือง นนทบุรี 11000
บ.ส.สุภาพร ชา เศษารัตน์กุล (สรบ. 215/26) 46/3 ถนนประชานาถไม้สัก อ.เบี้ยง ขอนแก่น 40000	นางจงกล อ้วสุริยา (สรบ 221/26) 127/50 ถนนพิราณท์ ต.นางกระสอ นนทบุรี 11000
นางสาวรองจิต สุนทรชาติ (สรบ 216/26) 1909/474 จังรัตน์พิทักษ์ 65 เนคมทางตอนน้อย กรุงเทพฯ 10700	น.ส.ประสารศรี มนต์สิริ (สรบ. 222/26) 143 ถนนคำนิษายสศราม บางกระปือ กรุงเทพฯ 10800
บ.ส.วิไลพร ชานสิน (สรบ. 217/26) 2 หมู่ 1 ต.สวนหลวง อ.กรุงทุมเสง สุนทรสารัคร 74110	น.ส.นฤศิล ชาบราทิก (สรบ. 223/26) 137/64 แหลมสุกุมล 135 ถนนบริพัตร อ.ป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ 10100
บ.ส.นันทนนา นันทภัทรพาณิช (สรบ. 218/26) 1895/40 ถนนพหลโยธิน เนคบanga เชียง กรุงเทพฯ 10900	นางดวงแก้ว บุญผ่อง (สรบ. 224/26) 13/11 หมู่บ้านพฤกษาดี ถนนสุขุมวิท 3 บางกะปิ กรุงเทพฯ 10230
นางจุฬาร ไชยเจริญ (สรบ. 219/26) โรงเรียนอัสสัมพกศรีราชา ค.สุรศักดิ์ อ.ศรีราชา กลบุรี 20110	บ.ส. สุพิศา ชนารีย์ (สรบ. 225/26) 42 ศรีคงไทย เชียงใหม่ 50000

บ.ส.ร.สกนธ. หุ้น表决 (สรป. 226/26)

นางสาวบัณฑิรา ชังค์สุวรรณ (สรป. 231/26)

หอพักลลิตา
172 ซอยสุขุม สารดัด ยานนาวา
กรุงเทพ 10120

นางสาวชนิษฐา ศิริสิริ (สรป. 227/26)
โรงแรมสตรีมารดา
อ่ำเภอเมือง
ยะลา 95000
นางสาวจุฬาทัย วิจิตรศิลป์ (สรป. 228/26)
28 ถนนวัฒนา อ่ำเภอเมือง
อุดรธานี 41000

นางจันทนี เทศรัช (สรป. 229/26)
487/5 ซอยบางซื่อ 7
กรุงเทพ 10700

นางสาวกรองทอง ใจสุวรรณ (สรป. 230/26)
134 ตระอกจันทร์ ซอยถึงจันทร์ ยานนาวา
กรุงเทพ 10120

นางสาวบัณฑิรา ชังค์สุวรรณ (สรป. 231/26)

318/5 ถนนราชวิถี ซอยสุขุม 4
กรุงเทพ 10400

นางเงอนอร ใจลับันท (สรป. 232/26)
บ้านพักนายทหาร ค่ายอังคัญธนรหาร
ตำบลอหง บ้านด่าน 94000
นางสาวนันท์ (สรป. 233/26)

นางเรียนวัฒนภูกษัตรี ถนนกรุงเทพ
แขวงป้อมปราบ กรุงเทพ 10100
นางสาวศรีรัตน์ (สรป. 234/26)
1304/6 ซอยเจริญมหาร ถนนสันหน
แขวงยานนาวา กรุงเทพ 10120
นางจังรังค คุณสันต์ (สรป. 235/26)
โภเรียนคงเมืองหารօราษมารัง
ถนนเชคชาوخาส เชุมบางเขน
กรุงเทพ 10900

98

นางสาวสุกานันท์ อากา瓦รชุดม์ (สรบ.236/26)
คณบดีบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
อ.เมือง เชียงใหม่ 50002

นางสาวจังรัตน์ สกุนตะลักษณ์ (สรบ.241/26)
132/ซอย 4 ถนนเทศบาลรังรักษ์ใต้ ประภานิเวศน์ 1
เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10900

นางสาวฤกษ์พันธ์ สุภพันธ์ (สรบ.237/26)
141/1 ลาดพร้าว 15 เขตบางเขน
กรุงเทพฯ 10900

นางสาวสุกานต์ แปรเจริญ (สรบ.238/26)
451 ซอยวัลปุรักษ์ 2 แขวงหุ้นส่วน
เขตยานนาวา กรุงเทพฯ 10120

นางสาวกานาจนา ศันหยง (สรบ.239/26)
22 หมู่ 6 ต.จันทบีมิตร อ.เมือง
จันทบีมิตร 22000

นางสาวอ่ำไพ อย่างสินธุ์ (สรบ.240/26)
123/4 ซอยเจริญนคร ถนนอิสรภาพ
คล.บ้านช่างหล่อ เขตบึงกอกน้อย
กรุงเทพฯ 10700

นางสาวฤาษี จันทร์สมวงศ์ (สรบ.242/26)
4 หมู่ 3 ต.ทำเรือ อ.ท่าນงกา
กาญจนบุรี 71130

นางสาวรัชฎา ยุตมลสันติสุน (สรบ.243/26)
1163/2 ถนนเจริญรัช อ.คลองสาน
กรุงเทพฯ 10600

นางสาวพัชรินทร์ พิชผล (สรบ.244/26)
123 หมู่ที่ 6 ต.บ้านยาง อ.ศรีรัตน์
สระบุรี 84180

นายมนตรี เต้นฤทธิ์ (สรบ.245/26)
9 หัวสูร์จ ซอย 2
กรุงเทพฯ 6 (10600)

ราป./26

โรงเรียนบางกอกน้ำ (สกบ. 40/26)

85 ต.สุขารักษ์ ล 2 แขวงคลองจั่น
เขตบางกอกน้ำ กท. 10240

นายพรองพัน เครเวอเม็ง (ราป. 8/26)

ห้องเตือน เดบ ห้อง 501
120/436 ชุมชนประสาศรรัม
ถนนราชปรารภ ๗๖/๒
กรุงเทพ ๑๐๔๐

ส ก ย

โรงเรียนศรีบูรยา (สกบ. 37/26)

ต.ศรีบูรยา แขวงพญาไท
เขตพญาไท กทม. ๑๐๔๐๐

โรงเรียนวนารนารี เดลินิ (สกบ. 38/26)

ต.ปะต่ำ ล.บ่อมา
อ.เมือง สงขลา ๙๐๐๐

โรงเรียนคารวิทยาลัยเรียงใหม่ (สกบ. 39/26)

196 ต.แกวน้ำรัช ต.วัดเกศ
อ.เมือง เรียงใหม่ ๕๐๐๐๐

ส ค ช

โรงเรียนชินรัตน์พิทยาลัย (สกบ. 41/26)
85 ต.สุขารักษ์ ล 2 แขวงคลองจั่น
เขตบางกอกน้ำ กท. 10240

45 ถนนวิสิรากาฬ แขวงแม่น้ำหน้าห้างหล่อ
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ ๑๐๗๐
กรุงเทพ ๑๐๔๐

ส ค ช

มหาวิทยาลัยศรีบูรพา โรม ปทุมวัน (สกบ. 42/26)

ถนนอังรีดูนังต์ เขตปทุมวัน
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

นางรุ่งนิ ชุมเชื้อ (สกช. 228)

123/๙ หมู่บ้านกาญจนาภิเษก บางกรวย
นนทบุรี ๑๑๑๓๐
น.ส.วรรณ มีทัรัญ (สกช. 229)
1191 โครงการวัดญวนนนท์ โภ
ต.ประชาราษฎร์สาย ๑ บางซื่อ
กรุงเทพ ๑๐๘๐๐

บ.ส. อุบลฯ วาระประชุม (สคช. 230)	บ.ส. จังกลตี ปลื้มสำราญ (สคช. 236)
43/3 ซอยหนานศูนย์วัชรพลระสาท ต.สุเทพ อ.เมือง เชียงใหม่ 50000	5/221 ซอย 12 หมู่ 5 แขวงสันกัน เขตบางเขน กรท. 10210
นางนรีวรรณ ป้อคงพาล (สคช. 231)	บ.ส. อุบลฯ ภัยบ้านภัย ปิยะพัฒนา (สคช. 237)
ร.น. สครีสิกษา อ. เมือง ร้อยเอ็ด 45000	โรงเรียนศรีอยุธยา ถนนศรีอยุธยา เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
นางพิศาล ยศติธรรมคำวงศ์ (สคช. 232)	บ.ส. อรสา ปราลับนันทน์ (สคช. 238)
ร.น. สครีสະเกษฐ์พยาลัย อ. เมือง ศรีสะเกษ 33000	โรงเรียนสตรีนศรีวรรค 312 ถนนสวรรค์วิถี ต.ปากน้ำໄพ อ.เมือง นครสวรรค์ 60000
นางพัชรี ตันบันยัสส (สคช. 233)	บ.ส. สุรางค์รัตน์ แก่นทรัพย์ (สคช. 239)
51 ต.บ้านรำษฎร์ อ.เมือง เชียงใหม่ 50000	โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย ศ.ก. เลขบบศร อ.เมือง ลพบุรี 15000
นางเสาวินัย ฤทธิ์วิชัย (สคช. 234)	นางนรมลตี ปราลับนันทน์ (สคช. 240)
36/2-4 ต.คลาดล่าง อ.เมือง อุรักษ์ธานี 84000	โรงเรียนสารกาการมัคคี 20000 37 ถนนราชดำเนินกลาง กรุงเทพฯ 10200
นางอรรดา สัญญา (สคช. 235)	
122 ซอยโอลิเวจ หมู่บ้านเศรษฐกิจ หลักสอง หงษ์ทองแขม กรท. 10160	

น.ส.เมืองวัฒน์ วิจัยสมบ (สมช. 241)
262 ถนนนครใน อ.เมือง •
สงขลา 90000

บ้านราเวสา อุบลฯ (สก. 242)
อ.เมือง เชียงใหม่ 50000
๘/๓ ถนนเชียงใหม่-ลำปาง

ศบคกรรบมการบริหาร สมคท.สุดที่ 4 ปี 2527 - 2528

หมาย เลย โทรศพ หอย ท่อ ท่าทาง

ท่าการ สมคท. โตรศพ 279 07 33 30/9 ชอย 2 (กากจานตาม) พหล ไยเริน กท.10400

ชื่อ ตำแหน่ง	โทรศัพท์บ้าน ที่ทำงาน	โทรศัพท์บ้าน ที่ทำงาน	ห้อง ห้อง
* สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากลยานวัฒนา องค์นายกิตติมศักดิ์	บ. 391 76 37-8 บ. 221 58 80	- 10 สุขุมวิท 43 (ซอยแสงนุกตา) เขตพระโขนง กท.10110 - มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์	
1. นางวงศ์ พันยนิศาสาคร อนามัยก	บ. 279 39 12 บ. 221 61 11 ต่อ 357,246	- 35 ซอยอารีย์ 5 พหลโยธิน กท.10400 - ถนนศิลปาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กท.10200	
2. นางสาวประมวล สีศรี เสริญ เลขานุการ	บ. 511 35 15 (หาก note บ.พ.) บ. 252 88 80 252 76 44 252 32. 66	- 140/30 ซอยศรีสุเมรุ ในซอยวราวน ลาดพร้าว 41 เขตบางเขน กท.10900 - กรุงเทพมหานครวิทยาลัย 588 ถนนเพชรบุรี ตรงข้ามโรงภาพยนตร์เมืองไทย เมต罗ฯ ท	

3. นางสาวอรุณรัตน์ ป้านสวัสดิ์ ผู้ช่วย เลขานุการ	บ. 277 23 67 กท. 10310	- 66/18 ค. ช้อยจุ่ง เรือง ถนนสุทธิสาร เขตทุ่ง化ทาง กท.10310
	ง. 311 17 86	- โรงเรียนพระไชยพัทยาลัย สุขุมวิท 62 กท.10250
4. นางสาวจิราพรรัช บุญ เกียรติ เหรี้ยง	บ. 286 22 12 กท.10120	- 399/5 ชอยนีติกานต์ ถนนนางลื้นจี้ ช่องนนทรีย์ กท.10120
	ง. 221 61 11 ต่อ 249	- คณศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กท.10200
5. นายกรกษ อุบลกันนรากร นายทะเบียน	บ. — ง. 511 07 14 ต่อ 30 (ฝาก note คุณนัย)	- 210 ลาดพร้าว 26 เมืองเชียง กท.10900 - โรงเรียนเข็มดงพัน แม่น้ำแม่กูญ ถนนวิภาวดีรังสิต ปากทางลาดพร้าว เมืองเชียง กท.10900
6. นางสิทธา พินจุกุล สารอาชีวกร	บ. 424 15 52 กท. 314 21 21 ต่อ 224	- 511/108 ถนนจรัญสนิทวงศ์ 77 กท.10700 - คณบัญชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง หัวหมาก กท.10240
7. นางอรอรุณ พัฒนาพ ประชาลัมพน์	บ. 523 84 99 523 86 26 ง. 241 52 45 241 27 12	- 550/9 ชอยแอน เนกซ์ 28 ถนนพหลโยธิน คลอง เมือง กท.10220 - โรงเรียนวิชาชีววิทยาลัย ถนนราชวิถี เขตดุสิต กท.10800

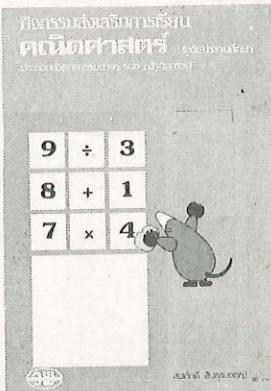
8. นางสาวชานี เสน่ห์วงศ์ ณ อยุธยา บรรณาธิการ	บ. 466 18 34 กท. 10600	- 42 ถนนเทศาลาสภาย 3 แขวงกัลยาณ กท. 10600
9. นางยลลักษณ์ ปราสาท ผู้ช่วยบรรณาธิการ	ง. 234 88 44 กท. 10500	- โรงแรมศรีรัมมหาพูลวารา สำหรับฯ บางรัก กท. 10500
10. นางสาวเดือนใจ จุลทรรษ ปฏิคม	บ. --- ง. 281 88 39 กท. 10200	- 1450 ซอย 47 ถนนสุขุมวิท 1 คลองเตย เขตบางกะปิ กท. 10240 - โรงแรมสากลการบูรณะ 37 ถนนราชดำเนินกลาง กท. 10200
11. นางพรพิพา ถาวรบุตร ผู้ช่วยปฏิคม	บ. 233 30 84 ง. 314 06 62	- 397 ซอยสิริกุลเลข 9 ถนนสีลม กท. 10400 - ภาควิชาภาษาศาสตร์วัฒนศึก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง หัวหมาก กท. 10240
12. นางอุไร พลกล้า สมาชิกสังพันธ์	บ. 466 22 16 ง. 465 00 70	- 30 ถนนเทศาลา สภาย 2 แขวงกัลยาณ กท. 10600 - โรงแรมศิริกานดาเรียม ถนนประชารัตน์ กท. 10600
13. นางนันทพร เจริญศร ผู้ช่วยสมาชิกสังพันธ์	บ. 278 01 12 ง. 278 48 61	- 31 ซอยอารีย์ 3 ถนนโยธิน กท. 10400 - หน่วยศึกษาพิเศษ (ผู้ดื่น เสส) ในโรงเรียนสามเสน วิทยาลัย ถนนพระราม 6 กท. 10400
		- 240 ซอยรัตนบุรี ถนนประชาราษฎร์ 1 กท. 10800 - กองสถานศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการ ศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร กท. 10300

14. นางฤลักษณ์ ชาญางาม กรรมการ	บ. 511 03 15 กท. 10900	- 386/9 ซอยเจริญสุน พหลโยธิน 28 บางเขน
15. นางอึ๊ต บุญธรรม กรรมการ	บ. 579 36 24 บ. 221 61 11 ต่อ 247 กท. 10200	- ภาควิชาศิลป์ไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ เขตบางเขน กท. 10903
16. นายเดช ตะลักษณ์ กรรมการ	บ. 392 29 62 ร้าน D.S. Café 251 33 33 บ. 251 93 85 251 93 86 กท. 10110	- 172 ซอยอลัน พหลโยธิน บางเขน กท. 10900 - คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กท. 10200
17. นายไมครี เคนยุค กรรมการ	บ. --- บ. 282 16 80 282 95 47 กท. 10600	- 9 พิรุณรัตน์ ช不由 2 กท. 10600 - กองการเมืองต่างประเทศ สำนักเลขานุการ นายกรัฐมนตรี
18. นางสาวปรachea งานไพรจน กรรมการ	บ. 377 19 90 บ. 579 15 41 กท. 10240	- 4/224 หมู่บ้านหนองเพลิงสถาน 4 แขวงคลองกุ้ม เขตบางกอกใหญ่ กท. 10240 - ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ บางเขน กท. 10903

19. นางสาว เพ็ญศรี เจริญพจน์ กรรมการ	บ. 465 49 64 ง. (034) 241 987 ค. 42	1278 ถนน เทศบาลสาย 1 แขวงกัลยาณ์ กท. 10600 คณะกรรมการสหภาพแรงงาน มหาวิทยาลัยศิลปากรทั้งสอง นครปฐม 73000
20. นางสาวจังลักษณ์ ศุภนัดลักษณ์ กรรมการ	บ. -- ง. 523 76 12	- 132 ซอย 4 ถนน เทศบาลรังสิต ประชานิเวศฯ 1 บางเขน กท. 10900 - โรงเรียนพิษณุโลกษมารักษ์ ถนนพหลโยธิน คลองถม บางเขน กท. 10220

นาคาว่า
500 ก้าว

ไม่ใช่เรื่องยากเลย
สอบคณิตศาสตร์ ให้เพลิดเพลิน
สนุกสนาน นั่นเรียนไม่เบื่อ

กิจกรรมลับเสธีการเรียน
คณิตศาสตร์
โดย สบศักดิ์ สินธุรະเวชณ์

- เป็นหนังสือเล่มเดียวที่ประกอบด้วย เรื่องนำรู้ทางคณิตศาสตร์ และ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนคณิตศาสตร์กว่า ๕๐๐ กิจกรรม อาทิ ปริศนาตัวเลขไขว้ ภาพจำนวนปริศนา การทายปัญหา การจัดไม้จีด การประดิษฐ์ทางคณิตศาสตร์
- เหมาะสมสำหรับใช้เป็นคู่มือส่งเสริมการเรียนคณิตศาสตร์
- มีกิจกรรม ให้เลือกใช้ได้ตรงกับระดับความสามารถของนักเรียน

มีจำกัดอย่างไร...

รัตนาราษฎร์ พิมพ์

บริษัท สำนักพิมพ์รัตนาราษฎร์ จำกัด

210-222 ถนนบรมราชชนนี แขวงคลองเตย กรุงเทพฯ

ราคา 60 บาท

ISSN คืออะไร

ISSN คือ การลงทะเบียนหมายเลขประจำวารสารระหว่างชาติ ย่อมาจาก International Standard Serial Number เป็นระบบข้อมูลสาระระหว่างชาติที่องค์การศึกษาฯ สหประชาชาติ (UNESCO) ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับวารสารทั่วโลก ด้วยคอมพิวเตอร์ ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในด้านนี้ด้วย

รหัสหมายเลขประจำวารสารระหว่างชาติ เป็นรหัสหมายเลขเฉพาะของวารสารแต่ละรายชื่อ และเป็นเครื่องแสดงว่าวารสารที่ได้รับรหัสหมายเลข ดังกล่าวจะอยู่ภายใต้ระบบการควบคุมทางบรรณานุกรมของสิ่งพิมพ์ประจำวารสารในระดับสากล

การตีพิมพ์รหัสหมายเลขประจำวารสารระหว่างชาติ ลงบนหน้าปกวารสารแต่ละรายชื่อ ทุกฉบับ ทุกเล่ม มีตัวอักษร ISS ตามด้วยตัวเลขารบิก 8 ตัว ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 4 ตัว แยกออกจากกันด้วยเครื่องหมาย (-) ระหว่างกลางตัวเลข โดยพิมพ์ให้เห็นเด่นชัด คือ บนปกหน้าหรือปิดใน หรือบนสันหนังสือ ใกล้กับชื่อวารสาร ดังตัวอย่างต่อไปนี้ ตัวอย่างวารสารภาษาไทย

วิทยศาสตร์ไทย

ปีที่ 2, ฉบับที่ 21 ISSN 0125—1155

ศิลปวัฒนธรรม ISSN 0125—3654
2523 ปีที่ 1 ฉบับที่ 4

ตัวอย่างวารสารภาษาต่างประเทศ

Vol. 10 No. 2 ISSN 0049—3589

Thai Journal of Agriculture Science

Official Publication of
The Agricultural Science Society of Thailand
Bangkok Thailand

ประโยชน์ของการตีพิมพ์รหัสหมายเลขประจำวารสารระหว่างชาติ (ISSN)

1. ส่งเสริมให้วารสารของท่านแพร่หลาย เป็นประโยชน์แก่ผู้ประสงค์จะใช้ทั่วโลก เพราะชื่อวารสารของท่านพร้อมด้วยหมายเลขประจำวารสารระหว่างชาติจะอยู่ในบัญชีรายชื่อวารสารระหว่างชาติ (International File) ณ ศูนย์ข้อมูลวารสารระหว่างชาติระดับสากล (ISDS International Center) กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ซึ่งพร้อมที่จะให้บริการข้อมูลวารสารดังกล่าวแก่สมาชิกทั่วโลก

2. ทำให้การติดต่อระหว่างผู้พิมพ์ และผู้ใช้วารสารทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ เป็นไปอย่างสะดวกเร็ว โดยมีหอสมุดแห่งชาติ ซึ่งเป็นสำนักงานของศูนย์ข้อมูลวารสารระหว่างชาติแห่งประเทศไทยเป็นตัวกลาง

3. ช่วยให้นักศึกษา นักวิชาการ บุคคลทั่วไป ได้รับข้อมูลทางวารสารทุกสาขาวิชาการจากประเทศไทย ต่างๆ ทั่วโลก ได้อย่างรวดเร็วและครบถ้วน

การขอหมายเลขประจำวารสารระหว่างชาติ

ถ้าท่านสนใจจะให้ความร่วมมือในการใช้หมายเลขประจำวารสารระหว่างชาติ—ISSN ก็ทำได้โดยง่าย เพียงแต่เขียนจดหมายสั่งถึงผู้อำนวยการกองหอสมุดชาติ ถนนสามเสน กรุงเทพฯ 10300 พร้อมด้วยตัวอย่างวารสาร หรือเอกสารเกี่ยวกับการจัดทำวารสารของท่านเท่านั้น ศูนย์ข้อมูลวารสารแห่งประเทศไทย หอสมุดแห่งชาติ ก็จะดำเนินการจัดหมายเลขวารสารสากลให้ท่าน

หมายเลขอประจำของวารสารสมาคมครุภัжа แห่งประเทศไทย คือ ISSN 0857—0604. ●

ทำนสื่อนแล้วหรือยัง?

การส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์

ตามจุดหมายของกลัคสูตรให้กับ

สอนอย่างไร...

จึงเป็นการส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์?

แบบฝึกความคิดสร้างสรรค์

โดย สมศักดิ์ ลินธุระเวชญ์

ให้แนวทาง และ วิธีการฝึกให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
ด้านภาษา ด้านศิลปะ และ ด้านคณิตศาสตร์

เล่มแรก และ รายเดียวในเมืองไทย
พิมพ์เสร็จแล้วทั้งระดับอนุบาล และ ชั้น ป. 1

จำหน่ายที่...

ร้านนาพานิช สำราญราษฎร์

บริษัท สำนักพิมพ์รัตนหราภิเษก จำกัด
216-222 ถนนบรมราชชนนี กรุงเทพฯ ประเทศไทย

วัฒนาพานิช สำราญรายภรร

มีความภูมิใจ ขอเสนอหนังสือ

ชุดเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ (ตาม ป. ๑๒)

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๑

มีครบทุกชั้น ป. ๑-ป. ๖

- วัดตรงตามจุดประสงค์
- จุดประสงค์ด้านความรู้ความคิด (Cognitive Domain) ประเมินผลด้วยแบบทดสอบ
- จุดประสงค์ภาคปฏิบัติ (Psychomotor Domain) ประเมินผลด้วยแบบทดสอบและแบบสำรวจรายการ
หรือแบบจัดอันดับคุณภาพ สองส่วนประกอบกัน

ฉบับนักเรียน ถ้าเป็นจุดประสงค์ภาคปฏิบัติมีกิจกรรมที่สอดคล้องตรงตามแผนการสอนให้ปฏิบัติ

ฉบับคู่มือครุ มีแบบสำรวจรายการ หรือแบบจัดอันดับคุณภาพ ใช้ประเมินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ให้
นักเรียนปฏิบัติ

กำลังได้รับความนิยมและใช้แพร่หลายทั่วประเทศ

• วัฒนาพานิช สำราญรายภรร

บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๒๑๘-๒๒๒ ถนนนราธิวาส หมู่ที่ ๑๔ ตำบลหนองบอน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ฝ่ายทดสอบ ว.พ.

บท บรรยายการ

วารสารศคฟท. ฉบับนี้เป็นฉบับที่ 25 นับตั้งแต่แรกเริ่มของการสารและเป็นเล่ม 1 ของปีที่ 7 เดือนมกราคม—มีนาคม 2527

เป็นฉบับที่มีลักษณะพิเศษหลายประการ สมควรแต่งให้ท่านผู้อ่านทราบดังนี้

ประการแรก วารสารฉบับนี้ออกในพุทธศักราช 2527 ซึ่งเป็นปีที่คุณไทยทั้งชาติพร้อมใจกันรำลึกถึงความสำคัญของอักษรไทย ด้วยการฉลอง “700 ปี ลายสือไทย” ดังนั้นท่านคงเห็นแล้วว่า เราได้นำลงส่วนหนึ่งของวรรณคดีคลาสสิกไทย ยุคสุโขทัย “ไตรภูมิกถา” พระราชนิพนธ์ พระญาลิไทย ตอนที่ว่าด้วยแฟนดินอุตตรกุรุ พร้อมด้วยคำแปลภาษาฝรั่งเศส ของท่านศาสตราจารย์ ยอร์ช เชเดส (Georges Coedès) ผู้ล่วงลับไปแล้ว แปลร่วมกับ นายชาลล์ อาร์เชงโนล็อก (Charles Archaimbaud) ผู้ซึ่งยังมีชีวิตอยู่และพำนักในกรุงเทพฯ ขณะนี้ แปลเมื่อ ค.ศ. 1973 จัดพิมพ์โดย I'Ecole Française d'Extrême-Orient (ESEO) การอัญเชิญพระราชนิพนธ์พระญาลิไทยมาลงในวารสารศคฟท. ก็เพื่อแสดงว่าครูฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย หรือคุณไทยที่สอนภาษาฝรั่งเศสมีความรู้สึกยินดีที่ชาติไทยของเรา ได้มีตัวอักษรของไทย เราเองใช้มาเป็นเวลานานถึง 700 ปีแล้ว วรรณคดีไทยชิ้นนี้ ใช้เขียนด้วยตัวอักษรไทย และยังมีนักประชัญญ์ผู้อ้างในภายของฝรั่งเศสถึงสองท่านแลเห็น คุณค่า ได้ใช้ความอุตสาหะวิริยะเป็นยอด เพื่อแปล

เป็นภาษาฝรั่งเศส อีกประการหนึ่ง ก็เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศสัมพันธ์มิตรไทย—ฝรั่งเศสให้กระชับด้วยความของการแปล และเพื่อเสริมสร้างการขยายโลกทัศน์ด้านอารยธรรมเปรียบเทียบแก่ผู้อ่านตามสมควร

ลักษณะพิเศษประการที่สอง วารสารฉบับนี้ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชนพาราชานุญาตให้เชิญกิวินพนธ์ภาษาไทย และภาษาฝรั่งเศส พร้อมภาพวาดผู้พระทัศน์การที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสนพระทัยการแปล และทรงนิพนธ์แปล เช่นนี้ ยังความปลื้มปั่มบีดีแก่นักภาษา—นักแปล เป็นที่ยิ่ง

ลักษณะพิเศษประการที่สาม สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา องค์นายก กิตติมศักดิ์ ได้โปรดประทาน เรื่องที่มีวัลสมາชิก เรียกร้องจาก Tatillonne คือเรื่อง “Du bon et du mauvais usage” ตอนนี้ว่าด้วย Les faux amis et les faux frères อันเป็นการเปรียบเทียบสำนวนแปลในเวลา Wang Stylistique comparée

ประการที่สี่ แต่ละมาจนถึงตรงนี้แล้ว ท่านผู้อ่านก็คงสั่นสะส่ายแล้วว่า วารสารฉบับนี้กำลังถูกเรื่องแปล ถูกเผยแพร่ที่เดียว วารสารฉบับนี้ คงจะผู้จัดทำได้ดงใจดีเน้อหาเรื่องการแปล โดยคุณถึงทฤษฎี การปฏิบัติ การเปรียบเทียบสำนวน การสอน ปัญหา เนื้อหา ผลงาน ความเคลื่อนไหวในวงการ ฯลฯ จัดเสนอได้เพียงสิ่งละอันพรรณและน้อยพอหอมปากห้อมคอ ตามที่คุณอนุกรรมการฯ พอมีแรงมีเวลาออกกล่าวทความ ในกรณีเราได้รับความกรุณาเป็นพิเศษจากกล่าวประจักษ์ทวงการต่างประเทศ คือคุณวราพลน์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา เรื่องการแปลขนะนี้ กำลังใหญ่ตัวอย่างแรง อย่างสุดฤทธิ์และสุดชิชตในหลาย ๆ ประเทศทั่วโลก ดังที่ท่านก็คงสังเกตเห็นอยู่แล้ว นักแปลจำนวนมาก

เกิดขึ้นของการอักษรศาสตร์ ตลาดงานแปลที่อยู่ใหญ่ที่สุด คือการแปลทางด้านกฎหมาย ผู้แปลในด้านนี้มีรายได้สูงที่สุดเมื่อเทียบกับการแปลด้านอักษรศาสตร์ ธุรกิจและวิทยาศาสตร์ อย่างไรก็ตามถ้าใครอยากรู้ว่ามีชื่อเสียงเป็นอมตะก็ยังต้องฝึกงานแปลทางอักษรศาสตร์ ซึ่งยังมีคุณค่าอีกมาก ทั้งยังให้ความบันเทิงเริงรมย์แก่ผู้อ่านด้วยมีรายงานจากข้อสังเกตของอาจารย์สอนแปลตามมหาวิทยาลัยต่าง ๆ แล้วว่า ห้องเรียนแปลที่เคยอ้างว้างเงินเชืนนั้น บัดนี้ถูกคัดออกมีชีวิตชีวานามาก ผู้เรียนก็หลอกหลาย มีทั้งนิสิตนักศึกษาวิชาเอกภาษา (อังกฤษ ฝรั่งเศส และไทย!) และนักศึกษาจากคณะอื่น ๆ เช่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ และเศรษฐศาสตร์ ยังขาดคณะวิทยาศาสตร์ที่ห่างเหินกับเรื่องภาษา ทางด้านวงการอาชีพแจ้งว่าต้องการพนักงานแปลมากขึ้น และก็เดชะบุญคนหนุ่มสาวสนใจจะเริ่มชีวิตงานด้วยการทำงานแปล เป็นนักแปล เป็นล่าม

กิจกรรมทางการแปลก็มีจัดขึ้นมากมาย ในสังคมไทยปัจจุบัน เช่น การสัมมนา การอบรมการวิจัย การจัดการศึกษา—หลักสูตรพิเศษระดับต่าง ๆ การจัดนิทรรศการหนังสือแปล ชมรมนักแปล ฯลฯ และยังมีโครงการแปลห้องระดับชาติ และระดับสากล เช่นโครงการแปลของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ของทบทวนมหาวิทยาลัย ของกระทรวงศึกษาธิการ ของสภावิจัยแห่งชาติ โครงการแปลวรรณคดี ASEAN ฯลฯ สมาคมของเราที่ตั้งตัวเรื่องการแปลได้จัดบรรยาย และสรุปคำบรรยายเสนอในวารสารเล่มที่แล้วมา

อันที่จริงก็เป็นเรื่องที่น่ายินดีที่สุดที่นักภาษาต่าง ๆ ทั้งนักภาษาไทย นักภาษาอังกฤษ นักภาษาฝรั่งเศส ฯลฯ ได้เลือกจุดนัดพบกันที่ในเวดาง การแปล ต่างก็ “สับไก” ภาษาที่ต่างกันให้เขื่อม เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยมีน้ำหนักความหมายเท่าเทียมกัน

เนื่องด้วยเวลาและหน้ากระดาษของวารสาร

มีจำกัด ดังนั้นเราจึงได้แต่ “แตะเบา ๆ” บนสิ่งที่ควรก้าวลงไปให้ลึกซึ้ง เราได้ตัดภาระหูระส่วนที่ไม่ได้แตะเอาไว้ก่อน รอความหวังว่าอาจจะได้กลับมาพบกับการแปลอีกในโอกาสหน้า ทั้งนี้ก็ยอมขึ้นอยู่กับท่านผู้อ่านด้วย

งานแปลกับงานครู “ได้เป็นมิตรสนิทชิดใกล้กันนานหนักหนา งานแปลช่วยเสริมสร้างงานครูให้สมบูรณ์ ช่วยเหลือรับใช้ครูในหลายเรื่องมุ่งช่วยอยู่ข้างหลังไม่ออกหน้าออกตา จนบางครั้งครูก็ลืมนึกถึงจนแทบจะกล�เป็นไม้รู้จักกัน ถ้างานแปลเป็นคนชี้ใจอยู่ก็จะตัดพ้ออกมาว่า “จำกันบีได้ก้า” ทุกบอย ๆ แล้วก็ก้มหน้าก้มตาอันอาภัพด้วยความอดทนอดกลั้น สู้อุตส่าห์ติดสอยห้อยตามเป็นเพื่อนครูทุกယาม ทั้งยามว่างยามพักผ่อนหย่อนใจ ยามระดมงาน ยามสอน ยามคันคว้าเพิ่มเติมเพื่อความรู้ ความทันต่อโลก และการได้มาซึ่งตำแหน่งทางวิชาการ ฯลฯ แต่งงานแปลรู้จักหน้าที่ของตัวเองที่มิได้รับใช้ครูมัชymทางด้าน “การสอนวิชาแปล” เพราะไม่มีวิชาชนี้ในหลักสูตรภาษาฝรั่งเศสทั่วไป อาจจะมีແงเร้นอยู่ในหลักสูตรภาษาฝรั่งเศสเฉพาะด้าน อย่างไรก็ตามครูมัชymก็ยังได้ใช้การแปลในวิธีสอนชนิดหนึ่งบ้างไม่มากก็น้อย นั่นคือ “วิธีสอนแบบไวยากรณ์—แปล” (Grammar-Translation Method) อันเป็นวิธีสอนวิธีหนึ่งที่ยังใช้ได้ดีในบางโอกาสตามกาลเทศะยังคงและตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

สิ่งที่น่ายินดียิ่งที่สมควรกล่าวในที่นี้ก็คือ วารสารสมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ได้มีอายุครบ 6 ปี ดังที่ดร.ธิดา บุญธรรม ได้แต่งไว้แล้วในฉบับที่ 24 พร้อมกับคำอathsของผู้ที่อุดทนอดกลั้นด้วยน้ำใจอันประเสริฐ การออกแบบเป็นกิจกรรมที่เชิดหน้าชูตาอย่างดียิ่งของสมาคมของเรา กับดันธิดาได้นำร่องวารสารฝ่าคลื่นลมหนักหน่วงมาได้เป็นเวลาสามปี ตามเส้นทางที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสมาคมและด้วยคุณภาพที่เชื่อถือได้ ความดีความสามารถ

ของสารานุยการคนแรกของเรา ทำให้คณะอนุกรรมการ-varสารชุดใหม่เดินทางต่อไปได้ด้วยดี มีกิจทางที่แม่นตรง ถึงแม้ดร.นิติ บุญธรรม จะไม่เป็นกับปัตตีกิจทางเสื่อเรือสารานุ แต่เชอก็ยังรักและห่วงใยงานนี้อยู่เป็นอันมาก ได้รับเป็นที่ปรึกษา ประสานงานด้านปกหน้าของวารสาร หาบทความต่าง ๆ และให้คำปรึกษาด้วยความหวังดี และเต็มใจยิ่ง อะไรที่บ่งพ้อช่วยได้ก็รับทำให้ต่อไป ขอสุดดีความมีใจกว้างของสารานุยการคนแรก ของวารสารสคฟท. ไว้ณ ที่นี่ เพื่อเตือนใจชาวเรา มิรู้ลืม

คณะอนุกรรมการ-varสารสคฟท. ชุด 27-28 นี้ ก็ไม่ใช่คนอื่นคนไกล ก็ล้วนคนกันเองในสมาคมของเราทั้งนั้น ท่านที่เคยเอื้อเพื่อต่อวารสาร มาแล้วเข่นได้ ก็โครงข้อมูลนี้ แต่ก็รับทำให้ต่อไป ต่อชุดใหม่นี้ด้วย และขอรับพังข้อติดขวาง ข้อคิดเห็น และข้อเรียกร้อง หากมีข้อสงสัยใด ๆ ก็เชิญถามได้ โดยตรง เพราะรอยต่อแห่งการรับซ่อมงานอาจจะไม่สนใจพอ ก่อให้เกิดความเข้าใจไปต่าง ๆ ได้ ความคิดเห็นอันแนบยกที่เกิดขึ้นในใจท่านมีประการใด โปรดอย่าเก็บไว้เงียบ ๆ คงเดียว โปรดบอกให้ทราบบ้าง อาจจะอำนวยประโภชน์มา หากต้องการท่องเที่ยว แต่ก็ย่อมตกลงกับสมาคม โดยส่วนรวมนั้นเอง

คณะอนุกรรมการ-varสารชุดนี้ ได้ประชุม วางแผนนาระยะยาวไว้สองขั้นตอน ขั้นตอนแรก คือการจัดเนื้อหาของบทความในรูปของสารัตถะ (Thèmes) ส่วนขั้นตอนที่สองของส่วนไว้ก่อน (กล่าวว่าฉบับต่อ ๆ ไปจะไม่มีอะไรแต่ง) ความคิดนี้อยู่บนฐานที่ว่า วารสารของเราได้จัดเนื้อหาแบบทั่วไป (General Journal) นานานแล้ว จึงมีมิติว่า จะทดลองจัดแบบวารสารเฉพาะด้านวิชาชีพ (Professional Journal) ดูบ้าง โดยกำหนดเนื้อหา ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเดียวกัน หรือ กำหนดตามสารัตถะ (Thèmes) ส่วนดีของการกำหนดหัวข้อ

สารัตถะก็เพื่อ อำนวยประโภชน์แก่ท่านผู้อ่านอีก รูปแบบหนึ่ง คือ ความสะดวกในการค้นคว้าศึกษา และอ้างอิงเฉพาะเรื่อง เฉพาะด้าน ในวงอาชีพ ของเรานอกจากนี้ก็เพื่อประยัดเวลา ประยัด แรงงานของผู้อ่าน รวมทั้งผู้อ่านอาจจะได้รับแนวคิดแปลกดใหม่บ้างก็ได้

สำหรับปี 2527 คณะอนุกรรมการ-varสาร สคฟท. ได้มีมติให้จัดเนื้อหาส่วนใหญ่เน้นหนักตามหัวข้อ (Thèmes) 4 หัวข้อ ดังนี้

ฉบับที่ 25 การแปล—Traduction

ฉบับที่ 26 ภาษาฝรั่งเศสเฉพาะด้าน—

Français Fonctionnel

ฉบับที่ 27 วัฒนธรรมฝรั่งเศส—Civilisation française

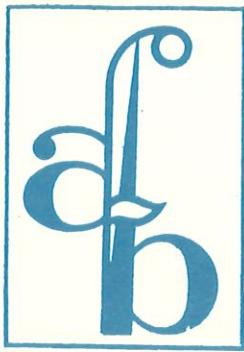
ฉบับที่ 28 แนวโน้มการสอนภาษาฝรั่งเศส ในฐานะภาษาต่างประเทศ

— Où va l'enseignement du Français, langue étrangère?

ในนามคณะอนุกรรมการ-varสารสคฟท. ไดร่ขอเชิญชวนสมาชิกทุกท่าน ทุกประเภทที่มีอะไรซ่อนไว้ใน “พุ่ง” โปรดนำออกมายืนยันพร้อมกันด้วยเถิด โปรดรับลงมือเขียนแล้วจัดส่งมา (ทางไปรษณีย์ก็ได้) ตรงมายังคณะอนุกรรมการฯ คนใดก็ได้

อย่างไรก็ตาม หากสิ่งที่ท่านประสงค์จะเขียน เกิดไม่ตรงตาม (Thèmes) ก็อย่าเพิ่งด่วนตัดโอกาส เพราะเรายังยินดีต้อนรับเรื่องของท่าน การจัดหัวข้อแต่ก็เพื่อเนื้อหาส่วนใหญ่เท่านั้นไม่ใช่ทั้งหมด ไม่มีวารสารใดในโลกที่จัดแต่หัวข้อทั้งหมด ยังมีอีกส่วนหนึ่งสำหรับ “เบ็ดเตล็ด” หวังว่าบรรดาสมาชิกคงเข้าใจเจตนาอันแท้จริงของเรา ซึ่งเพิ่งมารับงานใหม่ ๆ ด้วยจิตใจเต็มเปี่ยมที่จะรับใช้สมาคมอย่างเสียสละ ขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ ที่นี่

สิทธา

Alliance française de Bangkok

29 THANON SATHON TAI, BANGKOK 12, THAILANDE. TEL 286.38.79 & 286.38.41 TELEGR. ALFRANTHAI

ລົມດາມີຣັ່ງເສດ

29 ກະເວລາທີ່ໄຕ ກຽມເກີຍ 4, 12

ນຸ້ມຫຼືຂອງປະເທດฝร້ງเศສ
UN PETIT COIN DE FRANCE

ທ່ານຈະພນສົງທີ່ໄສນໄຈ
ໜີ້ເຮັດວຽກຢ່າງເສດຖະກະດັບ
ໜ້ອງສຸມດູໂວ'ໂຈນ
ກາພບນຕໍ່, ຄອນເສີ່ງທ
ເກົ່າອົ້ມ, ອາຫາຣເລີສຣສ
ບຣຍາຍກາສອັນເນົຟນມຍໍ ສາຍງານ
ໂອເລີ່ງວ່ານຫັນສ້ອງວາງສາරຣາຍເດືອນຂອງເຮົາ

VOUS Y TROUVEREZ

des cours de langue
des films, des concerts ..
un bar-restaurant agréable
une grande bibliothèque
une ambiance

LISEZ AUSSI NOTRE
JOURNAL MENSUEL

PARIS. ESCALE PRIVILÉGIÉE D'AIR FRANCE SUR LES ROUTES VERS L'EUROPE AND LES U.S.A.

Profitez des vols d'Air France sur Paris. Dégustez nos repas et vins français. Après une bonne nuit à bord de nos Boeing 747, vous arriverez tôt le matin à Paris et pourrez profiter d'une journée entière.

Le Bureau de Tourisme de Paris tient à votre

disposition des offres spéciales pour mieux vous aider à apprécier votre séjour à Paris.

De plus, Air France vous offre des correspondances régulières pour toute l'Europe, ainsi que les villes principales des Etats-Unis.

AIR FRANCE //
LE BON VOYAGE

Pour informations complémentaires, contactez votre agent de voyage ou AIR FRANCE, 3 Patpong Road, tél. 233.7100-19. Réservations immédiates, tél. 234.7901-5. Agent Général: World Travel Service Ltd., tél. 233.5900-9